

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 100 lir

Leto XXX. Št. 40 (8746)

TRST, sobota, 16. februarja 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

NAVODILA SINDIKALNE FEDERACIJE CGIL-CISL-UIL

SINDIKALNI SHODI PO TOVARNAH PRIPRAVA NA SPLOŠNO STAVKO

20. februarja bodo stavkali kovinarji in kemijski delavci

RIM, 15. — Splošna stavka, ki jo je oklicala sindikalna federacija CGIL - CISL - UIL za 27. februar predstavlja — poleg drugega — tudi pomembnem programski predlog delavskega razreda vsem demokratičnim silam, ki naj se zavamejo za korenite in učinkovite ukrepe na področju gospodarstva.

To je poudaril v svojem govoru tajnik CGIL Didò, ki se je udeležil neke delavske konference v kraju Busto Arsizio pri mestu Varese. Njegov res, je dejal, da delavci v Italiji ne morejo delati bolje, proizvajati težje kot temu, da bi v Italiji bolje in smotnejše izkoriščali razpoložljive zmogljivosti družbe. Nedopustno je, da vse naše gospodarstvo sloni na delu ene tretjine prebivalstva. Mi hočemo delati bolje, proizvajati, da bi obstajalo, posebno se med mladino in v nerazvitih področjih Juga, kjer je brezposelnost (oziroma izseljevanje) edina perspektiva.

Tajništvo sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL je medtem izdalo točnejše smernice glede poteka splošne stavke na dan 27. februarja. Deželne in pokrajinske federativne organe sindikatov opozarja, da osrednje vodstvo na nujnost takojšnjega sklica delavskih shodov po tovarnah. Kajti samo tako se bodo delavci pripravili na stavko, se organizirali, seznanili s cilji stavke in jih ponesli tudi izven tovarne, med ljudi. Javno mnenje, poudarja vodstvo federacije, mora vedeti za razloge stavke in ustvariti splošno gibanje solidarnosti.

Stavka, ki bo trajala štiri ure, naj se izvede po možnosti v jutranjih urah tako, da se bodo delavci zbirali na pomembnejših javnih manifestacijah. Na vse načine je treba namreč pokazati trdno enotnost in odločno voljo delavskega razreda za premostitev sedanje gospodarske krize.

O poteku splošne stavke za tiste kategorije delavcev, ki opravljajo socialno pomembne storitve pa bo sindikalno vodstvo izdalo podrobnejše smernice po ponedeljkovem sestanku z zainteresiranimi kategorijami.

Na splošno stavko se pripravljajo značilno borbenostjo tudi kategorije industrijskih delavcev. Bralci se gotovo spominjajo, da so prav kovinarska zveza in sindikat kemijskih delavcev zahtevali, naj bo stavka čim ostrejša, celodnevna in okličana v krajšem času. Svoj prvotni predlog kovinarska zveza in sindikat kemijskih delavcev spreminjajo v sklep o »pripravljalni stavki« teh dveh kategorij, ki bo — kot vse kaže — že 20. februarja. »Na tak način prispevamo k uspehu stavke, ki jo je oklicala osrednja sindikalna federacija«, je rečeno v tiskovnem sporočilu.

Nadaljujejo se, na področju industrije, pogajanja za obnovo pogodbe v okviru kompleksa turinske FIAT. Sestanek med sindikalisti in vodstvom podjetja je trajal skoraj dve uri. Na srečanju so spregovorili predstavniki tovarne in po njihovi želji, da se na ponedeljek 12. tisoč lir mesečnega povznesa, nadalje manjše nagrade, bone za menzo itd.

Pomembno je, da je FIAT prvič pristal tudi na zahtevo o razpravi, ki zadeva v osrčje proizvodnega sistema; o tekočem traku. Delavski predstavniki menijo, da je »tekoči trak« škodljiv za delavcevo zdravje in ga odločuje, psihološko in živčno. Zato je tokrat vodstvo FIAT pristalo na eksperiment prehoda od tekočih trakov k »montažnim skupinam«, tako imenovanim »otokom«, kjer naj bi delavci skupinsko opravljali več kompleksnih del.

Koordinacijski odbor sindikatov je popoldne izdal sporočilo, v katerem ugotavlja, da so predlogi vodstva

FIAT »pomemben a nezadosten korak naprej« glede na prejšnjo nepostupljivost. FIAT, trde sindikalisti, mora precizirati svoje predloge, pristati na skupno načrtovanje in določanje dela v »otokih«, kar pa zadeva plače mora bistveno zvišati svoj predlog. Delavci so namreč zavedajo, da je njihov dohodek zaradi padca kupne moči denarja čedalje manjši.

Končno zahtevajo sindikati večja jamstva glede vprašanja investicij na Jugu. To vprašanje je še posebno pereče v tej industrijski skupini, ker je v njej zaposlenih več desetisoce delavcev z Juga.

Koordinacijski odbor sindikalistov Fiatovih skupin je ocenil še sindikalni položaj v tovarnah. Ugotovili so, da delavci združeni in bojovito razpoloženi, kar je dober znak in pogoj za nadaljnja pogajanja. Negativno so ocenili provokatorske poskuse nekaterih skupin, ki so v bistvu delale na račun gospodarja, saj so izizzivalni dejanjem sledili represivni ukrepi kot sušenja.

celih oddelkov in več tisoč delavcev. Taki represivni ukrepi terjajo od sindikatov novih naporov, medtem ko šibijo bojovnost delavstva, ki provokatorjev ne odobrava. Kot znano se zadnji del sporočila nanaša na delo maskiranih skupin, ki so med stavko razbijale po oddelkih, pretepele načelnike oddelkov in skušale vplesti delavce v pretepe s stavkokazi.

Gromiko v Parizu

PARIZ, 15. — Sovjetski zunanji minister Gromiko je prišel danes popoldne v Pariz, kjer bo na tridenen obisku, po katerem bo odpotoval v Rim. Namen potovanja v Pariz naj bi bila priprava srečanja med Brežnjevim in Pompidoujem, od katerega naj bi prišlo konec meseca na Krimu. Na dnevnem redu teh pogovorov naj bi bili francosko-sovjetski odnosi tako na gospodarskem kot na političnem področju.

PRED SEJO VLADE, KI BO V TOREK

La Malfa poročal Rumorju o washingtonski konferenci

Na dnevnem redu torkove vladne seje bo v prvi vrsti poročilo zunanjega ministra Mora

RIM, 15. — Predsednik vlade Rumor je sprejel danes zjutraj v palači Chigi zakladnega ministra La Malfa ter ministra za zunanje zadeve Mora, ki sta mu poročala o rezultatih washingtonske konference o energiji. Kot je dejal minister za zaklad La Malfa v pogovoru z novinarji, je poročal o platen konference, ki so zadevale njegovo specifično področje.

La Malfa je poudaril, da je obvestil ministrskega predsednika Rumorja o ustanovitvi koordinacijskega odbora, ki bo obravnaval vse plati petrolejske krize, to je sklicanje konference z državami v razvoju in z državami proizvajalkami, skupno stališče do politike za izkoriščanje drugih virov energije, ter posledice, ki bi tak politika imela na porabo petroleja in na njegovo ceno.

Nadalje je La Malfa poročal Rumorju o koordinaciji tehnoloških in znanstvenih raziskav na področju energije, o stanju plačilne bilance držav potrošnic petroleja ter o inflacijskih in deflacijskih posledicah petrolejske krize. Minister La Malfa je izrazil tudi upanje, da bodo kmalu premostili spor med Francijo in drugimi evropskimi državami. Zelo verjetno, je dejal, da bo o tem govor že na zasedanju ministrov za finance devetih držav EGS, ki bo v ponedeljek, 18. februarja v Bruslju.

Ministrski svet se bo po vsej verjetnosti sestel v torek 19. februarja zjutraj. Po neuradnih vesteh pa kaže, da bi utegnil sejo vlade odložiti na sredo, zaradi sestanka med sovjetskimi zunanjim ministrom Gromikom in predsednikom vlade Rumorjem, ki bo v torek popoldne.

Na dnevnem redu seje bo kot poročajo zakonski dekret o reformi prispevkov za Jugo, poročilo zunanjega ministra Mora in zakladnega ministra La Malfa o washingtonski petrolejski konferenci ter imenovanje novega letalskega glavnega štaba. Po vsej verjetnosti se bo ministrski svet uk-

varjal tudi z vprašanjem spremembe dosedanjih ukrepov za varčevanje, še zlasti kar zadeva prepoved prometa o praznikih. Kaže, da med ministri prevladuje mnenje, da bi dovolili promet vsak drugi teden: v soboto in nedeljo bodo lahko krožila motor na vozila z evidenčno tablico s sodnim številom, naslednjo soboto in nedeljo pa vozila z evidenčno tablico z liho številom. Tehnične ukrepe pa bodo določili v okviru predsedstva ministrskega sveta. Če bodo utegnili, bodo ministri razpravljali tudi o nekaterih ukrepih, ki zadevajo na primer ceno bencina, načrt za živinorejo ter zakonske dekrete o šolskih gradnjah ter o pospešitvi birokratskega postopka gradbenih dovoljenj.

BEOGRAD, 15. — Egiptovski zunanji minister Fahmi, ki bi moral danes prispeti v Beograd na prijateljski obisk, je svoje potovanje v SFRJ odložil. V kratkem sporočilu, ki so ga o tem objavili v Beogradu, je rečeno, da je do odložitve obiska prišlo v skladu s dogovorom med jugoslovansko in egiptovsko vlado.

Posl. Fortuna ustanovil odbor za obrambo razporoke v Italiji

Nilde Jotti (KPI): Nasprotniki državljskih svoboščin skušajo pahniti Italijo na desno

RIM, 15. — Podpisnika državne zakona, ki dopušta v Italiji razporoko, poslanca Loris Fortuna (PSI) in posl. Antonio Baslini (PLI) sta na sedežu tuje tiska sporočila časnikažer ustanovitve vsedržavnega odbora za obrambo razporoke. V odboru, katerega namen je posevi v kampanjo za referendum na najbolj demokratičen način, z obveščanjem javnega mnenja in obrazložitvijo pomena razporoke od družine do družine, so med drugim tudi dosmrtni senator Eugenio Montale, slikar Monachesi, časnikar Indro Montanelli, delavski svet neke tovarne iz Silaru, filmski igralec Marcello Mastroianni in drugi. Za sedaj se v odbor ni prijavil nobeden iz med vidnejših predstavnikov KPI, ki namerava sama voditi kampanjo v zvezi z referendumom.

Nilde Jotti je nadalje povedala, da so bili morjeleci in celo sindicij v KD pripravljani na razgovore, a da je Fanfani klion klirikalni desnici zgoj iz političnih razlogov. Glede same razporoke in kampanje, ki jo bo vodila KPI je Jotti povedala, da bo treba Italijanom povedati, da zakon Fortuna dopušta razporoko šele tedaj, ko družine in družinski vezi že zdavnaj ni več: celih pet let od trenutka dejanske ločitve. Nobene nevarnosti, torej, za obstoječe družine.

Glede zaščite šibkejših, se pravi žene in otrok, pa je Jottijeva poudarila, da so otroci podvrženi hujšim nevarnostim ob trenutni pravni nevarnosti (separazione legale), kot pa čet pet let pozneje, ko sodnik samo potrdi obstoječe stanje in razveze že neobstoječi zakon. Vsekakor pa se je KPI v parlamentu trudila, da bi bilje zaščiteni otroci. Če do razprave o teh predlogih ni prišlo, nosi vsi odgovornost KD, ki se je temu uprla.

Glede kampanje KD je Jottijeva dejala, da bodo demokrati, po razeni na področju zdrave logike, zaigrali na vse strune čustev in neracionalnosti.

PO OBISKU V SFRJ IN DRUGIH EVROPSKIH DRŽAVAH

Predsednik Echeverria odpotoval v domovino

Objavljen sklepni jugoslovansko-mehiški komunike
Široko soglasje o vseh mednarodnih vprašanjih

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — Predsednik republike Tito ter predsedniki zvezne skupščine Mijalko Todorović, ZIS Džemal Bijedić, skupščine Srbije Marković in drugi so se poslovlili od mehiškega predsednika Luisa Echeverria, ki je odpotoval v domovino. V skupnem sporočilu se med drugim omenja, da sta predsednika izmenjala misli o najvažnejših mednarodnih vprašanjih in o perspektivah jugoslovansko - mehiškega sodelovanja in ugotovila podobnost stališč. Potrdila sta odločnost obeh držav, da nadaljujeta z napori za mir, uveljavljanje načela miroljubne koeksistence in za politično in gospodarsko neodvisnost. Predsednik sta posebno poudarila pravico vsakega naroda, da suvereno razpolaga z naravnimi viri. Tito in Echeverria sta pozitivno ocenila proces popuščanja, poudarila potrebo, da ta proces zajame ves svet, da bi se čimprej odpravilo žarišče krize in napetosti. V sporočilu se obojavo vse oblike vmešavanja v notranje zadeve drugih in ugotavlja, da so najnovejši dogodki potrdili aktualnost sklepov alžirske konference neuvrščenih. Pravični mir na Bliznjem vzhodu se po mišljenju predsednikov lahko doseže samo na osnovi resolucije OZN.

Predsednika sta potrdila pomen poslednega izvajanja pariškega sporazuma o prenehanju vojne in vzpostavitve miru v Vietnamu, izrazila podporo narodom v njihovi borbi, se zavzela za popolno razorožitev in prepoved vseh jedrskih poskusov. Tito in Echeverria sta izrazila globoko zaskrbljenost zaradi večanja prepada med razvitimi in nerazvitimi državami ter v zvezi s tem poudarila neobhodnost ureditve sedanjega sistema mednarodnih gospodarskih odnosov. Prav tako sta izrazila potrebo, da se sedanja monetarna vprašanja rešijo z dogovorom, v katerem se morajo upoštevati interesi držav v razvoju in zagotoviti njihova aktivna udeležba na enakovrni osnovi. Glede dvostranskih gospodarskih odnosov, sta izrazila namero, da se nadaljujejo napori za intenzivno zunanjetrgovinsko in gospodarsko sodelovanje in napredovanje. Predsednik Tito je z zadovoljstvom sprejel vabilo, da obišče Mehiko.

Mehiški predsednik Echeverria je v tiskovni konferenci pred odhodom posebno poudaril vlogo predsednika Tita na mednarodni politični sceni, posebno med neuvrščenimi. Glede razgovorov je dejal, da se je v razgovorih pokazala velika enakost pogledov in da bodo ti razgovori prispevali k razvoju sodelovanja zlasti na kulturnem področju. Glede mednarodnih gospodarskih odnosov je Echeverria dejal, da se mora kaj storiti, da se ti odnosi spremenijo, sicer bi edina alternativa bila vojna.

Odgovor na vprašanja, kaj pričakuje od sestanka zunanjih ministrov Latinske Amerike s Kissingerjem je Echeverria odgovoril, da bosta na tem sestanku dominirali dve vprašanji: status Panamskega prekopa in njegova področja ter vprašanje delovanja multinacionalnih družb v državah Latinske Amerike. Energetska kriza je po mišljenju Echeverria samo eno od vprašanj, ki danes mučijo svet in da bo izredno zasedanje generalne skupščine OZN priložnost, da se razpravlja o vseh mednarodnih gospodarskih problemih. Echeverria je izrazil mišljenje, da bodo države tretjega sveta na tem zasedanju lahko igrale posebno vlogo.

Mehiški predsednik je danes dopoldne obiskal industrijo motorjev in traktorjev v Novem Beogradu, kjer je govoril na mitingu. B. B.

BEOGRAD, 15. — Z ukazom predsednika republike je bil za veleposlanika Jugoslavije v Venezueli imenovan Pavle Bolc do sedanji predsednik komisije za verska vprašanja I.R. Slovenije.

Predsednik Tito in mehiški predsednik Echeverria na beograjskem letališču

NEVZDRŽNO RAVNANJE ŠOLSKIH OBLASTI

Šolski skrbnik prepovedal predavanje o Benečiji za slovenske dijake v Gorici

Dijaki bodo imeli v torek o tem pogovor s šolskim skrbnikom

GORICA, 15. — Enotni dijaški odbor vseh slovenskih šol v Gorici: klasičnega liceja »Primož Trubar«, učiteljskega »Simon Gregorčič« in trgovske šole, je hotel prirediti v soboto 16. t.m. ob 11. uri v gorški Prosvetni dvorani predavanje o aktualnih vprašanjih v Benški Sloveniji. Podobno predavanje je bilo v Trstu pred dobrim mesecem. Predavala bi odgovorni urednik »Novega Matajurja« Izidor Predan in predstavnik Društva slovenskih emigrantov Din Del Medico. V tej zvezi so dijaki že prejšnjo sredo proslili za sprejem pri gorškem šolskem skrbniku dr. Imbrianiju, da bi od njega dobili ustrezen pristavek. Do večeraj šolski skrbnik ni dal na to prošnjo nobenega odgovora razen tajniškega opozorila, da bi lahko sprejel delegacijo dijakov slovenskih šol šele prihodnji torek, kar je prejel za dr. Imbrianiju, da bi šolski skrbnik poslal negativni odgovor, češ da enotni dijaški odbor, ki bi bil zanj italijanski »interscolastico«, ne obstaja več in da zato ne dovoli, da bi dijaki še naprej izgubljali učne ure.

Po tem odgovoru so slovenski dijaki v Gorici sklenili, da predava-

nje začasno odložijo, da pa bodo na vsak način njihovi predstavniki odšli na razgovor k šolskemu skrbniku v torek, kjer mu bodo pojasnili, da z njegovim odgovorom nikakor ne morejo biti zadovoljni, ker seznanjanje slovenskih dijakov s problemi slovenskega življa v Benški Sloveniji ne predstavlja izgube časa, pač pa nujno potrebno informacijo v okviru obravnavanja celotne manjšinske problematike, o čemer v šoli praktično ni govora. Dijaki to prepoved tudi povezujejo s prepovedjo pošolskega pouka slovensčine v Benški Sloveniji, kar ocenjujejo kot nov člen v prizadevanjih oblasti, da bi nadaljevali z diskriminacijo benških Slovencev.

Dijaki tudi pravijo, da je gorški šolski skrbnik že pred 15. dnevi do bil iz Rima. V katerem mu dovoljuje, da lahko sam ukrepa v zvezi z izjavljanjem šol po ustanovitvi medloškega odbora (Comitato interscolastico), za kar so se dijaki potovali med znanom decembrsko akcijo. Taki medloški odbori že obstajajo v drugih pokrajinah z vsemi ustreznimi dovoljenji prav zaradi uvidenosti šolskih skrbnikov. Prav zato ker so dijaki z vsebino tega pisma seznanjeni, so toliko bolj ogorčeni nad ravnanjem gorškega šolskega skrbnika in zato opozarjajo javnost na ponovno krivico, ki jim jo je storil s tem, da jim ni izdal dovoljenja za tako potrebno in bistveno predavanje, kot je predavanje o položaju v Benški Sloveniji.

SOLIDARNOST Z BENEŠKIMI SLOVENCMI

Sto študentov
univerze v Padovi

Sto študentov padovanske univerze je podpisalo pismo, naslovljeno predsedniku republike, predsednikoma obeh vej parlamenta, vlade deželni vladil Furlanije Juljske krajine in drugim oblastem. V njem protestirajo zaradi kršitve zakonitosti s prepovedjo pošolskega pouka slovensčine v Brdu in Teru, v Benški Sloveniji, kjer prebivalstvo s prevelikim potrpljenjem čaka na izvajanje ustavnih določil.

Neutemeljeni so razlogi prepovedi, trdijo študentje. Res je, da patronati nimajo pristojnosti za po- učenje tujih jezikov, toda slovenski jezik je za benške Slovence materniščina in ne tuj jezik. Da bi pa pouk slovensčine bil nevaren ob mejah bi morale oblasti preprečiti najprej prebivalstvo Doline Aoste in Južne Tirolske.

PO PREISKAVI O PETROLEJSKEM ŠKANDALU

Kmalu razprava o javnih podporah političnim strankam

RIM, 15. — Preiskava državne pravdnika Elia Siotta o domnevnem podkupovanju političnih osebnosti in funkcionarjev ENEL s strani petrolejskih družb se nadaljuje v strogi tajnosti. Karabinjerji in finančni stražniki so tudi danes opravili vrsto preiskav pri nekaterih bančnih in finančnih zavodih z namenom, da bi ugotovili stanje nekaterih bančnih računov, ki so naslovljeni na osebe vpletene v petrolejski škandal. Kaže, da je bilo bolj uspešno delo genovskih petrolejskih strank, ki naj bi jih dobila njegova stranka. V pismu je rečeno, da se ga je Cittadini odriklal samo potem, ko mu je izročil tisoč bencinskih bonov po deset litrov.

Tajnik PSDI Orlandi je v intervjuju, ki ga je dal nekemu italijanskemu tedniku izjavil, da je splošno znano, da italijanske stranke prejemajo prispevke od petrolejske industrije in da to velja tudi za PSDI. Njegova stranka naj bi prejela manj od drugih, ti prispevki pa naj ne bi vplivali na politično avtonomijo socialdemokracije. Orlandi je tudi poudaril potrebo po javnem finansiranju političnih strank.

O vprašanju javnega finansiranja strank je govoril tudi predsednik parlamentarne skupine PSI Mariotti, ki je obžaloval, da je moralo priti do petrolejskega škandala, preden so se odločili, da razpravljajo o finansiranju strank v parlamentu. Mariotti je dejal, da je s tem v zvezi PSI že pred leti predložila zakonski osnutek.

ki petrolejske zveze. Vsa ta kampanja bi lahko sodila v okvir preiskav o katerih govori člen 501 bencinskega zakonika, ki predvideva stroge kazni za tiste, ki bi s pomočjo tiska širili lažne vesti, katerih namen je povzročiti zvišanje ali znižanje cene gotovih proizvodov. Pretoriji v Genovi so tudi zaplenili pisno tajnika petrolejske zveze Cittadinija, v katerem je rečeno, da ga je obiskala neka politična osebnost, ki je protestirala zaradi pičlih prispevkov, ki naj bi jih dobila njegova stranka. V pismu je rečeno, da se ga je Cittadini odriklal samo potem, ko mu je izročil tisoč bencinskih bonov po deset litrov.

Tajnik PSDI Orlandi je v intervjuju, ki ga je dal nekemu italijanskemu tedniku izjavil, da je splošno znano, da italijanske stranke prejemajo prispevke od petrolejske industrije in da to velja tudi za PSDI. Njegova stranka naj bi prejela manj od drugih, ti prispevki pa naj ne bi vplivali na politično avtonomijo socialdemokracije. Orlandi je tudi poudaril potrebo po javnem finansiranju političnih strank.

Študentje ugotavljajo, da je slovensko prebivalstvo v Benečiji podvrženo samovoljni funkcionarjev fašističnega režima in tudi v poznejši dobi, kar je resna ovira za sožitje v Furlaniji, kjer že več kot tisočletje žive Slovani, Furlani in Nemci.

Svoj protest, v katerem izražajo upanje, da bodo oblasti prekleale ukrep, zaključujejo padovanski študentje z izjavo: »Če pa Slovencev v Furlaniji ne bodo priznale njihove pravice, se mi, kot državljanji italijanske demokratične republike, poroje v odprtem boju, čuti-mo oropane vrednot, ki so tudi naše«. Kajti to bi dokazalo, da je — vsaj za Slovence v videmski pokrajini — prešla po letu 1921 demokracija tak udarec, da ga še danes ni prebolela.

Slovenski izseljenci, ALEF, ERAPLE-ACLI

Protest zaradi prepovedi pošolskega pouka slovensčine v Brdu in Teru so nasloville tudi izseljenke organizacije benških Slovencev skupaj z organizacijo ALEF in ERA

V jutrišnji številki bomo začeli objavljati

SLIKANICO-STRIP

Obračun v Postojni

Zgodba je prirejena po resničnem dogodku med narodnoslobo-dilno vojno, ko je skupina drz-nih partizanskih diverzantov u-ničila v Postojni jami naciš- tično zalogo 12 vagonov benci-na. Slikanica bo na nadaljevala vsak dan. Starši, opozorite na-jo svoje otroke!

Jutrišnja številka bo obsegala 10 strani zanimivega in pestrega gradiva, med drugim o skriv-nostnih pripravah po naših va-сах za tradicionalni Krasni pust na Opčinah, članek o 20-letni Splošne bolnišnice Korpi, bogato kulturno stran, davčno in odvet-niško posvetovalnico itd.

PLE - ACLI iz Vidma. Protest so podpisali za slovenske izseljence A-do Cont, za ALEF predsednik Fran-co Fabbris in za ERAPLE - ACLI tajnik Gino Dassi.

V protestu je rečeno, da je pre-poved pošolskega pouka slovensčine pregazila soglasno voljo patronat-a. Ljudstvo je namreč po-udarilo preko svojih predstavnikov v patronatu željo, naj sloni šolska vzgoja na jeziku, ki ga govorijo v družinah. Jasno je, da prepoved krši 3. in 6. člen ustave ter ne-udovčne smernice ministrske o-krožnice o pouku obeh jezikov Slo-venecem in Italijanom v Furlaniji - Julijski krajini.

Huminsko šolsko skrbništvo in videmska prefektura sta globoko prizadela bitnost slovenskega prebivalstva vzhodne Furlanije. Dejansko gre za kršenje listine o človekovih pravicah, ki jo je sprejela OZN, Italija pa ratificirala.

Zato organizacije furlanskih in slovenskih izseljencev zahtevajo, naj država in deželna oblast v mejah svojih pristojnosti in odgovornosti pre-ključijo prepoved, omogočijo pošolski pouk slovensčine kot prvi korak k rednemu pouku slovenskega jezika v krajevih mešicah pokrajine, kjer ži-ve slovensko govoreči italijanski dr-žavljeni.

Tito odložil

obisk v Madžarski

BEOGRAD, 15. — Napovedani obisk predsednika Tita 17. in 18. t.m. na Madžarsko je bil, kot je danes uradno sporočeno, za kratek čas odložen. O razlogih odlaganja v uradnem sporočilu ni rečeno ni-cesar.

DANES

Sindikati se pripravljajo na splošno stavko, ki bo 27. februa-rija. Federacija CGIL, CISL in UIL je že napovedala delav-ska zborovanja po tovarnah, medtem ko bodo kovinarji in delavci kemične industrije or-ganizirali še eno stavko že teden prej, 20. februarja.

Tudi kampanja za referendum o razporoki prehaja v živahnije-še obdobje. Poslanca Loris For-tuna in Baslini, podpisnika zaka-ona o ločitvi, ki ga je pred nekaj leti odobrili parlament, sta usta-novila enoten odbor za obram-bo razporoke. Naloga odbora bo osveščanje javnega mnenja za vprašanje državljskih svoboščin.

Te dni se mudi v Parizu predsednik bliske vlade major Zalud, ki se je srečal s francoskim zunanjim ministrom Jobertom, s katerim sta govorila predvsem o poteku in izidih washingtonske konference o energiji

NAVELIČANI SMO NARAŠČANJA CEN!

VAL PROTESTOV TRŽAŠKE JAVNOSTI
ZARADI ZADNJE PODRAŽITVE KRUHA

Od tega imajo korist zgolj veliki industriji - Nezadovoljstvo tržaških trgovcev

Podražitev kruha je izzvala oster protest tržaške javnosti. Po mnogih tovarnah so se sestali delavski sveti, proteste so izdale tudi sindikalne organizacije, najzvišnejši in tudi najbolj prizadet pa je protest gospodinj, ki svoje nezadovoljstvo jasno in nedvoumno izražajo v trgovinah samih. To nezadovoljstvo se je poostroilo po sestanku pokrajinskega odbora za nadzorstvo nad cenami, o katerem smo na kratko poročali včeraj in ki je odločil vsa kršen sklep na prihodnji teden.

Vendar pa je podražitev kruha le tista kapljica, ki je povzročila celo poplavo nezadovoljstva. Medtem ko so doslej meščani mirno prenašali samovoljnost nekaterih trgovcev in grozovitov in čakali v bolj ali manj discipliniranih vrstah, so se tega očividno naveličali. Že tri mesece poteka življenje nad cenami, ki bili v obdobju hudega pomanjkanja. Najprej je zmanjkalo goriva, ko se je to podražilo, pa ga lahko dobijo pri vseh prodajalcih. Se vedno primanjkuje sladkorja in soli, ponekod celo testenin in riža. Jasno je, da začenja tako stanje presedati, saj gre očividno za špekulacije velikih industrij, ki hočejo na ta način izsiliti povišanje cen. Sedaj je na vrsti kruh, to je vsakdanja hrana preproste tržaške družine. Kilogram kruha dnevno je za štiri — pet — člansko družino odločilno prehransko sredstvo. Sedaj je na vrsti kruh, to je vsakdanja hrana preproste tržaške družine. Kilogram kruha dnevno je za štiri — pet — člansko družino odločilno prehransko sredstvo. Sedaj je na vrsti kruh, to je vsakdanja hrana preproste tržaške družine. Kilogram kruha dnevno je za štiri — pet — člansko družino odločilno prehransko sredstvo.

Peki se branijo z izgovorom, da se je znatno podražila moka. To drži, vendar menimo, da so podražitve prevelike. Oblasti bi morale odločno nastopiti in ugotoviti odgovornosti, ki jih tudi tokrat nosijo veliki industriji, katerim je treba pripisati podražitve moke. Popolnoma nepomembno je, če ostanejo zamrznjene cene na drobnih, cene na debelo pa so proste.

Pritožbe trgovcev so torej delno utemeljene. Naraščanje cen je prizadelo tudi njih, saj so se v odstotkih njihovi dohodki zmanjšali. Kdor je lansko leto kupil blago za 40 lir in ga prodal za 50 lir je pri tem zaslužil 20 odstotkov. Če letos kupi blago za 90 lir in ga prodal za 100 lir pa je zaslužil le 10 odstotkov. Pred letom dni je torej

pro vsakih 100 lirah prodanega blaga zaslužil 20 lir, letos pa le 10. Ker se plače niso bistveno spremenile, je torej zaslužek trgovcev manjši kot lansko leto, medtem ko se je povečal zaslužek industrij. Zato so trgovci na svojem zadnjem sestanku sklenili, da bodo zaprli trgovine, če se stanje ne spremeni.

Sedanje stanje je torej povsem kritično. Po eni strani nakupovalci zahtevajo zamrznjenje ali celo znižanje cen, po drugi strani pa trgovci vztrajajo pri trditvah, da ne morejo več delati na tak način. Vsekakor ne bo mogoče več vztrajati v sedanjem stanju in lahko pričakujemo novosti že v prihodnjih dneh.

● **Škedenjska sekcija KPI** vabi upokojece in druge meščane na srečanje s sem. Paolom Semo, ki bo jutri ob 10 uri v Ljudskem domu. Ul. S. Lorenzo in Selva. Podoben sestanek bo imel sem. Silvano Baciocchi v ponedeljek ob 15.30 v Ljudskem domu »P. Togliatti« v Naselju S. Sergio.

AKTIVNOST DEŽELNEGA SVETA

Prispevki za razvoj kmetijstva
mimo zapreke uradnih seznamov

460 milijonov lir v korist izseljencev in njihovih družin

Na svoji včerajšnji seji je deželni svet zaključil razpravo o zakonu, ki se nanaša na pokrajinske uradne spiske podjetnikov v kmetijstvu; nato je sprejel zakon, ki zadeva osebe, ki želijo delovati na končno začel razpravo o tretjem zakonu, ki določa novo deželno pomoč za izseljence. Razprava o tej tretji normi se bo nadaljevala in zaključila prihodnji teden.

Zakon o uradnih spisih kmetijskih podjetnikov dopolnjuje deželno normo št. 31 iz lanskega leta. Ta se je namreč izkazala za pomanjkljivo v toliko, kolikor je dolga, da smejo po 1. januarja 1974 prejemati razne deželne in druge podpore le tisti kmetijski podjetniki, ki lahko priložijo ustreznim prošnjam potrdilo o vpisu v pristojno pokrajinsko zbornico. Te zbornice pa, ki ne delujejo, ker Računski dvor še ni pregledal in odobril ustreznih pravilnikov. Novi zakon sedaj določa, da bo deželna uprava sprejemala prošnje za podporo na področju kmetijstva v roku 90 dni od umestitve s strani pokrajinskega odbora za vodenje uradnih spisov kmetijskih podjetnikov.

Na seji sta o novi normi spregovorila poročevalca Chinelato (KD) in odbornik za kmetijstvo Tripani, nakar je sledilo glasovanje. Za zakon so glasovali pripadniki leve sredine in predstavniki Slovenske skupnosti, proti so glasovali misovci in liberalci, komunisti in predstavniki Furlanskega gibanja pa so se vzdržali.

Sledila je razprava o zakonu, ki ga je predložil odbor 28. januarja letos in ki v šestih členih določa: zaposleni pri deželni upravi nekatere ugodnosti državnega zakona št. 734 iz lanskega novembra. V razpravo so posegli svetovalec Bertoli (PLI), Lanza (PSDI), Morelli (MSI), Pittoni (PSI), Bertoli (KPI) in Del Gobbo (KD), poročevalec Ginaldi (KD) in odbornik za finance Coloni. Vsi so pozitivno ocenili novo normo, ki je bila nato soglasno sprejeta.

Deželni svet je pred zaključkom seje začel razpravo še o tretjem zakonu, in sicer o zakonu, ki določa nadaljnjih 460 milijonov lir v prid izseljenskim konvultom in deželnim izseljencem. V razpravo so posegli svetovalec Puppini (Furlanska gibanje), Volpe (PSI), Bertoli (Furl. gibanje), Boschi (MSI), Magrini (KPI), Bertoli (PLI), Vitale (PSDI) in Štoka (Slovenska skupnost). Tudi o koristnosti te norme so si bila izražena mnenja v glavnem edina. Svetovalec Štoka je naglasil, da bo nova finančna sredstva sicer koristila izseljencem in njihovim družinam, vendar pa da gre pri tem le za obliko trenutne pomoči, ki ne more globlino rešiti vprašanja številnih izseljencev in naše dežele. Za temeljito rešitev tega vprašanja

tj. z vso resnostjo tega vprašanja, da bo luka delno pripravljena na nov položaj.

Drevi shod KPI v Šempolaju

Svetovalska skupina KPI devinsko-nabrežinske občine priredi drevi ob 19.30 v Šempolaju javno zborovanje, ki bo v prostorih mladinskega krožka. Na sestanku vabijo komuniste vse domačine in tudi vasčane bližnjih vasi. Na dnevnem redu je vprašanje neresne krize v občinski upravi. Govor bo tudi o vprašanju razširitve šempoljskega pokopališča.

Zaporo Sueškega prekopa so izkoristile luke ob Severnem morju, novemu položaju pa so se kmalu prilagodili tudi ladjarji, ki so začeli naročati čedalje večje ladje, ki bi sicer ne moge pluti po prekopolu. S tem jim je uspelo, da so običajno zmanjšali prevozne stroške po enoti prepeljanega blaga, pa naj gre za kopenske pošiljke, za razsute tovare ali za nafto. Ti ladjarji se zdaj protivno ponovnemu odprtju Sueškega prekopa, kakor se protivijo tudi tisti gospodarski krogi v Evropi in ZDA, ki gravitirajo na severnomorske luke ali ki se boje, da bi z odprtjem Sueza prišlo večji pomen na morju Sovjetske zveze.

Za Jadransko morje in tržaško luko pa je ponovno odprtje Sueškega prekopa naravnost življenjskega pomena. Za ladje Tržaškega Lloydja na primer, ki prevažajo kontejnerje iz Evrope na Daljni vzhod, bi se s plovbo po Suezu čas vožnje skrajšal s sedanjih 65 dni (okoli Rta dobre nade) na 55 dni. V tem primeru bi bilo možno doseči tudi, da bi bilo izhodišče za kontejnerske ladje na tej progi preusmerjeno v Trst. Poleg tega bi Trst zanesljivo dobil izhodišče za novo mednarodno kontejnersko zvezo — pri kateri naj bi bil sodeležnik tudi Tržaški Lloyd — med Evropo in Južno Afriko. Pogajanja za vzpostavitev takšne redne kontejnerske zveze so namreč že dalj časa v teku.

Današnji položaj glede tehničnih struktur v luki, glede prometnih zvez z zaledjem in glede načina vodenja pristaniške politike pa je takšen, da ne vpliva velikega upanja, da bi Trst lahko združil pritiske blagovnega prometa, ki se bo po vsej verjetnosti sprožil ob ponovnem odprtju Sueškega prekopa (morda že čez šest mesecev). Tedaj bo Jadransko morje sicer ponovno dobilo svojo nekdanjo vlogo v osrčju Evrope, toda Trst bi nujno zaostal za jugoslovanskimi in najbrž tudi za grškimi pristanišči. Skrajni čas je zato, da se krajevni, deželni in rimski dejavniki lo-

bolj ali manj stvarne domneve v zvezi z odkritjem okostnjakov pri Rižarni se še vedno nadaljuje. Prvi dan je škedenjski maršal karabinjerjev Scalabrini dejal, da je žrtev bilo osem, naslednje dne ga je sodni zdravnik prof. Nicolini demantiral, okostnjakov je samo 6, včeraj pa je po skrbnejšem pregledu ostankov ugotovil, da je bilo okostnjakov osem.

To pa je edina točna ugotovitev v zvezi s to zapleteno in mračno »kriminalno«, če lahko primerjamo kriminalni odkritje ostankov vojnega besa. Preiskovalci, karabinjerji in namestnik državnega pravdnika Tavella, se vneto zanimajo za zadevo, da bi razčistili od kod so prišli v ta košček zemlje posmrtni ostanki osem mladih ljudi. Kar zadeva znanstveno plat, je dr. Tavella naročil prof. Nicolini, naj izvede vse potrebne analize, da ugotovi spol, telesne značilnosti in vzroke smrti. Če bo treba naj se poslužijo vseh znanstvenih naprav za analizo kosti, pa tudi drugih laboratorijev izven našega mesta. Trenutno pa se sodni zdravnik in njegovi pomočniki ubadajo s sestavljanjem okostnjakov.

Dr Tavella saj je včeraj tudi ogledal kraj najdbe. Podjetja, ki

S SESTANKA PSDI, SS IN KD

V NABREŽINI

Ponovni poziv za obnovitev
levosredinske uprave

Predsedničjim so predstavniki PSDI, SS in KD poslali devinsko-nabrežinski sekciji PSI in v vednost pokrajinskega tajništva pisno pismo, v katerem potrjujejo nujnost nadaljevanja levosredinske uprave v devinsko-nabrežinski občini. V pismu pozivajo socialiste, naj v najkrajšem času sporočijo odgovor na vabilo k nadaljevanju pogajanj, ki so jim ga vse tri stranke pred časom poslale, eda se omogoči zaključek pogajanj in določitev datuma seje občinskega sveta ob koncu tega tedna ali najkasneje v začetku prihodnjega tedna. Ob koncu pisma predstavnikov teh strank sporočajo, da so v pričakovanju odgovora socialista prekinitvi pogajanj do danjšnjega dne.

Govorilo pa se je najprej na seji načelnik skupin, na kateri so liberalci postavili novo pravno tezo, da je sporen odvzem deleg s strani župana in da je se zlasti sporen poseg tajništva strank, ker kaj takega zakon o občinah iz leta 1911

Celotna zadeva okrog odborniških mest republikanov Gasperinija in socialist Del Tutta dobiva čudne oblike, tako da se že pričena govoriti o sodnih postopkih in podobnem. Zlasti se stvari na čuden način zaostrujejo okrog odbornika Gasperinija, ki je na županov od vsem deleže reagiral z dolгим pismom, ki ga je v nedeljo objavil italijanski krajevni dnevnik in v katerem je obdolžil »dva odvetnika«, da sta mu ponudila dobro službo pri ACEGAT, če se odpove odborniški mestu. V nedeljo je župan od Gasperinija zahteval, da mu pismo pojasni, za kaj gre. Nato je sledila redna seja občinskega odbora, na kateri je bil Gasperini prisoten, kjer pa se o stvari ni govorilo.

Seveda pa se s tem ne bo niti za las resilo vprašanje odbornika Gasperinija, kateremu župan, stranke leve sredine in predvsem njegova lastna stranka, nikakor ne nameravajo vrniti pooblastila in s tem njegove odborniške mize. Gasperini je še vedno občinski odvetnik, ki se vedno lahko pripravi na vsa vprašanja, ki jih predstavlja stranka leve sredine.

Ni manj zapleteno pa ni vprašanje odbornika PSI Del Tutta, ki je — kot se to znan — že pred časom sporočil v Rim, da predaja svoje mesto v odločitvi osrednjemu vodstvu stranke. V zadnjih dneh ni prišlo do nobenega novega dogodka, ki bi spor med strankami v PSI ublažil, temveč se obratno stvari še zaostrujejo, ker se pričena govoriti o možnosti sprememb v deželni vodstvu PSI, kar bi imelo nujen refleks na krajevne prilike, kar prav gotovo deluje kot zavora za hitro rešitev v krajevnem okviru.

V ponedeljek bodo o vseh teh zadevah razpravljali načelniki skupin zastopanih v občinskem svetu, ki se bodo tudi dogovorili za do-

● **Odbor za postavitev spomenika NOB** v Bazovici in Tržaški partizanski pevski zbor obveščata, da bosta priredila 1. maja letos v Bazovici »partizanski miting«.

● **Občina Nesreča na cesti križ Nabrežina**

V SMRTNI NEVARNOSTI DEKLICA KI JO JE PRED ŠOLO PODRL AVTO

11.letna Patrizia Košuta je bila namenjena k pouku

Pred kriško srednjo šolo se je včeraj jutraj pripetila izredno huda prometna nesreča: avto je podrl mlado dijakinjo, ki je obležala v mlaki krvi. Odpehali so jo v bolnišnico, kjer se bori med življenjem in smrtjo. Žrtev nesreče je komaj 11 let stara Patrizia Košuta iz Kriškega, ki jo je povzelo s svojim fiatom 1100 starejša registracija 66-letni Salvatore Morgera iz Nabrežine - Kamnolom 27/6.

Bilo je nekaj minut pred začetkom pouka in mala Patrizia se je pripeljala pred šolo, ki je polnopravni kolometer od vasi v smeri proti Nabrežini, z avtobusom. Ko je izstopila in stekla čez cesto, ni opazila avtomobila. Avto Salvatore Morgere, ki upravlja bar v nabrežinski

železniški postaji, se je silo trčil v deklico in malo telesa je vgrlo več metrov daleč, kjer je obležala nezavestno na asfaltu.

Nemudoma so policisti Rdeči križ in nabrežinske karabinjerje. Z rešitvijo so se ukvarjali v nekaj minutah. V bolnišnici so jo uspeli zaustaviti krvavenje in so ji dali kisla. V bolnišnici so jo sprejeli v oddelek za oživljanje, kjer so ji zdravniki usotvili, poleg številnih udarcev in odrgnin, prebitve je lobanjskega dna in zlom čeljusti. Deklica je krvavela tudi iz ušes, kar pomeni, da je utrpela notranje možganske poškodbe. Zato so jo pregledali tudi zdravniki nevrokirurškega oddelka. Po posvetu se niso izrekli, ali bo preživela, vendar pa se je proti večeru njeno stanje nekoliko ustallilo, če že ne rahlo, zelo rahlo izboljšalo. Vsekakor pa je še vedno v smrtni nevarnosti in zdravstveno osebo stalno bedi ob njeni postelji. Če bo preživela prve dni in ji bo vsaj malo boljše, jo bodo operirali na možganih. Upati je, da bo mlado in čvrsto telo preneslo vse poškodbe in da se bo Patrizia lahko vrnila med svoje sošolce in v objem družine.

● **V glavni dvorani Ljudskega doma** v Ul. Madonina je razstava ob 50. obletnici obstoja glasila KPI »L'Unità«. Razstava, ki sta jo pripravila Piero Panizon in Boris Iskra, je ob delavnih odprta od 18. do 20.30.

● **Šolske vesti**

Združene starševske osnovne šole v Dolini vabi vse, ki jih zanimajo vprašanja razvoja otroka, na predavanje dr. D. Sedmaka »Otrok, njegovi šolski in življenjski problemi in uspehi«. Predavanje bo v sredo, 20. t.m. ob 20. uri v šolskih prostorih.

● **Jutri ob 11. uri bo na razstavi** »Trst od 700 do bodočnosti« v Ul. Imbriani 5/1. na razpolago vodič.

● **Bomba je na vlaku: bile pa so le žarnice**

Neslana šala je dokaj prestrašila potnike brezvolake Rim — Benetke — Trst — Zagreb, ki je včeraj odpotoval iz rimske postaje Termini ob 13.26. Nezanem je telefonski železničarski policiji, da je na vlaku bomba. Vlak so zato ustavili na postaji Farra Sabina, kjer so ga temeljito pregledali. V neki omarah so našli zapечат zavoj. Ko so ga balistični izvedenci odprli, so ugotovili, da vsebuje 300 žarnic. Vlak je nato odpotoval iz Farra Sabine z devurno zamudo in nadaljeval pot proti Trstu, kamor je prišel s triletno zamudo.

● **Seja Sindikata slovenske šole**

Tajnik sindikata sklicuje sejo glavnega odbora (upravnega in nadzornega odbora ter razsodišča) za torek, 19. t.m. ob 17. uri. Na dnevnem redu bodo: poročilo tajnika o srečanju s šolskim skrbnikom dr. Fidenzjem in višjim šolskim skrbnikom prof. Angiolettiem, razprava o uveljavljanju predpisih dopolnilnega zakona za slovensko šolo, priprava sestanka z gorško sindikalno sekcijo, razprava o splošni stavki in razno.

Tajništvo ponovno opozarja, da se odbojce seje vedno lahko udeležijo tudi članstvo.

● **PONEDELJEK V AVDTORIJU**

Predavanje o državnem aparatu in fašizmu

V ponedeljek bo v Avditoriju predavanje o fašizmu in italijanski družbi. Tokrat bo predaval prof. Claudio Pavone, ki bo obdelal temo »državnega upravnega aparata in fašizma«. Prof. Pavone je zaposlen v osrednjem državnem arhivu v Rimu, kjer vodi oddelke za raziskave in tisk in ureje revijo državnih arhivov. Bavi se z zgodovino državnega aparata in predseduje rimskemu inštitutu za zgodovino Italije od fašizma do odprnitve.

Predavanju, ki se bo pričelo ob 20.30, bo sledila razprava.

● **Puccinijeva »Tosca« v gledališču Verdi**

Po dveh zaporednih operah (Zlati petelin in Vragi iz Loudna), ki izstopata iz klasičnega opernega repertoarja italijanskih gledališč, so tržaški tradicionalisti ljubitelji melodrame spet lahko prišli na svoj raj.

Na programu je bila prva predstavitev Puccinijeve opere »Tosca«, ki je v Trstu sicer precej pogosto na repertoarju, poslednjič pa je bila leta 1967.

Med Puccinijevimi operami ima »Tosca« posebno mesto in velja za najmanj »puccinijevsko« prav zaradi izrazite dramatičnosti, kateri je moral skladatelj podrediti svoj glasbeni izraz in mu dati večji epski obseg. To velja še posebno za vlogo Tosce same, ki se po za sopran močnih vokalnih potezah znatno razlikuje od vseh drugih Puccinijevih ženskih likov. Toda večja mojstrska roka skladatelja je znala spretno uskladiti to nujnost z zanj značilno melodramsko glasbeno paleto s celovito izrazitimi lirsko melodičnimi motivi, ki dosega svoj višek v Cavaradossijevih arijah v prvem in v zadnjem dejanju.

Sinočnja tržaška postavitev se je držala že ustaljenega uprizoritvenega koncepta tako po režijski kot po sceniski plati. Mladi dirigent Michelangelo Veltri je vodil orkester zanesljivo, vendar je dopuščal na mnogih mestih premočno zvočnost na škodo interpretacijske dinamike. Sopranistka Ilea Ligabue je bila pevsko in igralsko prepričljiva Tosca. Njen glas se zlasti v nižjih in srednjih višinah lepo dramatično razvija. Cavaradossi je bil mladi tenorist Veriano Luchetti, ki je poleg zasluženih aplavzov za svoje arije, ki jih je zapel s svežim in v višinah zelo čistim in lepo oblikovanim glasom. Škoda, da tudi igralsko ni ustvaril enakovrednega lika. Odličjen je bil Scarpia Giampiera Mastroianni, lepa lika sta podala tudi Alfredo Mariotti kot mežnar in pa Ivan Sancin kot Angelotti, katerega lep bas je tudi tokrat prišel do veljave.

Zbor, ki pa nima večje vloge, je uvelžal Gaetano Riccitelli.

V celoti je bila predstava solidna in občinstvo jo je dobro sprejelo, vendar brez pretiranega navdušenja.

● **V glavni dvorani Ljudskega doma** v Ul. Madonina je razstava ob 50. obletnici obstoja glasila KPI »L'Unità«. Razstava, ki sta jo pripravila Piero Panizon in Boris Iskra, je ob delavnih odprta od 18. do 20.30.

● **Šolske vesti**

Združene starševske osnovne šole v Dolini vabi vse, ki jih zanimajo vprašanja razvoja otroka, na predavanje dr. D. Sedmaka »Otrok, njegovi šolski in življenjski problemi in uspehi«. Predavanje bo v sredo, 20. t.m. ob 20. uri v šolskih prostorih.

● **Jutri ob 11. uri bo na razstavi** »Trst od 700 do bodočnosti« v Ul. Imbriani 5/1. na razpolago vodič.

● **Bomba je na vlaku: bile pa so le žarnice**

Neslana šala je dokaj prestrašila potnike brezvolake Rim — Benetke — Trst — Zagreb, ki je včeraj odpotoval iz rimske postaje Termini ob 13.26. Nezanem je telefonski železničarski policiji, da je na vlaku bomba. Vlak so zato ustavili na postaji Farra Sabina, kjer so ga temeljito pregledali. V neki omarah so našli zapечат zavoj. Ko so ga balistični izvedenci odprli, so ugotovili, da vsebuje 300 žarnic. Vlak je nato odpotoval iz Farra Sabine z devurno zamudo in nadaljeval pot proti Trstu, kamor je prišel s triletno zamudo.

● **Seja Sindikata slovenske šole**

Tajnik sindikata sklicuje sejo glavnega odbora (upravnega in nadzornega odbora ter razsodišča) za torek, 19. t.m. ob 17. uri. Na dnevnem redu bodo: poročilo tajnika o srečanju s šolskim skrbnikom dr. Fidenzjem in višjim šolskim skrbnikom prof. Angiolettiem, razprava o uveljavljanju predpisih dopolnilnega zakona za slovensko šolo, priprava sestanka z gorško sindikalno sekcijo, razprava o splošni stavki in razno.

Tajništvo ponovno opozarja, da se odbojce seje vedno lahko udeležijo tudi članstvo.

● **PONEDELJEK V AVDTORIJU**

Predavanje o državnem aparatu in fašizmu

V ponedeljek bo v Avditoriju predavanje o fašizmu in italijanski družbi. Tokrat bo predaval prof. Claudio Pavone, ki bo obdelal temo »državnega upravnega aparata in fašizma«. Prof. Pavone je zaposlen v osrednjem državnem arhivu v Rimu, kjer vodi oddelke za raziskave in tisk in ureje revijo državnih arhivov. Bavi se z zgodovino državnega aparata in predseduje rimskemu inštitutu za zgodovino Italije od fašizma do odprnitve.

Predavanju, ki se bo pričelo ob 20.30, bo sledila razprava.

● **Puccinijeva »Tosca« v gledališču Verdi**

Po dveh zaporednih operah (Zlati petelin in Vragi iz Loudna), ki izstopata iz klasičnega opernega repertoarja italijanskih gledališč, so tržaški tradicionalisti ljubitelji melodrame spet lahko prišli na svoj raj.

Na programu je bila prva predstavitev Puccinijeve opere »Tosca«, ki je v Trstu sicer precej pogosto na repertoarju, poslednjič pa je bila leta 1967.

Med Puccinijevimi operami ima »Tosca« posebno mesto in velja za najmanj »puccinijevsko« prav zaradi izrazite dramatičnosti, kateri je moral skladatelj podrediti svoj glasbeni izraz in mu dati večji epski obseg. To velja še posebno za vlogo Tosce same, ki se po za sopran močnih vokalnih potezah znatno razlikuje od vseh drugih Puccinijevih ženskih likov. Toda večja mojstrska roka skladatelja je znala spretno uskladiti to nujnost z zanj značilno melodramsko glasbeno paleto s celovito izrazitimi lirsko melodičnimi motivi, ki dosega svoj višek v Cavaradossijevih arijah v prvem in v zadnjem dejanju.

Sinočnja tržaška postavitev se je držala že ustaljenega uprizoritvenega koncepta tako po režijski kot po sceniski plati. Mladi dirigent Michelangelo Veltri je vodil orkester zanesljivo, vendar je dopuščal na mnogih mestih premočno zvočnost na škodo interpretacijske dinamike. Sopranistka Ilea Ligabue je bila pevsko in igralsko prepričljiva Tosca. Njen glas se zlasti v nižjih in srednjih višinah lepo dramatično razvija. Cavaradossi je bil mladi tenorist Veriano Luchetti, ki je poleg zasluženih aplavzov za svoje arije, ki jih je zapel s svežim in v višinah zelo čistim in lepo oblikovanim glasom. Škoda, da tudi igralsko ni ustvaril enakovrednega lika. Odličjen je bil Scarpia Giampiera Mastroianni, lepa lika sta podala tudi Alfredo Mariotti kot mežnar in pa Ivan Sancin kot Angelotti, katerega lep bas je tudi tokrat prišel do veljave.

Zbor, ki pa nima večje vloge, je uvelžal Gaetano Riccitelli.

V celoti je bila predstava solidna in občinstvo jo je dobro sprejelo, vendar brez pretiranega navdušenja.

● **V glavni dvorani Ljudskega doma** v Ul. Madonina je razstava ob 50. obletnici obstoja glasila KPI »L'Unità«. Razstava, ki sta jo pripravila Piero Panizon in Boris Iskra, je ob delavnih odprta od 18. do 20.30.

● **Šolske vesti**

Združene starševske osnovne šole v Dolini vabi vse, ki jih zanimajo vprašanja razvoja otroka, na predavanje dr. D. Sedmaka »Otrok, njegovi šolski in življenjski problemi in uspehi«. Predavanje bo v sredo, 20. t.m. ob 20. uri v šolskih prostorih.

● **Jutri ob 11. uri bo na razstavi** »Trst od 700 do bodočnosti« v Ul. Imbriani 5/1. na razpolago vodič.

● **Bomba je na vlaku: bile pa so le žarnice**

Neslana šala je dokaj prestrašila potnike brezvolake Rim — Benetke — Trst — Zagreb, ki je včeraj odpotoval iz rimske postaje Termini ob 13.26. Nezanem je telefonski železničarski policiji, da je na vlaku bomba. Vlak so zato ustavili na postaji Farra Sabina, kjer so ga temeljito pregledali. V neki omarah so našli zapечат zavoj. Ko so ga balistični izvedenci odprli, so ugotovili, da vsebuje 300 žarnic. Vlak je nato odpotoval iz Farra Sabine z devurno zamudo in nadaljeval pot proti Trstu, kamor je prišel s triletno zamudo.

● **Seja Sindikata slovenske šole**

Tajnik sindikata sklicuje sejo glavnega odbora (upravnega in nadzornega odbora ter razsodišča) za torek, 19. t.m. ob 17. uri. Na dnevnem redu bodo: poročilo tajnika o srečanju s šolskim skrbnikom dr. Fidenzjem in višjim šolskim skrbnikom prof. Angiolettiem, razprava o uveljavljanju predpisih dopolnilnega zakona za slovensko šolo, priprava sestanka z gorško sindikalno sekcijo, razprava o splošni stavki in razno.

Tajništvo ponovno opozarja, da se odbojce seje vedno lahko udeležijo tudi članstvo.

● **PONEDELJEK V AVDTORIJU**

Predavanje o državnem aparatu in fašizmu

V ponedeljek bo v Avditoriju predavanje o fašizmu in italijanski družbi. Tokrat bo predaval prof. Claudio Pavone, ki bo obdelal temo »državnega upravnega aparata in fašizma«. Prof. Pavone je zaposlen v osrednjem državnem arhivu v Rimu, kjer vodi oddelke za raziskave in tisk in ureje revijo državnih arhivov. Bavi se z zgodovino državnega aparata in predseduje rimskemu inštitutu za zgodovino Italije od fašizma do odprnitve.

Predavanju, ki se bo pričelo ob 20.30, bo sledila razprava.

● **Puccinijeva »Tosca« v gledališču Verdi**

Po dveh zaporednih operah (Zlati petelin in Vragi iz Loudna), ki izstopata iz klasičnega opernega repertoarja italijanskih gledališč, so tržaški tradicionalisti ljubitelji melodrame spet lahko prišli na svoj raj.

Z ZADNJE SEJE BEŽELNEGA ODBORA

Določeni novi finančni prispevki v korist turističnim ustanovam

Več sredstev za letovišarske in turistične ustanove
Deželna podpora za reševalno službo v gorah in jamah

Na zadnji seji deželnega odbora, ki jo je vodil predsednik odv. Comelli, so odborniki na predlog odbornika za turizem Devetega nazkazali nova finančna sredstva za razvoj turističnih dejavnosti v Furlaniji, Juljski krajini. Odbor je predvidel sprejel sklep, naj se prispevek po deželnem zakonu šteje 48 iz leta 1968 v korist avtonomnim turističnim in letovišarskim ustanovam poveča z 80 na 130 milijonov lir, prispevek po deželnem zakonu št. 34 iz leta 1972 v korist pokrajinskih turističnih ustanovam pa s 40 na 140 milijonov lir. Poleg tega je odbor sprejel sklep, naj se avtonomnim turističnim in letovišarskim ustanovam prizna enkratno izredno nakazilo v mejah 100 milijonov lir. Vse omenjene pobude veljajo za poslovno leto 1974.

Deželni odbor je nadalje sprejel zakonski osnutek, ki določa poseben prispevek v višini 12 milijonov lir v korist delegacij I. področja Italijanskega alpskega kluba. S tem bo dežela križala stroške, ki jih je imela omenjena organizacija v lanskem letu pri krepitvi reševalne službe v gorah in jamah.

Odborniki so nadalje odobrili sklep o porazdelitvi vsote 400 milijonov lir, ki je letos namenjena izboljšavam in gradnji novih cest (turističnega značaja). Od omenjenega zneska bosta prešli pokrajinska uprava v Pordenonu 250 milijonov in pokrajinska uprava v Vidnu 65 milijonov, preostalih 85 milijonov lir pa bodo nakazali skladu, iz katerega posamezne uprave črpajo finančna sredstva za kritje višjih stroškov pri urejanju novih turističnih cest. Deželna urava je nadalje sklenila, naj odborništvu za turizem izplača pokrajinski turistični ustanovam v obliki predujma finančna sredstva, ki jih je v ta namen nakazalo ministrstvo za turizem in prireditve in ki jih bo dežela tako posredovala turističnim organizacijam v obliki predujma.

V okviru rednih prispevkov, ki jih prejemajo turistične in letovišarske ustanove po členu 1 deželnega zakona št. 42 iz leta 1968, je deželni odbor sprejel predlog odbornika Devetega in odredil, naj se izplača prvi znesek 64 milijonov lir na račun letošnjih prispevkov. Sredstva si bodo razdelile turistične ustanove iz Ravascalle, Forni di Sopra, Trbiža, Devina, Nabrežine, Arca Terme, Gradača, Lignana, Gradišča in Milj.

Končno je deželni odbor odobril spisek ustanov in osebnosti, ki jim je bilo letos namenjen poseben prispevek za izboljšanje na turističnih in športnih napravah. Nakazilo v korist omenjenih ustanov in osebnosti znaša 130 milijonov lir.

Svetovalec Uroš Markič pri deželnem odborniku za industrijo in trgovino

Med svojim dvodnevni obiskom na našem področju se je gospodarski svetovalec pri jugoslovanski ambasadi v Rimu Uroš Markič, ki ga je spremljal jugoslovanski konzul v Trstu Kovačič, sestal tudi z deželnim odbornikom za industrijo in trgovino N. Stopperjem. Poročilo, ki ga je izdal tiskovni urad dežele Furlanije - Juljske krajine v tej zvezi naglašava, da so na srečanju obravnavali vrsto aktualnih vprašanj z gospodarskega in trgovinskega področja tudi v zvezi s skorajšnjim obiskom uradnega odposlanca iz naše dežele v Slovenijo. Odposlanstvo, ki ga bo vodil predsednik Comelli, bo namreč obiskalo Ljubljano v drugi polovici marca meseca. Na srečanju zaključuje poročilo — so namreč obravnavali nekatera vprašanja v zvezi z industrijskim sodelovanjem, prometom in luškim dejavnostmi.

Mladina katoliškega Slovenskega kluba je objavila protest zaradi ukrepa SZ, s katerim so izgnali iz države pisatelja Aleksandra Solženicina.

V Križu konferenca KPI ob skorajšnji ustanovitvi Kraške gorske skupnosti

Na pobudo tržaške in goriške federacije KPI bo danes popoldne v Križu konferenca izvoljenih predstavnikov partije in njenih aktiv-

stov (tajnikov sekcij, članov pokrajinskih vodstev itd.), na kateri bodo razpravljali o skorajšnji ustanovitvi Kraške gorske skupnosti ter o nalogah komunistov v njenih organih.

Uvodno poročilo bo imel deželni svetovalec in dolinski župan Dušan Lovriha, ki je bil tudi član «komisije petnajstih» za razmejitev gorskih skupnosti v naši deželi.

Odbornik Tripani obiskal Gradišče

Deželni odbornik za kmetijstvo Tripani je obiskal Gradišče, kjer se je sestal z županom Marizom in občinskimi odborniki. V pogovoru so se dotaknili številnih vprašanj, predvsem pa vprašanja okrepitve krajevne enote. Odbornik Tripani je zagotovil, da se bo zavezal za ustrezno rešitev, kakor tudi za rešitev nekaterih vprašanj v zvezi z varstvom okolja, ki so jih sprožili pristni odborniki.

IGOR TUTA V KROŽKU «TOMAŽIČ»

Kristjani za socializem

V krožku za družbene in politične vede «Pinko Tomažič» je v četrtek zvečer predaval publicist dr. Igor Tuta na temo «Kristjani od progresizma do revolucionarne zavesti» z orisom ciljev, ki jih zasleduje mednarodno gibanje «Kristjanov za socializem».

V začetku je Tuta poudaril, da so se napredni kristjani, ki na revolucionarni način tolmačijo izvornost Kristusovega nauka, imeli že več srečanj. «Vro je bilo v Santiagu pod pokroviteljstvom levičarske vlade «Unidad popular» in umrlega predsednika Allendeja. Čile, je dejal, da je bil za kristjane zgled, ker so lahko ustvarjalo prispevali k oblikovanju napredne in pluralistične družbe na strani zatiranega ljudstva, državnim uram pa je zavrnil tudi iskrico upanja. Prebral je pismo mladega duhovnika iz Čila, ki trdi: «Priprečevali so nas, da je socializem nestrpno zatiranje, Allende pa je umrl, ker ni hotel zatirati».

Tuta se je nato zastavil pri kritični oceni zgodovinskega razvoja krščanstva, od protne revolucionarnosti ideje o osvoboditvi človeka do Konstantinove dobe, ko je revolucionarno mislo krščanstva misli vsrkala posvetna oblast in si jo podredila v svoje zatiranje in razredne namene. Ta doba se traja tudi v kapitalističnem svetu, korak naprej pa je predstavljal le Vatikan, ki se po imenu katerega se po svetu ustvarjajo skupine krščanskih oprečnikov.

Tuta je označil vatikansko politiko med fašizmom in danes kot pokus, da krščanske množice, ki se osveščajo, vklene v toge okvire lastnega političnega gibanja. Izraz takih poskusov pretežno reakcionarnega značaja so ljudje kot «probovenci» proti razporok Gadda, ki je leta 1936 vzklikal «velikemu Mussoliniju» in «rimskemu imperiju».

Izkušnje Don Milana v Italiji, duhovnika - gerilca Camilla Torresa in danes don Luteja med prebivalci rimskih barak za dokaz, da je med kristjani močno gibanje na strani zatiranih, za drugačno družbeno ureditev.

Od začetne faze «dialoga» za marksisti, je dejal Tuta, prehajamo k stvarnemu zblizovanju in sodelovanju, predvsem zato, ker se v boju na strani zatiranih nujno srečujemo s tistimi, ki so v tem boju že bili in delali.

Tečaj za preprečevanje nesreč na delu

Šola za kvalifikacijo gradbenih delavcev je s sodelovanjem ustanove ENPI (Ustanova za preprečevanje nesreč na delu), ustanovila tečaj za preprečevanje nesreč na delu. Tečaj je namenjen delovodim in nadzornemu osebju na gradbiščih. Učni program tečaja obsega zakonske predpise, organizacijo zaščite pred nesrečami na delu, odredbe in predpise za varnostne naprave pri gradnjah, poznavanje raznih strojev in električnih naprav. Nekaj učnih ur bodo posvetili tudi pri pomoči in higieni dela ter bodo predvajali kratkometražne filme.

Otvoritev tečaja bo 1. marca ob 13.30 na sedežu trgovinske zbornice, lekcije pa bodo vsak tork in petek na sedežu ENPI v Ul. Genova 8/3. nast. in jih bo vodil deželni ravnatelj omenjene ustanove inž. Nereo Ferluga, predavali pa bodo tudi dr. Francesco Gagliano, inž. Spartaco Santinello ter dr. Mario Moffa. Vpisovanje traja do 22. februarja, na sedežu šole v Ul. Rossini 4.

Med prtljago Francozinje 55 gramov hašiša

«Pot mamili» se vedno pelje skozi naše mesto, vendar pa so jo finančni stražniki pretrgli, ker skrbno pregledajo hiške, ki se vračajo iz držav Bliznjega in Daljnega vzhoda. Na tak način so zasačili mlado Francozinjo, 28-letno Danielo Paole Brenford, ki je imela skrbno skrilih v prtljaji 55 gr hašiša. Zalotili so jo na meji pri Fernetičih, ko se je pripeljala iz Jugoslavije v dostavem avtu s skupino švicarskih, holandskih in italijanskih hišpjev. Finančarji so ji najprej pregledali polne liste, ko so videli vizume držav, v katerih proizvajajo mamila, so odnešli vso prtljago v urade in začeli s skrbnim, pikolovskim pregledom.

Prvi uspeh so dosegli v kratkem: v beležnici mlade Francozinje so našli 5 gr mamila, zato pa so toliko bolj skrbno nadaljevali s pregledom. In res, ko so odprli prtljaj, najinjo čutarico, so zavohali znanimi mamili vni prtljago in začeli s skrbnim, pikolovskim pregledom.

Izvršni odbor občinske delavske zbornice CGIL iz Milja je na svojem zadnjem sestanku proučil starije javnih prevozov v zvezi z ustanovitvijo konzorcija za prevoze v tržaški pokrajini. Sindikalno vodstvo je pozvalo občinske uprave k takojšnjemu pogajanju, da se reši pereče stanje pri podjetju ACNA, ki je vrsto let zagotavljalo družbeno služnost občanom. Tega sedaj ne zmore več zaradi slabega stanja avtobusov in težkih delovnih pogojev osebja, ki je vedno delo, tudi ob zgostitvi vožen ob prazničnih dneh.

Sedanje stanje obvezuje odgovorne oblasti, da takoj posredujejo in pripomorejo k izboljšanju prevoza v miljski občini.

GORIŠKI DNEVNIK

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Sklenjena izdelava conskega načrta tudi za področje Ul. Terza Armata

Zapora podjetja Artesac ni zasebna zadeva gospodarja

Občinski odbornik za javna dela Giuseppe Agati je sinoči na seji goriškega občinskega sveta, odgovarjajoč na vprašanje liberalnega svetovaleca inž. Fornazarja in zvezi z deželnim prispevkom za urbanizacijo Podturna, to je zadnje izmed treh con, določenih v regulacijskem načrtu za gradnjo ljudskih hiš, izjavil sledeče: «Glede izdelave conskega načrta za ljudske hiše v štandreu, ponavljam, kar je na prejšnji seji dejal župan, da je bilo namreč doseženo soglasje med načelniki vseh političnih skupin v občinskem svetu, po katerem bodo štandreški problem znova preverili ter našli rešitev v okviru zadnjega načrta». Odbornik je nato dejal, da bodo iz zneska ene milijarde lir najprej dodelili sredstva ustanovi za ljudske hiše IACP, da bodo v okviru teh con poskrbeli tudi za izgradnjo infrastrukture, ki so nujno potrebne v takšnih soseskah, kakršne bodo gradili v navedenih treh conah.

Odgovor odbornika Agattija se je nanašal na Fornazarjevo vprašanje, če je štandreu resnično črtan iz conskih načrtov in zakona o ljudskih hišah 167 zaradi etničnih razlogov, ker obstajajo prav tako veljavni razlogi za odgovitve ljudskih gradenj tudi druge v mestu, na primer v Ločniku, kjer so se določene sile zganile proti zakonu 167 iz «etničnih in ambientalnih razlogov». (Ker živi v Ločniku prav malo Slovencev, bi lahko sklepali, da se nasprotovanje zaradi etničnih razlogov verjetno nanaša na zaščito furlanskega življa.)

V začetku se je župan De Simone odgovoril na komunistično interpelacijo in na predvečerašnje posredovanje svetovalec PSI Sanzina in Dellaga v zvezi z odpusti v podjetju Artesac. Župan je dejal, da je lastnik zaprl podjetje iz zasebnih razlogov in da ne misli nadaljevati z obratovanjem.

Za komunisti Battella je takšna svojevoljna odločitev lastnika nekaka obrata, ki je deležen ugodnosti s strani javnih ustanov, nedopustna, saj je treba zahtevati od njega, naj pove razloge, ki so ga pri-

VČERAJ V LJUBLJANI

Odličja Svobode Mirku Kaplju in Viljemu Černu

Včeraj popoldne je bila v Ljubljani v prostorih-klobuč poslanec SLS pomembna skupnost, ki jo je priredila ZKPOS, na kateri so slovesno podelili odličja «Svobode» z zlatim in srebrnim listom številnim zaslužnim kulturno - prosvetnim delavcem. Zveza kulturno - prosvetnih organizacij Slovenije podeljuje odličja Svobode zaslužnim kulturno prosvetnim delavcem za dolgoletno, požrtvovalno in nesebično delo in za izredne dosežke na področju kulturno-prosvetne dejavnosti.

Med letošnjimi nagradenci sta tudi naša rojaka: Mirko Kapelj, aktivni kulturno - prosvetni delavec na Tržaškem ter dr. Viljem Černo, profesor na šoli v Brdu v Beneški Sloveniji, ki je uvedel pošolski pouk slovensčine, katerega so tamkajšnje šolske oblasti preprečile. Visoka priznanja je nagradencem izročil predsednik SKPOS Ivo Tavčar, ki je v začetku slovesnosti spregovoril zbranim prosvetnim delavcem, med katerimi so bili tudi predstavniki iz zamejstva (tako iz Koroške, kot iz Juljske krajine) o vlogi kulture v današnjem svetu, ki ni bilo nikoli izven splošnega dogajanja, temveč so vedno ustvarjalo oklepala v celotno podobo družbenega in političnega razvoja. Slovesnost je dopolnjeval odlični nastop moškega pevskega zbora «Lira» iz Kamnika.

Rezultati so, po nekaj letih uvedbe teh šolskih avtobusov, precejšnji. Otroke prevažajo v šole na vsem našem področju. V Dobrebodu so dobili letos šolski avtobus in prevažajo z njim tako otroke ljudske šole kot otroškega vrta (prej je to opravljala nalašč najeti linjski avtobusi), v Sovodnjah prevažajo otroke z Vrha ta-

veledi do tega koraka. Javnost ima pravico zahtevati takšen odgovor, ker upravičeno lahko sumi, da se varjajoč na vprašanje liberalnega svetovaleca inž. Fornazarja in zvezi z deželnim prispevkom za urbanizacijo Podturna, to je zadnje izmed treh con, določenih v regulacijskem načrtu za gradnjo ljudskih hiš, izjavil sledeče: «Glede izdelave conskega načrta za ljudske hiše v štandreu, ponavljam, kar je na prejšnji seji dejal župan, da je bilo namreč doseženo soglasje med načelniki vseh političnih skupin v občinskem svetu, po katerem bodo štandreški problem znova preverili ter našli rešitev v okviru zadnjega načrta». Odbornik je nato dejal, da bodo iz zneska ene milijarde lir najprej dodelili sredstva ustanovi za ljudske hiše IACP, da bodo v okviru teh con poskrbeli tudi za izgradnjo infrastrukture, ki so nujno potrebne v takšnih soseskah, kakršne bodo gradili v navedenih treh conah.

Interpelacija fašista Coane o provokacijskih napisnih akcijah po mestu je šla skoraj neopazno mimo. Župan jo je odpravil z načelnim odgovorom, naj zavzame politični boj bolj omikane črke in naj se prenese v sedeže, ki so temu namenjeni. Odgovoril je tudi na interpelacijo komunistke Branjnikove o otroških vrtec in v zvezi s tem vprašanjem dejal, da iščejo v sodelovanju med občinami, pokrajino, sinhalci in bolnišnico (tudi predsednik upravnega sveta splošne bolnišnice odv. Sanzin je opozoril na težave bolničar zaradi pomanjkanja zdravilnih jasi in vrtca v bližini bolnišnice), najbolj primerno lokacijo za izgradnjo tega objekta. Sve-

tovalka Branjnikova je bila z odgovorom zadovoljna, vendar je zahtevala pospešitev postopka, ker je že od same vloge interpelacije pa do večeršnjega odgovora poteklo kar sedem mesecev.

Razprave o proračunu za leto 74 niso začeli, ker je bila seja posvečena predvsem obravnavi zastavljenih točk, vendar pa bo odbor v prihodnjih dneh proračun razposlal svetovalcem na dom, da si ga preberejo in se tako izognejo zamudnemu čitanju na občinski seji.

KD razpravljala o vprašanjih okolice

Vodstvo sekcije krščanske demokracije za Strazice, Podgoro in Pevmo je preučila položaj, ki vladna na področju pod njegovo pristojnostjo. Novi odborniki so predlagali izgradnjo športnih naprav, ureditev parka v Pevmi ter ureditev zadružne kmetije v Pevmi z nakupom zemlje ustanove Tre Venezie. Predlagali so zgraditev stanovanj v Ul. Sile za občane, ki stanujejo v nezdravih barakah.

S PRISPEVKOM PROSVETNEGA MINISTRSTVA

Na Goriškem precej razpredena mreža šolskih avtobusov za prevoz dijakov

Podobna prevozna sredstva imajo tudi v slovenskih krajih

Na Goriškem je že precej razpredena mreža prevoza dijakov v šolske šole s šolskimi avtobusi. Ponekod so občine in tudi šolski patronati pričeli prevažati otroke v osnovne šole, vrtec in tudi srednje šole iz najbolj oddaljenih krajev s takšimi in s posebej naročenimi avtobusi. Tak je bil tudi primer v naših slovenskih občinah Števerjanu, Sovodnjah in Dobrebodu. Na enak način so v začetku prevažali na stroške goriške občine, slovenske otroke iz Ločnika v šole in vrtec v Podgoro. Kasneje so si občine ali šolski patronati nabavili šolske avtobuse in teh vidimo danes krožiti po naših cestah precej. Vsi so rumeno pokrpani in so v glavnem enake kapacitete.

V zadnjem času je prišlo v promet šest novih šolskih avtobusov. Za te je dalo prispevek prosvetno ministrstvo, na podlagi prošnje posameznih javnih ustanov. Za te najnovije šolske avtobuse je ministrstvo dalo 47 milijonov lir, poleg tega pa še dodatek za stroške šolskim patronatom v znesku 2.650.000 lir.

Na Goriškem kroži sedaj 28 šolskih avtobusov. Kar za 26 je dalo celotni prispevek prosvetno ministrstvo (ker so medtem stroški narasli, so dodatek dale iz svojih skladov občine: tak je primer Dobrebodske občinske uprave) Dva avtobusa pa so kupile občine s svojim denarjem. Petnajst avtobusov je v lasti in direktni upravi občin, 13 pa v lasti in upravi šolskih patronatov.

Med podatkov o teh avtobusih. Ti prevažajo dnevno 986 kilometrov in prepeljejo 1.659 učencev in dijakov (941 dijakov srednjih šol, 834 učencev osnovnih šol in 84 otrok iz vrtcev).

Rezultati so, po nekaj letih uvedbe teh šolskih avtobusov, precejšnji. Otroke prevažajo v šole na vsem našem področju. V Dobrebodu so dobili letos šolski avtobus in prevažajo z njim tako otroke ljudske šole kot otroškega vrta (prej je to opravljala nalašč najeti linjski avtobusi), v Sovodnjah prevažajo otroke z Vrha ta-

ko v goriške šole kot v otroški vrtec s takšimi. V Števerjanu imajo šolski avtobus za prevoz otrok šole in vrta, v Gorici prevažajo s šolskimi avtobusi slovenske otroke z Osvaja iz Štmarja, Ločnika in jugovzhodnega dela mesta v vrtec in v šole.

Lenar za nakup šolskih avtobusov daje prosvetno ministrstvo, precejšnje prispevke pa daje tudi deželna uprava, v glavnem za vzdrževanje. Ostalo pa morajo iz svojih proračunov plačati občine.

Poseg svetovalec PSI pri županu za Artesac

Goriškega župana De Simone sta včeraj obiskala socialistična svetovaleca Sanzin in Dellaga. Prikazala sta mu resen položaj, v katerem se nahaja 25 delavcev tovarne Artesac, ki jih je lastnica tovarne odpuštila, kot smo že poročali, 31. januarja. Zaradi energetske krize bo-

do odpuščenih delavci in delavke s težavo dobili delo v našem mestu. Socialistična svetovaleca sta od župana zahtevala, da posreduje pri lastnici tovarne, da preklicajo svoj sklep in ponovno nudi delo odpuščenim delavcem. To v pričakovanju morebitne obnove dela v tej tovarni tudi s strani drugega lastnika. Tovarna je namreč dobila ustrezno pomoč iz javnih fondov. Župan De Simone je obljubil, da bo posredoval, da se ohrani delovna mesta.

NASPROTI MU JE PRIVOZIL TOVARNJAK

V prometni nesreči pri Petovljah mlad avtomobilist izgubil življenje

Giorgio Cerne s Peči je umrl med prevozom v bolnišnico

Mlad trgovski potnik, ki je nekaj let živel na Peči in ki je bil v Sovodnjah dobro znan, saj je dolgo vrsto let igral z domačo nogometno enajsterico, je izgubil življenje v prometni nesreči včeraj popoldne, ko se je vračal domov po cesti, ki iz Zagorja pelje proti Sovodnjam. Nesrečen, 33-letni Giorgio Cerne, bivajoč z ženo, Sovodnjanko, na Peči, Ul. 28. oktobra 20, je umrl v resnem avtomobilu, s katerim so ga po nesreči peljali v goriško bolnišnico.

Nesreča se je pripetila nekaj minut pred štirinajsto uro. Cerne se je s svojim avtomobilom, fiatom 128 z registracijo GO 76971, vračal po opravljenem delu proti domu po vijugasti cesti iz Zagorja proti Sovodnjam. Tik pred Petovljami, v bližini vodovodne kabine, ki dostavlja vodo Vrhu in Dobrebodu, pa se je Cerne znašel pred tovornjakom, ki je najbrž prehitel drugo vozilo in je bil čisto na nedovoljeni strani. Šofer nasproti vozečega tovornjaka z jugoslovansko registracijo MB 418-42, last podjetja Spedtrans iz Maribora, Stefan Orožen iz Pušcave pri Mariboru, je, po pripovedi karabinjerjev iz Gradišča, prehitel na ovinku in povzročil nesrečo.

Takoj so iz bližnje gostilne v Petovljah poklicali resilni avtomobil in karabinjerje, med prevozom pa je Cerne izdihnil. Njegov avto je popolnoma razbit, tovornjak pa je le malo poškodovan. Cerne zapušta ženo, Malco Tomšič, po rodu iz Sovodnje ter hčerko Suzy.

● Predsednik pokrajinskega zbornega odbora dr. Eldere Bon je bil na vljudnem obisku pri prefektu dr. Molinariju. Spremljali so ga člani pokrajinskega nadzornega odbora.

SEJA ODBORA TRGOVINSKE ZBORNICE

Zahteve po odpravi prelevmanov ki zmanjšujejo ugodnosti proste cone

Posebno slab položaj v avtoprevozništvu in slašičarski industriji

Na zadnji seji odbora trgovinske zbornice so razpravljali o posledicah petrolejske krize in o težavah s preskrbo kontingentov proste cone. Slab mednarodni in notranji gospodarski položaj zavlačuje preskrbo za nafto za potrebe avtoprevoznikov in s sladkorjem za slašičarsko industrijo.

Če bi se zgoraj navedenim težavam pritaknile še kvarne posledice zaradi izvajanja lanskega zakona o prosti coni, tedaj bi v celoti izgubile ugodnosti zakona proste cone. Odborniki trgovinske zbornice so se zlasti zamislili nad posledicami, ki jih bo povzročila kriza avtoprevoznikemu sektorju, ker so nafta obdavčeni z najvišjo dovoljeno mero. Nafta po ugodni ceni je namreč eden izmed redkih razlogov, ki še omogočajo konkurenčnost naših avtoprevoznikov nasproti jugoslovanskim.

Odbor trgovinske zbornice sodi, da so sedanje težave trenutnega značaja in da nima namena položaj poslabševati. Po drugi strani odborniki nimajo namena spregledati končnega cilja, da doseže takšen režim olajšav, ki bo čim bolj v skladu s potrebami goriškega gospodarstva. V soglasju z vsemi gospodarskimi, političnimi in uprav-

nimi krogi si bo odbor prizadeval doseči skupni cilj, ki ne bo imel nič skupnega z ožimi sektorskimi interesi, marveč bo ustrezal novim potrebam proizvodnje v naši pokrajini.

Takšno stališče so med drugim vedno soglasno zagovarjali odborniki, ki predstavljajo sindikalne organizacije, trgovce, industrije, obrtnike in kmete, ki so tudi ob tej priložnosti dali priznanje izhodiščem trgovinske zbornice glede reševanja vprašanja obnove proste cone.

V skladu z razpravo so sklenili predstaviti osrednjim in krajevnim telesom resolucijo odbora trgovinske zbornice, v kateri izjavljajo, da je imel dekret o prelevmanih kvarne posledice za ogromno število goriškega prebivalstva, zlasti za tovarni promet. Če bi prelevmane uvedli tudi na preostalo blago proste cone (jedilno olje, mazalno olje, kava, sladkor, kavne nadomestke in pivo), bi ugodnosti proste cone skoraj v celoti izginile. Še slabši položaj pa bi nastal z dobesedno razlago zakona 762 od 1. novembra lani, na podlagi katerega bi prelevmane uvedli tudi na kontingente sladkorja in jedilnega olja v tabeli B, ker bi s tem ukrepom udarili po važnem industrijskem sektorju. Zato trgovinska zbornica zahteva od ministrstva za finance, da izključi iz zakona 762 občini Gorica in Sovodnje ter naj ne izda drugega dekreta o prelevmanih.

Prosvetno društvo «Jezero» v Dobrebodu priredi danes, 16. t.m., ob 20. uri v društveni dvorani

PREŠERNOVO PROSLAVO

Spored: nastop mešanega pevskega zbora «Anton Možina» iz Brja na Vipavskem ter domačega moškega zbora «Jezero», govor tajnika SPZ Marka Waltritscha in recitacije.

Vljudno vabljeni!

Dve nesreči v četrtek zvečer v Gorici

V četrtek zvečer se je na Tržaški cesti pripetila precej huda nesreča, pri kateri sta se ranila dva Goricanca. Gre za 22-letnega Borisa Sturija iz Kraske ulice št. 6 v štandreu in za 36-letnega Gordia Petterina iz Ulice Cipriani 24. Oba so v bolnišnici sprejeti zaradi možganskega pretresa in lažjih udarcev s prognozo okrevanja v 10 dneh. Ponesrečenca sta se z avtom peljala iz Ulice Duca D'Aosta proti Trstu in sta na Tržaški cesti, iz še neznanih vzrokov, trčila v tri parkirane avtomobile: fiat 500, last Giuseppe Miletta, fiat 129, last Luigi Medoeta ter fiat 124, last Gordia Breganta. Škoda je približno za 4 milijone lir.

Druge nesreče se je, vedno v četrtek zvečer, pripetila v Ulici Leoni. Ponesreči se je 32-letni delavec iz Ločnika Bruno Lovisini, ki se bo moral v bolnišnici zdraviti teden dni zaradi lažjega pretresa možganov in poškodbe na desni nogi. Lovisini se je z vespo vozil proti mostu 9. avgusta, ko je trčil v parkirani mini minir.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo obvešča, da bo pokrajinski del smučarskih mladinskih iger v torek, 19. februarja v Trbižu in ne v nedeljo, 17. kot je bilo najavljeno.

Kino

Gorica

VERDI 17.00-21.30 «Scorpio». Burt Lancaster in Alain Delon. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

CORSO 16.30-21.30 «La polizia sta a guardare». E. M. Salerno in L. Paluzzi. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.15-22.00 «Alto biondo e con una scarpa nera». P. Richard in M. Darc. Barvni film.

VITTORIA 16.30-21.30 «Le femmine sono fatte per far l'amore». A. Franc in N. Vald. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 16.30-21.30 «La lunga pista dei lupi». D. Mc Klure in A. Ott. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 17.30-22.00 «Due contro la città». Barvni film.

EXCELSIOR 16.00-22.00 «Polvere di stelle». Barvni film.

PRINCIPE 17.30-22.00 «Fantasia». Barvna risanka.

Nova Gorica

SOCIA «Pastirci», slovenski barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Cesar in Rosalie», francoski barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE Prosto.

RENCE «Begneco», slovenski barvni film ob 19.30.

VIETNAM
NEVARNO
BI BILO
POZABITI

Svet si ne more dovoliti luksuza, da bi spričo porajanja novih problemov pozabil na one že obstoječe, vendar neresene, in ne more meriti kriz izključno glede na stopnjo njihove trenutne dramatičnosti.

Najdaljša, najbolj strašna in tragična vojna kronika po drugi svetovni vojni — vietnamska — na žalost še ni končana. Nadaljuje se sicer v zmanjšani, a vendar krvavi obliki.

Po alarmantnih poročilih Zbabe ne revolucionarne vlade, dosega število kršitev mirovnega sporazuma od strani Saigona astronomsko število 313.000, od tega odpade na vojaške operacije, zasede in izneškodne napade 35.000 primerov, na policijske akcije 226.000 in letalske napade 15.500 primerov v letu dni.

Da bi si zagotovili kontinuiran pokon napadnih akcij na osvobodjenem ozemlju, je Saigon praktično mobiliziral vseh 13 divizij, s katerimi razpolaga, okrog 1,1 milijona vojakov in 200 tisoč pripadnikov policijskih sil.

Neposredni krivci za stanje, ob katerem se vietnamski mir tako rekoč še sploh ni premaknil s parirski listine, je vsakogar saigonski diktator Thieu. Temu je namreč jasno, da mu je obstanek na oblasti zagotovljen čimolže z nadaljevanjem vojaških operacij in preprečevanjem političnega konsolidiranja. Hkrati je vsakomur jasno, da pa gre dejansko odgovornost takega stanja, strateško in politično, moralno in ekonomsko pripisati Washingtonu.

Brez soglasja in podpore, morda celo spodbude od strani odločnih ameriških kongresov, bi se saigonski diktator ne upal, a tudi bi ne bil sposoben tako drzno in izzivalno, neprekinjeno in brez izjeme sabotirati pariški sporazum. Ker so namreč ZDA kljub svoji striktni obvezi, da se bodo povsem umaknile iz Vietnamu, tu še vedno angažirane, čeprav v nekoliko spremenjenih oblikah, obenem pa vsaka-krat tudi v domala istem obsegu.

V Vietnamu je danes, po podatkih FNO, okrog 25 tisoč ameriških vojaških oseb, obelodanih v civilne obleke. Kolikor pa je do umika prišlo, so ameriške čete zapustile saigonski vojski 250 tisoč ton vojaškega materiala. Od 28. januarja 1973, to je od naslednjega dne, ko je bil sporazum v Parizu podpisan, do 10. januarja 1974 je Washington v odkritem nasprotju z določili tega sporazuma uvozil v Južni Vietnam 720 tisoč ton municije in 135 tisoč ton vojaškega materiala, poleg tega 500 taktičnih bombnih letal, 600 tankov in oklepnih vozov, 600 težkih topov.

Takisto so ZDA tudi potrdile, da bodo v l. 1974 v Vietnam poslale 90 - 100 najodobnejših lovcev bombnikov in pa 117 tisoč ton bomb za saigonska letala.

Lani je Saigon prejel takihle ameriških vojnih pošilk za okrog dve milijardi dolarjev.

Posledice ameriškega podaljšane angažiranja v Vietnamu in Thieujevega vodenja nekake perma-mentne »dobre vojske«, ki jo omogoča omenjeno ameriško stališče, so očitne. Odlagla se s prenehanjem vietnamske tragedije, vrši se posreden pritisk, ki ovira ureditev okoliščin v Kambodži in Laosu, ohranja se žarišče ameriške in naspolne vojne intervencije, ki tvegano seva po vsem prostoru azijskega Jugo-vzhoda.

Kakšni so razlogi, ki navajajo Nixona in Kissingerja, da takole tiho in sistematično rušijo pariški sporazum, ki se javno z njim tako hvalijo? Sodeč po vsem, bi predvsem radi za vsako ceno ohranili Vietnam kot svoje vojaško in politično oporišče na azijskem kontinentu, prikazujoč sedanje vietnamsko stanje kot »državljansko vojno«, v zvezi s katero oni ne morejo ničesar.

To stališče je v tesni zvezi s tako imenovano »teorijo dominanc«, ki je še niso zavrgli. Po oceni Amerikancev bi takšen potek dogodkov, če bi se zrušil sedanji saigonski režim (kar bi se v normaliziranih pogojih gotovo zgodilo), pospešil »dokončno izgubo Kambodže in Laos«, morebiti tudi Tajkse, ter porušil leta z milijardami grajenе pozicije na ključnem strateškem področju, ki spaja Pacifik in področje Tihga oceana.

Pri tem obstoji tudi mnenje, da bodo učinkovita Kissingerjeva vloga na Bliznem vzhodu, dolgoročna napetost energetske krize in pa »evklipsotestnost stila« v odnosu do Pekinga in Moskve nekako prispevali k utišanju glasov o »armijski vojni«, ki je v Vietnamu zamenjala mir, ki tja nikoli ni prispel.

Toda resnice, ki bolj, ni nikoli moč dokončno utišati. Resnice vedno pridejo na dan.

Prejeli smo

FORCES — Trimesečna informacijska revija, ki jo izdaja urad za stike z javnostjo, štev. 24 za tretje trimesečje leta 1973.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Imate vse možnosti, da z uspehom končate važno delo. Srečne ure v teku večera.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne spuščajte se v posle, ki so nad vašimi sposobnostmi. Sprejmite neko vabilo, čeprav ni najbolj prijetno.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Rešili boste neko nenadno nalogo. Ne pustite se prepričati o nečem, kar se vam zdi napačno.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Opravili boste neko odgovornost, ki vam

Marcello Bartoli kot Švejk in Brechtov »Švejk« v drugi svetovni vojni, ki ga skupina »Rocco« uprizarja v tržaškem Avditoriju

OTOK KRK BO KONČNO POVEZAN S CELINO
HKRATI Z NAFTOVODOM
BO ZGRAJEN TUDI MOST

Dela se bodo začela že v maju - Stroški bodo znašali od 14 do 15 milijard dinarjev - Naftovod bo teklo po mostni konstrukciji

V torek so v Haludovu na Krku podpisali pogodbo o gradnji jugoslovanskega naftovoda. Poleg jugoslovanskih partnerjev so se za gradnjo in uporabo naftovoda obvezali še madžarski in češkoslovaški poslovni krogi in sklenjeno je bilo, da bo naftovod dograjen do druge polovice 1976. leta, ko naj bi skozi cevi naftovoda stekle prve tone »črnega zlata«. Čeprav smo o tem naftovodu že pisali, bomo danes ponovno povedali nekaj osnovnih podatkov in sicer da naftovod predvideva letošnji zmogljivost 50 milijonov ton nafta, da bodo gradbeni stroški znašali približno 350 milijonov dolarjev, da se bo naftovod začel v Omisju na Krku, kjer bo tudi pristanišče za petrolejske ladje. Po »preskoku« naftovoda se bo naftovod nadaljeval proti Sisku, odod se bo en krak usmeril proti severu v Madžarsko in Češkoslovaško, od tega kraka pa bo šel odep do Lendave. Od Siska pa bo glavni cevovod vodil dalje v Bosanski Brod, dalje v Opatovac, kjer se bo pridružil jugoslovanskemu notranjemu naftovodu, nato se bo naftovod nadaljeval v Novi Sad in se zaključil v Banjevi.

Omenili smo podpis pogodbe za gradnjo naftovoda in bralce spom-

nilo na osnovne elemente tega velikega dela, ki se ga nameravajo lotiti v prihodnjih mesecih, da bi se lahko nekoliko več ustavili pri nekem drugem delu, ki je v naftovodu našlo svojo rešitev. Gre za mostno povezavo med otokom Krkom in celino. O teh načrtih smo že pisali in ugotavljali, da se otok Krk in Kvarnersko otočje nasloph ne moreta več razvijati brez povezave s celino. Tedaj smo tudi poudarjali, da gre za veliko delo, ki veliko stane. Zato je bilo tako rekoč bolj ali manj razumljivo, da so jugoslovanske oblasti ta sicer tako potreben naft, spravile v »miznico«, kjer ni bilo potrebnih sredstev. In sedaj, ko se je izvedba tega načrta povezala z izvedbo načrta za naftovod, zagotavljajo, da bo otok Krk povezan s celino prav tako leta 1976, torej istega leta, ko bi bil moral biti zgrajen naftovod.

Interpelacija
na Holandskem
zaradi morije
ptic v Italiji

HAAG. 15. — Načelnik poslanske skupine stranke D-66 (Demokracija 1968) dr. Terlouw je postavil pomočniku ministra za zunanje zadeve Brinkhorstu vprašanje v zvezi s lovom na ptice, še posebej v zvezi z morijo ptic seliv v Italiji. Dr. Terlouw je od pomočnika ministra za zunanje zadeve zahteval odgovor, ali namerava sprožiti ta problem na svojem bližnjem obisku v Italiji. Poslanec pri tem poudarja, kako hude posledice ima morija ptic na ekološko ravnovesje v zahodni Evropi ter v Afriki, posebno v zadnjih letih. Končno je poslanec vprašal če namerava vprašanje sprožiti na zasedanju evropskega ministrskega sveta.

V podkrepitev svojega vprašanja je navedel nekaj števil, iz katerih izhaja da v Italiji pomorijo na leto od 250 milijonov do ene milijarde ptic, kar je izredno veliko. Če vemo, da je v vsej Evropi okoli 3 milijarde 750 milijonov ptic seliv. Če se bo v Italiji to počelo nadaljevati, bo nekaj vrst ptic v treh ali štirih letih izumrlo. Logično je, da se bo nato razmnožilo veliko mrčesa, tudi škodljivca.

Vrnimo se k velikemu loku. Temeljne mostne konstrukcije bodo postavljene na celini in na otoku Sv. Marka, v sredini mosta pa bo velikanski »steber«, ki bo segal 52 metrov globoko.

Strelec (od 21.1. do 20.12.) Slabo izpeljane spremembe v vašem poslovanju bi vam utegnile škodovati. Prijeten večer.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne zamenjajte previdnosti z lenobo. Napravite p: i korak k spravi z drago osebo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ukrepajte odločno in uspeh bo vaš. Odlično boste rešili zapleten družinski problem.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne sprejmite nobe-ega drugega dela, razen svojega. Ne bodite brez razloga vznemirjeni.

Majhna napetost med vami in vašimi sodelavci. Ne ugodite vsem zahtevam ljubljene osebe.

STRELEC (od 21.1. do 20.12.) Slabo izpeljane spremembe v vašem poslovanju bi vam utegnile škodovati. Prijeten večer.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne zamenjajte previdnosti z lenobo. Napravite p: i korak k spravi z drago osebo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ukrepajte odločno in uspeh bo vaš. Odlično boste rešili zapleten družinski problem.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne sprejmite nobe-ega drugega dela, razen svojega. Ne bodite brez razloga vznemirjeni.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Izpolnili boste načrt, toda z majhno zakasnitvijo. Ne podcenjujte vrlin prijatelja.

SKORPIJON (od 23.10. do 20.11.)

S POTI PO BLIŽNJI ISTRI
V Merišću na Momjansčini
sega spomin daleč nazaj

Odkod ime? - Kako je bilo v »dvorcu« družine Prelac
Nekdo se spominja na uskoke, drugi na polpreteklo dobo

Blizamo se pomladi, v prisojnih krajih so mandljeva drevesa že v cvetju. Res je, do koledarske pomladi je še daleč. V tem času se vreme lahko hudo sprevrže in vse pokvari, toda pomladanski prijetni izleti v Istro so pred nami. Zato stopimo malo vneprej na sprehod do Momjana oziroma Momjansčine...

Čudoviti razgled, ki se z okna stare »torkle« v hiši Antona Prelca v Merišću odpira na dolino Dragonje ter na gričevje slovenske Istre, je skoraj nekažno odpiranje listov knjige napisane zgodovine te lepe in lahko tudi bogate vasi na hribu nasproti Momjanu. Vas in še sebihi hiša Prelčevih je na vrhu hriba, skraj na robu prepada, na dnu katerega teče proti morju Dragonja, ob njej pa se vije stara cesta, ki iz notranjosti slovenske Istre vodi proti morju.

Nihče v vasi ne ve, odkod ime »Merišće«, če pa gremo s spominom nekoliko nazaj in če upoštevamo dejstvo, da so nekoč v to

bogato področje vdrli uskoki, ki niso bili preveč tenkočutni, lahko sklepamo, da so s položaja, kjer je danes vas, lahko kontrolirali cesto v dolini Dragonje. Če nadejamo upoštevamo dejstvo, da se danes skupina hiš pred Meriščem imenuje Stražica, torej majhna straža, se vsiljuje logičen sklep, da uskoki v Merišću niso pustili svojih sledov le v toponimih, pač pa tudi v ljudih, v rnehvalcih, ki so danes tako trdno navezani na svojo zemljo, ki so jo morali nekoč braniti tudi s krvjo.

O kroniki Merišća nam vsaj posreduje kaj pove tudi velika hiša Antona in Josipe Prelac. Je to že nekakšen dvorec in danes se spominik nekdanjega načina življenja v teh krajih. Hiša je velika z devetimi sobami in dvema kuhinjama. Pod vso hišo se raztezajo kletni prostori, kjer je veliko ogromnih hrastovih bednjev in sodov. Tu so tudi »kamni« za olje. Pol dvorišča je tlakovana s kamnitimi ploščami, skrlami. Na enem koncu je pod zemljo velika »ster-na«, v kateri nikoli ne zmanjka vode, na drugem koncu dvorišča pa je stara torkla, mlin in preša za oljke. In spet na drugem koncu dvorišča je hlev s šestimi ali sedmimi repi.

Antonov oče je hišo in posest kupil kot prvo svetovni vojni od bivšega lastnika, ki se je izselil. Za nakup je moral zbrati vse svoje sile in vsa sredstva, pa tudi družina je morala napeti vse sile, da se je dolg poravnal. In družina ni bila majhna. Čeprav smo rekli, da je bilo devet sob, za očeta in mater, tri sinove in njihove žene ter nato še njihove otroke, za skupno devetnajst ljudi »dvorec« ni bil velik, pač pa celo pretesen. Posebno v kuhinji se je opažala gneča, ker se je kuhalo za vso družino na enem ognjišču. Čemu bi kurili tri morda štiri ognje, ko pa je bilo dovolj na enem ognjišču, saj je bila hrana preprosta in vedno enaka. Vsako jutro je bila na pladnju polenta, za kosilo je bila obvezna mineštra, pa čeprav raznih vrst, za večerjo pa je s pladnja spet puh-tela sveža polenta. S tem se je prihranila tudi delovna moč. Saj je bila vse to ena družina, rekli bi lahko skoraj staroslovanska zadruga, v kateri je bil oče »ta glavni«, »gospodar« in »vodja«. Ostali, sinovi, snah in vnuki, »a le njemu podrejeni člani družinske skupnosti.

Toda časi so se spremenili. Sinovi niso hoteli več ubogati, snah se niso zadovoljevale s položajem in tudi niso hoteli sleherni dan sedeti k skupni mizi z vedno eno in isto hrano. Vsaka družina se je osamosvojila, pri tem pa marsikaj pogrčala. In če se prej vsi velik delali, so sedaj razcepljeni delali še več. Toda...

Posebno Anton in Josipa, ki sta se znašla sama v veliki skoraj prazni hiši. In prav ko sta si dom uredila, je prišlo do znanih dogodkov ob koncu vojne, ko je mnogo ljudi ubralo pot proti morju, v obmorska mesta in tudi v tujino.

tako da je v Merišću ostala le polovica prebivalcev. Pri tem pa je značilno to, da so v lažje življenje k morju odhajali mladi, starejši pa so ostali doma, na kmetih, kjer ni počitka, kjer ni osem ali celo sedemurnega dela, kjer delaš od zore do mrake in še čez in kjer te nihče ne vpraša, če si utrujen, če si še pri močeh.

In kdo naj bi Josipo in Antona vprašal, kdaj se bosta odpčila, če pa sta vložila v posest toliko napora, ko sta zasadila 9.000 trt plemenitih sort, če imata nešteto dreves oljk, če je v hlevu šest repov in če v vasi ni več kovača pa tudi ne drugih obrtnikov, ki bi sicer popravili ali postorili, in morata zato Anton vse opraviti sam...

In ko tako razpravljajo in razmišljajo o svojih razmerah, se spominjajo tudi mlajših let. Tako na primer Josipa pripoveduje, kako je bilo, ko je hodila še v šolo in kako je že pri osmih letih morala delati. Vstajala je že ob treh zjutraj in gnala v Krkavče z mlekom otovorjenega osla. Včasih je morala celo v Planjavo, ker ji v Krkavčah niso vzeli mleka. Nato je morala naglo domov, na hitro kaj zaužiti in že steči v šolo, kjer se je ob osmih pouk že začel. Čeprav je bila hkrati šolarica in že delavka, je bila odlična učenka in bi se bila rada »učila naprej«, toda tedaj so bile šole »za druge«, ne pa za kmečkega otroka. Za kmečkega otroka je bilo le težko delo na zemlji in na domu.

In podobno kot je v družino Prelac, je z drugimi družinami tega notranjega predela Istre, tako da se zgodovina Merišća, vasi na hribu, med vinogradi in oljčnimi nasadi, lahko »prebere« že na obisku in v razgovoru s Prelčevimi.

Odpri so
kinematograf
Ariston-INC

Včeraj zvečer so odpri nov tržaški premierski kinematograf Ariston, ki ga bo odsej vodilo državno podjetje Italnoleggio in ki namerava predvajati kvalitetnejšo proizvodnjo vseh distribucijskih hiš. Prvi film na sporedu, od večerj do torka, je delo mojstra novega japonskega filma Nagise Oshime »La cerimonia«.

Sledili bodo naslednji filmi: »Od 21. do 26. februarja italijanski film Virginie Onorato z Rosemarie Dexter »L'ultimo uomo di Sara«; od 28. februarja do 5. marca film Johna Hustona »Città a-mara« (Pat City); od 7. do 12. marca Lina Del Fraja film »La torta in cielo«; od 14. do 17. marca švedski film Boja Widerberga »Joe Hill«; 18. in 19. marca repriža Fellinijevega filma »Fellini - Satyricon«; od 21. do 26. marca Ermanna Olmija delo »La circostanza« in od 28. marca do 4. aprila verjetno Letov film »La villeggiatura«.

S. G.

Prešernov večer v Bazovici

Bazovska mladina, ki je sodelovala v programu na Prešernovem večeru (gornja slika). Gojenci Slov. dij. doma, ki so bili ob Prešernovem prazniku nagrajeni (spodaj)

Na Tržaškem in v našem mejstvu ga skoraj ni prosvetnega društva, ki bi letos ne bilo pridelilo Prešernove proslave ali se nanjo pripravilo, da bi na kar se da dostojen način proslavilo praznik slovenske kulture. Ena zadnjih Prešernovih proslav je bila v četrtek zvečer v prosvetnem domu v Bazovici, ki je bil za to priložnost nekoliko premajhen, saj so se mnogi ljudje morali zadovoljiti s stojščem na stopnicah, odkoder so spremljali program.

»Prešernov večer«, kot so proslavo imenovali Bazovci, je bil zares lepo pripravljen in na visoki ravni. Verjetno je to bila ena najlepših prireditev, kar smo jih letos imeli na Tržaškem ob prazniku naše kulture. Spored, ki so ga pripravili mladi Bazovci, je bil bogat. Prešernove pesmi, ki so jih recitali, so bile lepo podane. Vrh tega je bil pripravljen tudi za to priložnost in ji zato gre vsaka pohvala.

Na sporedu je bilo šestnajst pesmi. Nekateri so podali ob glasbeni spremljavi, tako da je bil program popoln. Kot se je bazovska mladina izkazala lani ob odkritju spomenika padlim Bazovcem, tako se je torej izkazala tudi sedaj. In kot jih je za lansko svečanost pripravila Sonja Pečarjeva, tako jih je pripravila tudi za to priložnost in ji zato gre vsaka pohvala.

Na tem večeru je po dolgem premoru ponovno nastopil tudi domaći pevski zbor »Lipa«, ki je pod vodstvom Alberta Miheliča zapel dve pesmi na Prešernov tekst. Res je, da so k uspehu večera prispevali tudi drugi, vendar menimo, da so največ dali Saška, Mirjana in Darij Metlika, Dora Zagar, Milena in Leo Krizmančič, Ksenja Bras, Marjan Kralj ter Renzo Počkar, ki jih posebej omenjamo. Bazovci so bili z večerom nadvse zadovoljni.

M. M.

RADIO TELEVISION

SOBOTA, 16. FEBRUARJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
PRVI KANAL

- 9.30 - 11.30 Sola
- 12.30 Poljudna znanost: Krščanstvo in človekova svoboda
- 12.55 Komični filmi
- 13.30 DNEVNIK
- 14.10 Tedenska vzgojna oddaja
- 15.00 do 17.00 Sola
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše
- 17.35 Program za mladino
- 18.30 Poljudna znanost: Razsoljevanje
- 18.55 Sedem dni v parlamentu
- 19.20 Nabozna oddaja
- 19.30 Kronike dela
- 19.30 Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.30 V SOBOTNO ZVEČER OD 9. DO 10. URE

Nocoj se bo Gigi Proietti četrtič hkrati pa tudi poslednji predstavil TV občinstvu s svojim programom. Tokrat bo nastopil kot italijanski »barbone« ali francoski »clochard«, ki pa bo francoski potepuh le na zunaj, v resnici pa bo tipičen Rimljan, ki živi pod enim izmed mostov čez Tiber na periferiji italijanskega glavnega mesta. Ker pa postaja moda, najti bivališče »v zgodovinskem središču«, se bo tudi »barbone« ali »clochard« Proietti preselil pod bolj središnji most. S tramvajem ali z mestnim avtobusom bi bila »selitev« kaj enostavna, toda »barbone« Proietti je — pesnik in se bo selil s čolnom. Njegova selitev bo že nekakšno romantično tovanje po sicer skrajno umazani Tiberi. Vrh tega bo Proietti uprizoril nocoj svoj show, pri čemer bo imel še kup gostov in prijateljev, med katerimi bo popevkar Massimo Ranieri. Nastopil bo seveda tudi balet in še marsikdo

21.45 Posebne reportaže TV dnevnika: LJUDJE JUGA

Nocoj bo tretje nadaljevanje te oddaje, ki jo pripravlja Aldo Falivana, govorilo o drobnem meščanstvu ter o tako imenovanem kientelizmu. Reportaža oziroma analiza se bo začela v Molfetti, v rojstnem mestecu Gaetana Salveminija, ki se je toliko ukvarjal s problemi italijanskega Juga. Nato se bo anketa razširila na dve drugi področji in sicer na Salerno ter na salernitansko podeželje. In v tem okolju se bodo TV gledalci srečali z ljudmi italijanskega Juga, z ribiči, delavci in univerzitetnimi študenti, ki jim je problematika Juga zelo pri srcu. Morda bo še najbolj zanimivo pričanje Marie Dalia, ki dela v neki tovarni v Molfetti

22.30 DNEVNIK

Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 15.00 Neposreden prenos športnega dogodka
- 18.00 Pedagoški problemi današnjih dni
- 18.30 Dribbling
- 18.30 Sportni dnevniki
- 19.30 Under 20
- 20.00 Glasbeni spored za najmlajše
- 20.00 Recital Giangiacoma Guelfija
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Zgodovina jazza: VRNITEV V AFRIKO
- 21.00 Četrto in zadnje nadaljevanje
- 21.30 Boks — Srečanje med Arcarijem in Ortizom za svetovno prvenstvo

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 10.35 in 12.00 TV šola
- Markisem, B. Dovniković, književnost
- 12.50 »Falin«: Smučarski skoki
- 16.25 Košarkarsko srečanje med Partizanom in Bosno
- 18.00 Obzornik
- 18.15 DAKTARI
- Serijski barvni film
- Hči priznanega pisatelja, ki je dolgo let preživel v Afriki, hoče po očetovih stopinjah. Zato odide v Afriko, da bi bili njeni poznejši opisi resnično ogledalo življenja, dogajanja in tudi mišljenja v teh znanjo tako različnih krajih. Spušta se v razne nevarnosti, vendar jo člani raziskovalne postaje vedno pa čeprav v zadnjem trenutku rešijo. Končno pa vendarle sklene, da bo pisala le za otroke v varnem domu. In za to je dele tudi nadarjeno
- 19.05 Moda za vas
- Barvna oddaja z nasveti in novostmi iz modnega sveta za bližnjo pomlad
- 19.15 Gledališče v hiši
- Dramska zabavna nadaljevanja, prenos iz Beograda
- 19.45 Barvna risanka
- 20.00 DNEVNIK
- 20.20 Tedenski notranjopolitični komentar
- 20.30 Moji gostje in jaz: ansambel »4 M«
- 21.35 Pravniški
- Barvni risani film
- 22.00 DNEVNIK
- 22.15 COLDITZ

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 16.30 Košarka: Partizan - Bosna
- 18.45 in 21.20 Svetovno prvenstvo v smučskih skokih
- 19.45 LJUBEZINA NA PODSTREŠJU
- TV film v barvah
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 NEPREMAGANI
- Film iz serije Colditz

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Ponovno na sporedu; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Koncert; 18.55 Znani motivi; 19.10 Pod farmim zvonom v Jamljah; 19.30 Zborovsko petje; 20.00 Sport; 20.50 France Bevk; »Kresna noč«; 21.30 Poveške; 22.30 Peto Aznavour.

TRST

- 12.15 Deželne kronike; 14.40 Tretja stran; 16.40 Zborovsko petje; 19.30 Deželne kronike.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.30 Jutranja glasba; 11.45 Priljubljeno jim; 12.00 Glasba po željah; 14.00 V veseli družbi; 15.00 Ansambel Rouges; 15.30 Jugoslovanski pevci lahke glasbe; 17.00 Zapojmo in zaigajmo; 17.45 Primorska in njeni ljudje; 18.00 Vročih sto kilovatov; 19.00 Za prijeten konec tedna; 20.00 Glasba v večeru; 20.45 Glasbeni weekend; 22.35 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Poveške; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Klavirske skladbe; 12.10 Najnovejša lahka glasba; 13.20 Preizkušajo se diletanti; 14.05 Odprta linija; 14.50 Znanstveno srečanje; 15.10 Veliki variete; 17.10 Sofokles, Antigona; 19.20 Kronike Jaga; 19.45 Plošče; 20.20 Ponovno na sporedu; 21.45 Glasbeno-govorni spored.

II. PROGRAM

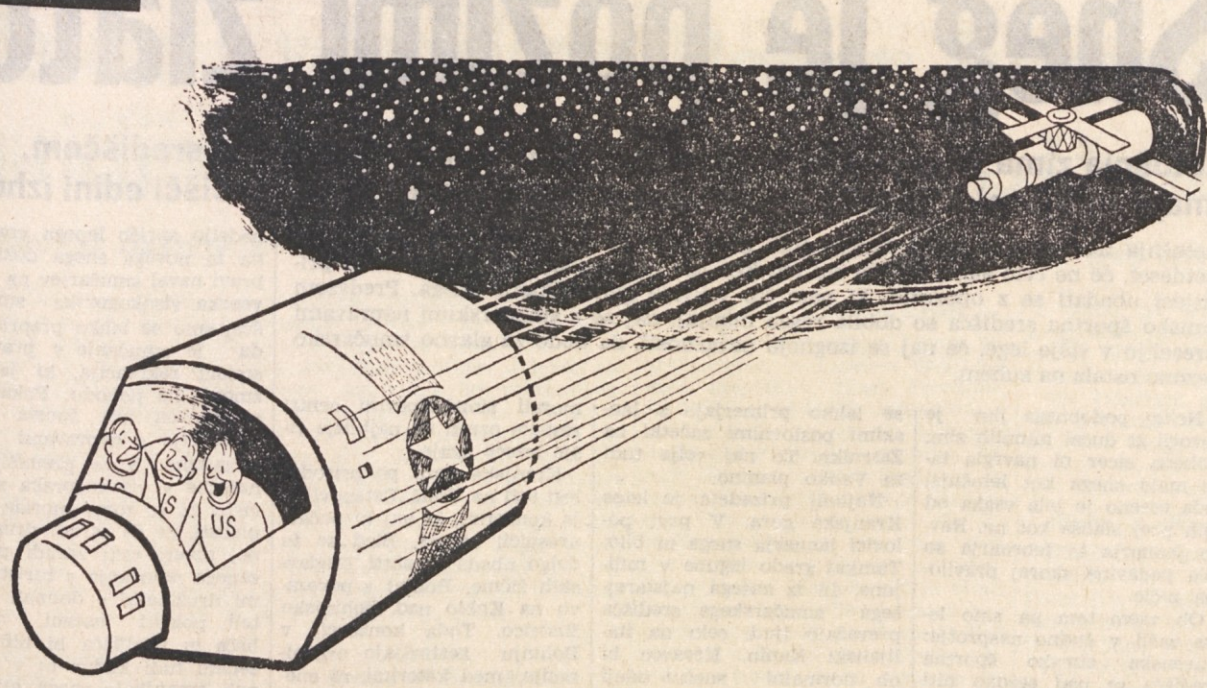
- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 8.40 Pesmi iz polpreteklo dobe; 9.35 Strnjena komedija; 10.05 Pesem za vsakogar; 10.35 Glasbeni variete; 11.50 Zborovsko petje; 12.40 Zgodovina ital. poveljke; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 16.35 Pisana glasba; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Ping pong; 18.05 Ital. folklor; 18.55 »Med nami rečeno«; 19.35 Zandonai; »Francesca da Rimini«; 22.10 Litvanski ljudski pesni.

III. PROGRAM

- 10.00 Koncert; 11.40 Ivesove skladbe; 12.20 Sodobni ital. glasbeniki; 13.00 Glasba skozi čas; 15.30 Klavirske skladbe; 16.00 Francoska glasba; 17.25 Brez naslova; 18.00 Glasba in skeči; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert.

SLOVENIJA

HICKS: NAZAJ V DOMAČNOST

»Končno na poti domov, k staremu dobremu Watergatu...«

Die Welt, Hamburg

Osamljena
Francija

Washingtonska konferenca o energiji, ki se je je udeležilo trinajst največjih porabnikov nafte na svetu, se je končala sicer z zmago ameriških stališč, predvsem pa je tako rekoč uradno potrdila razdor med ZDA in Francijo po eni strani ter med Francijo in njenimi partnericami v EGS. Francoski zunanji minister Jobert ni podpisal tistih točk iz končnega sporočila, ki ustanovljajo »koordinacijsko skupino« (ta naj bi pripravila naslednjo konferenco proizvajalcev in porabnikov nafte), ki govorijo o direktnih pripravah na takšno konferenco in o tem, da se je treba pred pripravami na konferenco posvetovati z manj razvitim deželami.

Francija je sicer pred washingtonsko konferenco nekoliko izstopala iz članice EGS, da so šle na pogovore z napredno pripravljenimi stališči. Toda v Washingtonu so se članice EGS vedle drugega in pustile Francijo na cedilu. Priznale so se ameriškim stališčem, ki jim dodajo željo, naj bi o energetskih problemih in razvoju nasploh razpravljali tudi na rednem zasedanju generalne skupščine OZN, za katero so dali predlog nevršeni. EGS je tudi formalno dala soglasje za takšno zasedanje.

Francosko stališče, ki so ga že doma razglasili za »tihi boj v ozadju« proti vsemu, kar pride iz Washingtona, se je tokrat pokazalo v osnovnem nasprotju z ameriškim: bogate porabnike nafte ustegejo sestaviti fronto proti deželam v razvoju, ne le proti arabskim proizvajalcem nafte, zato ne morejo določiti »pravil vedenja« za ves nekomunistični svet.

Kot že dostikrat doslej, je Francija tudi tokrat nastopila edino v zvezi, da o nemoči ameriške pobude po obnovi zahodnega zavezništva, s tem pa želje ZDA, da okrepijo vodilno vlogo v zahodnem svetu. Kadarkoli pride iz ZDA kakšna takšna pobuda, se v Parizu domislijo vseh možnosti ovir, postopoma težav, pritiskov na zaveznike v EGS. Tako nasušejo dovolj peska v ameriško kolesje, toda ko v Washingtonu odločno poženejo stroj, se tudi Francija pridruži splošnemu teku.

Druge članice EGS zdaj kažejo hrbet Franciji, saj imajo v sami skupnosti največ težav prav zaradi trmasti francoskih stališč, ki jih tudi največ stanejo. Francija je onemogočala in še onemogoča skupno evropsko politiko v kmetijstvu, v finančah, v razvoju manj razvitih področij, v načrtih za obogatitev uran, pa že v marsikateri točki. Zato je bilo nesprejemljivo pričakovati od njene osmeritve, da bo zdaj v Washingtonu podprla Francijo samo zato, da bi se pridružila francoski igri »boja v ozadju«.

S. IVANC

Vodna pot do Soluna?

Prekop od Donave do Egejskega morja naj bi zgradili okrog leta 2000 — Najprej bi regulirali in usposobili za plovbo reki Moravo in Vardar

NEW YORK (Od stalnega dopisnika Vjesnika) — Gradnja plovne poti od Donave do Egejskega morja po dolinah Morave in Vardarja ter njihovih pritokov je tehnično izvedljiva, njeno ekonomsko upravičenost pa bi bilo treba še podrobneje pretehtati. Do tega mnenja je prišla skupina strokovnjakov UNDP (programa za razvoj OZN), v kateri so Zdenek Lastovka, Jakov Z. Bradanović, André Bouchardeau in Robin Reynolds.

Ta skupina je na željo jugoslovanske vlade in ob podpori UNDP, ki je prevzel skrb za finančno plat, preučila vse obstoječe projekte, jih izpopolnila in prilagodila sedanjim in morebitnim prihodnjim potrebam.

Prvi projekt — 1909

Prvi projekt plovne poti Morava—Vardar je že leta 1909 izdelal prof. ing. Nikola Stamenković po naročilu neke družbe iz New Jersey. Po tem projektu bi se sedanja rečno-pomorska pot iz Beograda skozi Crno morje do Egejskega morja skrajšala od 1880 na 700 kilometrov. Toda balkanske vojne so preprečile uresničitev projekta.

Z zamislijo so se ponovno pričeli ukvarjati leta 1960. Odtlej so v Jugoslaviji izdelali več študij. V zadnjih so uporabili izkušnje in sprejeli standarde prekopa Ren—Maina—Donava, katerega odcep bi bila predvidena plovna pot Morava—Vardar. Tako bi dobili neposredno zvezo med Sredozemljem in evropskimi vodnimi potmi.

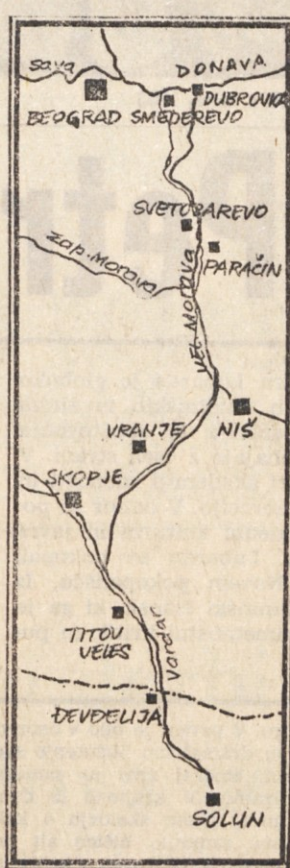
Prekop bi se držal tokov Velike in Južne Morave, Pčinje in Vardarja. Dolg bi bil 650 kilometrov, razdeljen na pet odsekov:

— Od izliva Velike Morave v Donavo do sotočja Južne in Zahodne Morave (149,6 kilometrov). Predvidenih je skupno sedem jezov, s katerimi bi odpravili 58,2 metra višinske razlike. Gradnja tega dela bi bila tehnično sorazmerno preprosta.

— Po dolini Južne Morave (196,5 km) bi zgradili 30 jezov in premagali višinsko razliko 266 metrov. Na tem delu (16 km) in skozi Oradelsko sotesko (22 km). Največ

je tehnične težave bi imeli z gradnjo štirih predorov (dolgi od 200 do 900 metrov), skozi katere bi speljali prekop.

— Razvodnica (29,3 km) bi imela ladijsko dvigalo, s katerim bi premagali 39 metrov višinske razlike (ladijska dvigala skozi sotesko pri Staladu bi bila plovna pot speljala do zbiralnice, napolnjevali z vodo, ki bi bili dolgi 91, široki 12 in globoki 3,7 metra).

Neskromna vodstva

PEKING, 14. febr. (Tanjug) — Kitajski tisk v zadnjem času pogosto citira znano izjavo predsednika Mao Ce Tunga o tem, kako pomembno je opretili na delavski razred, in objavlja kritike, ki so jih delavci v raznih podjetjih izrekli na račun svojih neposrednih predstojnikov. Delavsko kriti-

ko beležijo stenski časopisi, tako kot v času kulturne revolucije, in tu delavci navajajo svoje mnenje o ravnanju vodilnih. Na širok odmev je našel kritika, ki jo je v enem od šanghajskih delavskih časopisov objavil nek delavec, ki je v raznih podjetjih izrekli na račun svojih neposrednih predstojnikov. Delavsko kriti-

dajo nanje kot na gospodarje doka, temveč kot na »sužnje tonaze«, to je količine blaga, ki ga je treba navožen v izložitih z ladij. Uradni partijski dnevnik Žen Min Ži Bao je ocenil, da je taka kritika koristna in da »povzroča alarm«, ko gre za tako pomembno vprašanje, kot je upravljanje

podjetij. Zato so pozvali partijske komiteje, naj so delujejo pri »reševanju velikih stvari«, da bi se tako izognili ponovnemu oživljanju pojavov, ki so jih odpravili že v času kulturne revolucije, saj se bodo sicer socialistična podjetja usmerila v revizionizem.

„Borijo se kot levi“

Iran odkrito nastopa kot zaščitnik emiratom v Perzijskem zalivu, da bi tako zapolnil »praznino« po odhodu Britancev in obdržal nadzor nad nafto

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

TEHERAN, februarja — Iranski šah Mohamed Reza Pahlavi je te dni v intervjuju za londonski »Daily Telegraph« potrdil, da so v Omanu iranske čete, ki sultanu pomagajo v boju proti tamkajšnjim upornikom. Šahova izjava je bila za iranski tisk — ki je sicer strogo cenzuriran — zelena luč za pisanje in komentiranje za motanji odnosov v Perzijskem zalivu, kjer so iranski interesi — kot jih opisujejo — »izrednik in življenjskega pomena«.

Uradno ni znano, koliko iranskih vojakov je v Omanu in kako so opremljeni, navajajo pa število 3.500 ljudi. Prva poročila o iranski vojaški prisotnosti so prišla v svet ptem, ko so iranske čete prebile uporniško fronto na cesti, ki povezuje mesti Salalah in Muskat v dotrski provinci. Cesta je znana kot »rdeča linija« in je bila za upornike baje napomembnejša strateška točka. Iranski tisk zdaj piše, da so se iranski vojski »borili kot levi in cesto očistili«.

Dogodek sam po sebi morda niti ni tako velik in pomemben, drugače pa je seveda s celotnim položajem v Perzijskem zalivu in iransko vlogo v tem delu sveta. Znano je, da so v samem Perzijskem zalivu in v njegovih obalah izredno bogata ležišča nafte. Severna obala zaliva pripada Iranu, južna pa je razdeljena med Saudsko Arabijo, Jemen, Oman in sedem šekitov — Abu Dabi, Dubaj, Šardžah, Adžman, Um-el-Kaivan, Ras-el-Kajmah in Fudžejrah. To so v resnici žepne pušavske države, ki pa so bogate nafte in kjer se zato prepletajo močni tuji interesi. Do pred nekaj leti je bila britanska prisotnost jamstvo za relativen mir in razmeroma nemoteno tuje izkoriščanje naftnih bogastev.

S postopnim zmanjševanjem neposredne britanske prisotnosti na zahodu in jugu Perzijskega zaliva je nastal prazen prostor. Iran je trdno prepričan, da je celoten zaliv njegovo interesno področje in da ima pravico vmešavati se v ta prostor in ga krojiti po svoje, dasi temu seveda ne pravi vmešavanje. »Že velikokrat je Iran jasno povedal, da ne bo trpel nobenih zarot, katerih cilj je spremeniti področje Perzijskega zaliva v motno vode za ribarjenje tega ali onega kolonialističnega ali neokolonialističnega imperija... Vsakdo ve, da sta varnost in svoboda mednarodne plovbe po Perzijskem zalivu zadeva življenja ali smrti za Iran. Vsakdo tudi ve, da Iran ne bo dopustil, da bi velikanška bogastva tega področja padla v roke tega ali onega bloka in da bi jih uporabljali kot kmeti na mednarodni šahovnici...« To je nekaj komentarjev, ki jih je v tej zvezi moglo prebrati v iranskem tisku.

Tako torej Iran popolnoma jasno in odkrito nastopa kot zaščitnik emiratom v Perzijskem zalivu in pri tem tudi ne skriva dosti, da je nafta glavni razlog. Pisanje o »kolonialistični zaroti« in zelo prazno namigovanje na tuje hegemonistične sile ima seveda svoj pomen, vendar v bistvu ni ideološki poborba

Iran. Iranska vojaška intervencija v Omanu ne kaže nobenih znakov, da bi se zaradi nje utegnili oslabašati odnosi s Sovjetsko zvezo. Prav zdaj je v ZSSR iranska parlamentarna delegacija nedavno so sklenili sporazum o velikem povečanju jeklarjev in Isfahanu, ki jih gradijo s sovjetskimi tehničnimi in finančnimi pomočjo (v zameno za iranske dobave plina Sovjetski zvezi), poskušajo pogajanja za skupno izkoriščanje in varovanje naravnih bogastev Kaspijskega jezera itd.

Sicer pa je previdna in dobrročna zunanja politika na vse strani osnovna zunanje-politična usmeritev Irana. Izkušnje iz preteklosti so jih deželi dovolj zgornjo pokazale, kako nevarna je konfrontacija s sosedji, zlasti če so veliki, da pa je nevarna tudi prevelika navezanost na to ali ono velesilo. Tako se je povojna izrazita usmeritev Irana na ZDA ki je privedla do ustanovitve CENTO pakta, postopoma spremenila v politiko »neodvisne nevtralnosti«, ki ji je zlasti v zadnjih letih, uspeš vstopitvi razmeroma trdno ravnotežje na vse strani.

Specifično v tem iskanju ravnotežja pa je, da se Iran na svojem geografskem področju čuti — upravičeno — najmočnejšega in najbolj razvitega. Je razmeroma velika

država, ki se hitro razvija in modernizira in ki v tem pogledu nima tekmeča med sosedji. Veliki dobički od nafte in spretna domača politika ga hitro spreminjata v državo, ki že ima teko, ki jo morajo upoštevati ne le sosedji, ampak tudi velesile. Poleg tega ima največje najboljše izurjeno in najmočnejše operativno armado v tem delu sveta in je tako tudi vojaška sila, s katero je treba računati.

Frav ta moč, povezana s čisto otipljivimi naftnimi interesi, je ustvarila občutek, da ni potrebno prepuščati drugim, da bi po svoje urejali zadeve v neposredni bližini iranskih meja. Tako je Iran raztegnil svoje »pokroviteljske« na celotno področje Perzijskega zaliva in — kot kaže — oborožena intervencija v Omanu — prevzel vlogo, ki zelo diši po šandarstvu in ki je tudi ne prikriva. Ta igra v Perzijskem zalivu morda niti za sicer moči Iran ni orez nevarnosti, toda v tem trenutku se Teheran očitno čuti dovolj močnega da jo ne priznava, ampak tudi jasno daje na znanje vsemu svetu, da se bo v Perzijskem zalivu igralo po pravilih, ki jih predpisujejo v Teheranu.

JANEZ STANIČ

Vsem naročnikom
Primorskega dnevnika
brezplačno revija DAN

Nenavadna razstava

Mona Lisa na konzervi

Poštene in goljufive slikarske kopije in posnetki na razstavi v Louvru

Ni vse ponaredek, kar ni izvirnik

Na drugi strani pa še zdaleč ni vse, kar ni original, ponaredek. Skupine slike, akcije, ponovitve, kopije, interpretacije, posnetki, mešanice... vse to so tako rekoč zvrsti slikarske dela, ki jih danes strokovnjaki ne prištevajo med izvirnike. Organizatorji razstave v Louvru so hoteli predvsem sistematično prikazati različne primere takih slik iz Louvra in drugih pariških muzejev. Izbrali so mnoga imenitna platna znanih mojstrov iz različnih obdobj. Osnovna zamisel je uresničena zelo plastično, čeprav na razstavi ni dosti več kot sto slik, izobesjenih v eni sami dvorani — »dobrih deset minut, pa ste skozi,« kot mi je spodbudno napovedala biljeterka ob glavnem vhodu, ko mi je pokazala zamotano in dolgo pot do krila Flore.

Teh »deset minut« je parada del, od katerih so bila nekatera vedno znana kot kopije ali dela, za katera so dobili slikarji navdih pri drugih mojstrih, nekatera pa so delala umetnostnim zgodovinarjem in drugim poznavalcem dolgo preglavice in so čisto več desetletij ali celo več stoletij veljala za originalne. Original Rafaelove »Device iz Loreta«, ki jo je renesančni mojster naslikal za kardinala Riaria okrog leta 1511, je tako izgubljen. Slika, ki je zdaj razstavljena v Louvru, je kopija iz 16. stoletja, in to uspešno, vendar ne edina kopija, ki je bila že marsikje objavljena kot original. Slika ima svojo vrednost ne samo zato, ker je dobra, ampak tudi zato, ker

priča o izvirni stvaritvi, ki se je izgubila. To ni redek primer in tako za marsikatero sliko ne bi niti vedeli, če se ne bi ohranila po kopiji; drugod spet kopija očesu strokovnjaka pove, kakšen je bil original, ki ga je našel zob časa.

Vsak slikar napravi v svojem življenju nič koliko študijskih kopij in v dvoranah v Louvru je vedno mogoče videti znane in manj znane slikarje, ki s kopiranjem študirajo znana dela iz preteklosti. Tako so včasih nastala dela, ki ne zaostajajo za originalom. Ingresov učenec Théodore Chassériau je leta 1837 napravil v Louvru kopijo »Portreta Viljema iz Vaira« flamskega slikarja Fransa Pourbusa iz začetka 17. stoletja in težko je reči, ali je boljši Chassériau ali Pourbus. Vsekar pa je razlika vsaj v formatu — v Louvru se danes nihče ne sme napraviti kopije v enakem formatu kot je original.

Neredko je isti slikar ponovno naslikal lastno delo ali pa vsaj isti motiv z nekoliko spremenjeno kompozicijo, barvami, in drugimi variacijami. Pravzaprav so redki slikarji, kot Francoski Nicolas Poussin, ki niso nikdar ponavljali lastnih del. Bodisi zaradi velikega uspeha, pomanjkanja domišljije ali obsedenosti z nekim motivom so slikarji v vseh obdobjih pogosto ponavljali isti motiv. Včasih so jim to narekovali tudi banalne potrebe dvornih protokolov. V času, ko še niso poznali fotografije, je bilo treba uradne portrete »razmnoževati« preko. In tako lahko na razstavi vidimo dva izmed mnogih portretov Karla X. zadnjega Burbona, ki je umrl leta 1836 v Gorici; njega je portretiral François Gérard, a s podobnim rutin-

skim slikarstvom so se ukvarjali tudi mnogi drugi.

Slikanje v »koprodukciji«

Potrebe naročnikov, konvencionalni moralni ali politični oziri so sploh pogosto narekovali metode, ki se nam danes zde neobičajne. Velike slike so znani slikarji naredili s pomočjo svojih učencev, kar sicer v času slikarskih škol ni bilo nič čudnega. »Aleksandrove bitke«, velikansko platno Charlesa Le Bruna, protežiranca Ludvika XIV, ki je vodil siarska dela v versajskem gradu, je eno od najbolj znanih skupinskih del. V nasprotju z razširjenim mnenjem pa je Rubens dvajset orjaških platen, ki prikazujejo življenje Marije Medicejke (zavzemajo celo dvorano v Louvru) skoraj v celoti Rubensovo delo. Vendar je sloviti flamski slikar in diplomat, ki je delal za francoski, španski in angleški dvor, večkrat slikal v »koprodukciji«. Devico s cvetnim vencem, ki jo lahko vidimo na razstavi, sta naslikala z »Zametnima« Brueghlom, enim od treh slikarjev te znane flamske družine. Devica je Rubensovo delo, medtem ko je Brueghel, mojster cvetnih šopkov in malih tihožitij, dodal cvetni venec.

Kadar gre za moralne ali politične ozire, nastajajo včasih posiljena skupinska dela. Trem gracijam na Rubensovi »Vzgoji Marije Medicejke« so v 17. stoletju s tančico zakrili gole prsi (ki so jih pozneje restavrirali spet razkrili), Van Hoogstratenove »Copte«, sliko, ki je značilna po tem,

da na njej ni nobene osebe, pa sta neznanca slikarja v prejšnjem stoletju najprej »dopolnila«, prvi s psom, drugi s punčko. Šele leta 1932 so sliko v Louvru vrnili pravo podobno.

Čisto nekaj drugega so interpretacije, se pravi slike, na katerih slikarji v svojem jeziku izrazijo že obstoječo kompozicijo ali pa po predlogi drugega slikarja ustvarijo čisto novo delo. V to zvrst sodi Van Goghova »Opoldanska ura«, medtem ko je značilen primer prve »Nevesta žena« nemškega slikarja Harricha iz leta 1617, ki je nekakšen kolaž iz Dürerjeve kompozicije je vzeta po »Kristusu med zdravnikih, dva detajla (starčev obraz in roka) pa po Dürerjevih risbah.

Najbolj svobodna interpretacija, posnetek ali pastiche se zgolj zgleduje po že znanem motivu ali sliki. Tako se očitno vidi, da je Francois Troncy (1860—1943) za svojo »Ženo z nakitom« našel navdih pri skoraj 300 letih starejši sliki »Mladenki v modrem« Holandca Vermeera. Iskal navdih brez zlih namenov, česar ne bi mogli trditi o mnogih slikarjih pridanih, ki so pogosto z zelo spretnim očipom ponarejali slike znanih in dragocenih mojstrov, včasih kar tako, včasih z mešanjem detajlov z raznih slik, včasih pa samo v stilu dotičnega slikarja. Drugi spet so naslikali svoja, originalna platna in jih podpisali z imenom bolj znanega slikarja.

Nekateri slikarji so bili posebno vabljivi za kopiranje. Rembrandtu so v raznih obdobjih pripisovali več tisoč del, od katerih jih je res njegovih okrog 500. Njemu in Watteauju, ki so ga prav tako izredno veliko kopirali, sta na razstavi posvečena posebna kotička.

Največkrat kopirana Mona Lisa

V zadnjih desetletjih so umetnostni zgodovinarji postopoma izločili iz katalogov večine slikarjev dvomljiva dela, ki so jih včasih potem pripisali drugemu slikarju ali pa so jih združevali v skupine in včasih pri tem odkrili novega umetnika. Vendar je še vedno ostalo veliko del, pri katerih še vedno ni popolnoma jasno, čigava so. Portret »Moža s čepico« je prišel leta 1925 v Louvre kot originalen Watteau, vendar danes sodijo, da je ta slika nastala v poznejšem obdobju; toda nekateri poznavalci še vedno trdijo, da je slika vendarle Watteaujeva. Ekstremni primer je »procesija«, ki jo zdaj pripisujejo Francozu Le Nainu, a prej so mislili že, da jo je naslikal eden izmed petih drugih slikarjev.

Največkrat pa so prav gotovo kopirali Mona Liso, La Giocondo, Joconde. Ta ima na razstavi posebno mesto bolj kot kuriozitet. Poleg lepe kopije italijanske šole iz 16. stoletja so razporejene miniaturne reprodukcije najbolj znanih kopij, od Rafaelove »Maddalene Donik« preko »Gole Gioconde«, ki zdaj visi v gradu Chantilly, pa do kompozicije s ključji Ferdinand Le Légera in Dalijeve montaže z brki, ki sicer ni edina »travestija«, saj jo je z brki upodobil tudi surrealist Marcel Duchamp. O tem, kje vse lahko najdemo reprodukcije te morda najbolj znane slike, pa priča poslanak pokrov konzerve, v kateri je bila »Dulce de Batata« la »Vainillina«. Argentinski podjetnik Miguel Berardi je izbral »La Giocondo« za ime svojega podjetja in za zaščitni znak svojih konzerv. Komercialnega prikrova, ki ga vzbudi ta zadnji vtis z razstave, se ni moglo znebiti niti pred originalom, ki sem ga šel gledat takoj nato na drugi konec muzeja. Mona Lisa je edina slika, ki stražarja. In ko gre človek mimo muzeja ob vhodu v dvorano, kjer ponujajo »rent-a-speaker«, ima za hip občutek, kot da je Mona Lisa postala eno izmed sedemdesetih čudes svetla, konzumno blago, ki ga hodijo gledat ljudje kot v pinakoteko potujočega luna parka, tako da nazadnje ne veš več, ali je to sploh slika Leonarda da Vincija v Louvru, ki je zaščitena s steklom, s posebno ograjo, s klimatsko napravo, s higroskopom in ki ima vsebovali pa je kopija, zaščitni znak slikarstva.

Andrej Novak

Menjava 850 mio. dolarjev

Iz SFRJ izvozili v SZ za 408, uvozili pa za 442 milijonov dolarjev

BEograd, 14. febr. (Tanjug) — Jugoslovansko-sovjetska blagovna menjava v lanskem letu je dosegla vrednost 850 milijonov dolarjev. Kako so danes povedali v gospodarski zbornici Jugoslavije, je naša država izvozila v Sovjetsko zvezo za 408 milijonov dolarjev, uvozila pa za 442 milijonov dolarjev blaga. Jugoslovanski izvoz v Sovjetsko zvezo se je torej povečal lani v primerjavi s letom 1972 za 23, uvoz pa za 44 odstotkov. Po nedavno sklenjenem sporazumu o blagovni menjavi bo vrednost jugoslovansko-sovjetske blagovne menjava letos presegla milijardo dolarjev.

PETAR LUBARDA: »BOJ KONJA«, olje, 1953

Delo Petra Lubarde

Vest o smrti slikarja Petra Lubarde je globoko odjeknila v jugoslovanskih umetniških in širših kulturnih krogih. Izrazi sožalja in spoštovanja pokojnikove umetnosti prihajajo z vseh strani. V Beogradu so imeli v Srbski akademiji znanosti in umetnosti slovesno kermemoracijo. V odboj za pogreb so bili imenovani ugledni kulturni in javni delavci iz vseh republik. Lubardo so pokopali včeraj na beograjskem Novem pokopališču. Iz »Politike« povzemamo spominski članek, ki ga je napisal znani beograjski umetnostni kritik in publicist Miodrag V. Protić.

Po smrti velikih umetnikov postanejo določena obdobja dokončna in jasneša. Po B. Jeldu, Milunoviću, Zori Petroviću, Kunu, Stojanoviću, Radoviću, Hermanu, Preglji, toliko drugih se je zdaj posloilo tudi Petar Lubarda. Lahko bi rekli — ob misli na Cocteauja — da je tudi zavraževal jugoslovanske umetnosti stalno na pol droga. Velika generacija odhaja in nam zapušča svoje delo: so dobo umetnost.

Z Lubardovim imenom je predvsem povezana preobrazba, ki je v njej nastopila okrog leta 1950. Znam italijanski kritik in zgodovinar Giulio Argan je štel Lubardo za našega največjega slikarja — prav gotovo zaradi te vloge v odločilnem trenutku preporoda, ko se je na mesto dogmatičnega utilitarizma uveljavil nov estetski in kulturnopolitični koncept. Tako je moglo reči, da je imel Lubarda sredi stoletja v našem slikarstvu približno takšno izjemno vlogo, kot jo je v začetku stoletja imela Nadežda Petrović.

Njegovo delo upravičeno in docela naravno delimo na predvino in povojno: izkušnje prvega so omogočile dru-

go. V prvem je bilo v ospredju dramatično občutenje sveta, zmeraj živo in samozvestno. V krajini iz Črne gore, sivem skalovju s kakšno samotno hišico ali postavo, v potresnih stareh in otroci, ki so takšni, kakor da bi jih vzel iz ljudskega sveta, iz žagarij, potepuhov, aljudov z dna, toplih kot pri Gorkem, in interjerih, golih, revnih in boemskih patetičnih, v »hijazju« in »čvečah« težkih v svoji snovi in pretenjenih v svojem zvoknem srebru — povsod je izraženo ne samo čustvo, ki ga zbujajo predmet, temveč tudi neko vseobsežno in trpko občutenje življenja, na katerem leži senca tragedije.

Njegova razstava leta 1951 pomeni konec tega obdobja, obenem pa tudi nekega povoda za pretovor in transport ene tone nafte iz Vrnjača do Siska po 100 km, medtem ko bi bila njena transportna cena že v prvem letu eksplozivna, kar je v prvem letu eksplozivna, kar je v prvem letu eksplozivna, kar je v prvem letu eksplozivna.

Njegovo delo upravičeno in docela naravno delimo na predvino in povojno: izkušnje prvega so omogočile dru-

skega slikarstva »po letu 1950«. Slika svoje slavne »bitke«, abstrakte ali polabstrakte »krajine«, zlasti s simbolično podlago.

Vodilni motiv je neizmenos: časa, krog kozmičnega smisla porjanja in umiranja, prastarih sledov in spominov, ki skoraj negibno živijo na preji v delčku zavesti in senčnih globinah podzavesti. Patos, ki razkrajajo, čustvena teža, razbeljen kozmos, posut z okrutnostjo prvinjskih resnic, s fantomi življenja in smrti. Z nacionalnimi simboli izraža Lubarda vesoljno bistvo. Ne privlačuje ga umetnost v obdobju »popolnosti« in pretanjenosti, temveč v primarnem, arhaičnem času. Rad ima predgovodovinsko slikarstvo, Altamiro, črnsko kiparstvo, Indijo in Oceanijo ali El Greca in Soutina, veliko bolj kot Rafaela ali Poussina; nemir, patos in dramatičnost: ni naključje, da je upodobil toliko bitk kot pripadov spopada med dobrim in zlom.

V prizadevanju po zgoščenosti v izrazu je zblizal vrsto nasprotij. Lubarda sodi, da si je umetnost v vsem zgodovinskem procesu v bistvu prizadevala za ... ravnovesje pojmovanega sveta. In kadar rečemo o kakem obdobju, da v njem prevladuje dekadenca, to pomeni, da se je v njem izgubilo prav to ravnovesje, bolj rečeno, — prizadevanje po njem. »Spominimo se ob Lubardi, da obstajata dva tipa umetniške angažiranosti. Eden je obrnjen pretežno v filozofske raziskave na področju forme, v spoznavanje avtonomnega sveta umetnosti, šele potem — kot posledica odhoda človeške roke na vsem, kar človek ustvarja — pa k

poetičnem izpovedovanju o svetu. Drugi tip — ki mu pripada Lubarda — je bolj zapleten in trenutno tudi bolj redek. Kadar ni gola ilustracija, ki ne misli na vrednost lastnega plastičnega gradiva, izraža razumevanje za pomen forme in jezika, spreminja pa zaporedje umetnikovih pobud: njegov cilj ni več samo odkritje v formi, temveč sporočanje določenih bistev. Formo, barvo, črto uporablja kot jezikovno gradivo, kot govorni pripomoček. Razumljivo je, da prav to navdihovanje pri ideji poraja najrobovitnejše posledice tudi na področju forme, njenega materialnega korelata. Skratka, v prvem primeru je forma predvsem posledica vsebine, v drugem pa je vsebina posledica forme. Torej ne gre za odpravo ali zastopavanje katerega izmed dveh bistvenih dejavnikov (forma—vsebina), ki ohranjata filozofijo umetnosti, kot vemo, v začaranem krogu, temveč za boj poudarkov, za drugo zaporedje samih namenov.

Lubardova veličina je prav v tem, da je odpravil to dvojnost, ker je, prvič, revolucioniral jezik in formalno strukturo slike, drugi pa, ker jima je namenil funkcijo individualnih poetičnih imperativov. To veličino — če nas to lahko potolaži — smo do umeli takoj, že v trenutku, ko je Lubarda v svojem ateleju v ulici Draža Pavlovića med leti 1950—1955 koval drug jezik, dajal podoben drugi viziji, ustvarjal drugo sliko za eksistencialne izpovedi o svetu v drugem in drugačnem času.

MIODRAG V. PROTIĆ

Sneg je pozimi zlato

Letošnja zima jo je pošteno zagodla našim zimskošportnim središčem, ki imajo milijonske izgube — Povezava z visokogorskimi smučišči edini izhod

Letošnja izredno mila zima bržčas sodi med tiste, ki se pojavijo pri nas vsakih petdeset, če ne celo samo vsakih sto let. Ker nas je prizadela ravno letos, smo prisiljeni ubadati se z opozorili, ki nam jih vsiljuje pomanjkanje snega. Predvsem zimsko športna središča so dobila resen migljaj, naj se s smučarskimi napravami preselijo v višje lege, če naj se izognejo nevarnosti, da bodo za glavno smučarsko sezono ostala na suhem.

Nekaj podobnega jim je govoril že ducat minulih zim. Nobena sicer ni navrgla tako malo snega kot letošnja, toda vseeno je bila vsaka od njih prej slabša kot ne. Ravno januarja in februarja so bile padavine skoraj praviloma nič.

Ob vsem tem pa smo letos zašli v čudno nasprotje: slovenska zimsko športna središča se nad sezono niti preveč ne pritožujejo, češ da imajo skoraj toliko gostov kot lani, ponekod naj bi jih bilo celo več. Pomanjkanje snega kot da ni odločilno. To naj bi veljalo za Bohinj in Vogel, Zelenico, Kravace in Pohorje. Nekaj podobnega pripovedujejo na Bledu, kjer

se lahko primerjajo z lanskimi poslovnimi začetki na Zlatni. To naj velja tudi za Veliko planino.

Najbolj prizadeta je letos Kranjska gora. V prvi polovici januarja snega ni bilo. Tamkaj gredo izgube v milijone. In iz našega najstarejšega smučarskega središča prevažajo ljudi celo na italijanski Kanin. Kravace bi ob normalni snežni odeji startal v novo leto vsaj še enkrat bolje. Podobno velja za Kanin, za Stari vrh nad Skofjo Loko — ta se že od rojstva otepa s pomanjkanjem beline — za Golte itd.

Predsednik turistične zveze Slovenije ing. Franc Razdevšek meni ob tem, da bi se

moral zimskošportni centri resneje ozreti na najbližje višje ležeče kraje.

Kranjska gora po naradni legi teži na Vršič. Ustanovljen je konzorcij, ki naj bi počasi uresničil načrte. Bled se že dolgo ubada z načrti Triglavskih žičnic. Bohinj s povezavo na Kobiljo nad Bohinjsko Bistrico. Toda konzorcij v Bohinju sestavljajo organizacije, med katerimi ni enega gostinca ali turistične organizacije. Vrsta uspešno rojenih konzorcijev, ki naj bi financirali večje smučarske naprave, je doslej dokazala, da je z združenimi silami mogoče hitro zgraditi tudi večje programe.

Ko smo zadnjo soboto in

nedeljo spričo lepega vremena in novega snega doživeli pravi naval smučarjev na slovenska visokogorska smučišča, smo se lahko prepričali, da je smučanje v pravem smislu rekreacija, ki je še zmeraj na pobodu. Pokazalo se je, da niti športa niti rekreacije z napravami ne dohajamo. Nove premišljene naložbe v visokogorska smučišča bi se torej morale plačati, če že zaradi drugega ne, potem vsaj zaradi povezanega delovanja s turističnimi družinami v dolinah. Hoteli, pokriti bazeni, drsališča in kegljišča bi bili zasedeni tudi kadar bi v nižini zmanjkalo snega ali pa bi ga narava pozabila nasuti.

Nova visokogorska smučišča bi nam povečala možnost. Podaljšala bi zimsko sezono v spomladanske smučarske dopuste.

NIKO LAPAJNE

Osem novih šol

Uresničevanje programa v Kranju teče po načrtu

V letošnjem šolskem letu so v kranjski občini napravili izreden korak v osnovnem šolstvu. Dogradili so kar 8 novih šol — pet podružničnih že jeseni, zadnjo izmed treh polnih osemletk pa v tem mesecu. Tako sedaj okoli 1900 otrok hodi v nove, sodobno opremljene učilnice, kjer so možnosti za pouk precej boljše.

S tem so v Kranju za ključni drugo fazo obsežnega programa graditve šol in vrtec, ki so ga sprejeli občani na referendumu pred tremi leti. Dobili so 75 novih učilnic, 3 večje in 5 manjših telovadnic, kuhinje in druge prostore. V novih šolah je še 11 sob za predšolsko varstvo otrok. V okvir tega programa pa sodijo tudi trije manjši samostojni vrtni, ki so jih odprli lani spomladi.

Medtem pa so se že lotili tretje faze programa. V Stražišču gradijo večji vrtec za 140 otrok, ki se mu bo kmalu pridružil vrtec na Planini. Pripravljajo tudi načrte za povečanje štirih šol in graditev še ene nove.

Doslej so za nove šole in vrtnice porabili kakih 7 milijonov dinarjev, od konca prihodnjega leta, ko naj bi bili dograjeni vsi objekti, pa bo ta vsota narasla na 110 milijonov dinarjev.

Združen denar

Inž. Boris Mikoš: z denarjem, ki bo na voljo v letu 1975, bomo v Sloveniji zgradili približno 12.000 stanovanj

LJUBLJANA, 13. febr. — Nemara bomo najmanj zgrešili žebličjo glavico, če takoj zapišemo, da so številne stanovanjske težave, nad katerimi se pridusamo zdaj tu zdaj tam, v prvi vrsti posledica dejstva, da smo pri izgrajevanju slovenskega stanovanjskega gospodarstva približno na pol poti. To je bila tudi izhodiščna misel republiškega sekretarja za urbanizem Borisa Mikoša, ko je na dopoldanski novinarski konferenci pojasnjeval trenutne značilnosti in naloge na tem področju.

Posamezne nejasnosti v veliki meri zastrjujejo pomanjkanje ustreznih zakonov, zato lahko vsekakor z zadovoljstvom sprejemamo zagon, da bo manjkajoča stanovanjska zakonodaja urejena do srede, zemljiška pa do konca tega leta. Ob tem velja opozoriti, da so nekatere preglavice, do katerih je prišlo v občinah, ker so bile na voljo le ustavna določila, zakonodajalcu pomagale, da bi se jim v prihodnje (v zakonih) lahko »ognile«.

Kljub vsemu ne gre zanemarjati vidnih uspehov, ki smo jim priča pri samoupravnem izgrajevanju stanovanjskega gospodarstva, zlasti še nadvse učinkovitega združevanja sredstev za te namene, ki zagotavljajo, da bomo naposled odločno posegli med podivjano gradnjo za trg na eni ter nenadzorovano individualno gradnjo na drugi strani. V solidarnosti nih skladih se je tako lani zbral preko 480 milijonov dinarjev, iz katerih se po doslej sklenjenih pogodbah gradi 2.101 stanovanje.

Značilen je podatek, da je v zadnjih dvanajstih letih delež družbenih stanovanj v slovenskem stanovanjskem skladu padel od 40 na 28,3 stotkov, kar terja, da končno krepko omejimo zasebno gradnjo. Že zaradi zaščite prostora, če nič drugega. Po gletje, leta 1972 je bilo od vseh stanovanjskih stavb, ki smo jih takrat zgradili, kar 88 odstotkov zasebnih, več

nama enodružinskih hiš, s čimer smo se na tej lestvici povzpeli v sam »svetovni vrh« (za primerjavo: Finska — 21, Švedska — 37, ZDA — 58, vzhodna Evropa (brez SZ) — 33, Jugoslavija — 67 odstotkov). Pri začetni pretirane zasebni gradnji (pri tem je mišljena predvsem novogradnja) ni ne kazalo poseči po administrativnih ukrepih, marveč prvenstveno po ekonomskih, katerih zamisli tudi že pripravljajo.

Na področju stanarin se zdaj odvija medrepubliško dogovarjanje, pri čemer se slovenski predstavniki zavzemajo, da naj bi družbeni dogovor vseboval le poglavitna načela, ne pa, da bi vanj zapisali odstotek porasta (kar kor lani — 12,5 odstotka). O višini oziroma dvigu stanarine se naj dogovorijo v okviru posamezne občine oziroma samoupravne stanovanjske skupnosti. Na lani pa je, da se zvišanju stanarine ne moremo ogniti, zato bo do tega moralo priti v najkrajšem času, nemara že sredi letošnjega leta. Ob tem se predlog, da bi iz stanarine morali izločiti obratovne stroške, tako da bi ti tisti, ki živi v »razkošnejši« stavbi, tudi nekaj več plačal.

Po besedah sekretarja Borisa Mikoša naša stanovanjska prihodnost sploh ni črna: prihodnje leto bo v Sloveniji za stanovanjsko gradnjo na voljo 2,5 milijarde dinarjev, s čimer bomo

zgradili približno 12 tisoč stanovanj, kar pomeni, da se bo obseg te gradnje povečal za kakšno četrtino.

To je podkrepilo še s podatkom, da imamo že zdaj za 14.792 stanovanj komunalno opremljenih (sicer neenakomerno porazdeljenih) lokalit, urbanistično urejenih pa za 49.159 stanovanj. Lani pa so banke odobrile tudi za več kot milijardo dinarjev za kreditiranje industrije gradbenega materiala, kar tudi ni nepomembno.

B. D.

Priznanje slovenski skladbi

Založba Sovjetskih skladatelj v Moskvi je nastanila in izdala partituro Koncerta za violino in orkester Matije Bravničarja. Partitura, ki obsega 190 strani, je izdelana v odličnem tisku in v lepi grafični opremi.

Lansko leto je slovit Moskovski komorni orkester pod taktirko Ludvika Baršaja, ki je gostoval tudi že v Ljubljani, izvajal in posnel na magnetofonski trak Bravničarjevo »Diverisementsa« za godalni orkester in klavir.

Tri zamisli in žolčna polemika

Zlato bo teklo po ceveh

Zakaj „da“ za naftovod? — Dolga pot do spoznanja, da potrebujemo za zdaj le en naftovod — Kaj obeta štart iz Omišlja?

Od našega zagrebškega dopisnika

Iz omišljanskega zaliva na Krku bo do 36 mesecev kasneje, ko bodo začeli graditi jugoslovanski naftovod, stekle po jeklenih ceveh prve tone črnega zlata do Siska, od tod pa v dve smeri: do jugoslovansko-madžarske meje (z odcepom za Lendavo) in preko Bosanskega Broda do Pančeva. Naftovod bo stal, ko ga bodo v petih letih povsem zgradili, okrog 350 milijonov dolarjev, po njem pa bo teklo 34 milijonov ton nafte na leto, namenjene večinoma našim največjim rafinerijam pa tudi Mađarski in Češkoslovaški.

Pri nas smo pravzaprav že zdavnaj, pred več kot desetletjem spoznali, da dolgo ne bomo več vozili brez naftovoda, da ga naše rafinerije na celini nujno potrebujejo, ker se sicer lahko poslovljajo od rentabilnega poslovanja. Poudarjali in dokazovali smo, da naftovod ni pomemben le za nadaljnji razvoj našega naftnega gospo-

darstva, temveč celotne energetske osnove na Hrvaškem in v državi.

Ni novo, da ima »prevoz« nafte po ceveh v primerjavi s klasičnim vrsto prednosti in da je predvsem cenejši. Že pred dvema letoma so izračunali — novejših podatkov žal ni, vendar pa tudi stari dovolj zgornjo kažejo, kolikšno je sorazmerje — da je treba odšteti za pretovor in transport ene tone nafte iz Vrnjača do Siska po 100 km, medtem ko bi bila njena transportna cena že v prvem letu eksplozivna, kar je v prvem letu eksplozivna, kar je v prvem letu eksplozivna.

Žolčne polemike o temeljnih smereh jugo-naftovoda, njegovi zmogljivosti, etapah izgradnje, o tem, kako naj bo posamezna delovna organizacija udeležena pri tem, o rokih, izvajalcih, opremi idr. so sredi minulega le-

ta slednjič presahnile. Razumljivo je, da jih je zdaj nesmiselno pogrevati, a na to in ono je le treba spomniti, da bi domeli, kako zamisel o naftovodu ni zrasla in ne bo uresničena brez noč.

Vroča pot do naftovoda

Zgodba o našem naftovodu začena namreč že 1966, ko je bil formiran konzorcij INE, ki naj bi, kakor je bilo domenojeno, zgradil naftovod (Reka—Sisak—Pančevo) do sklepa 1969. leta. Stal bi, so izračunali tedaj, 86 milijonov dolarjev, v dveh desetletjih pa bi s takšnim transportom nafte prihranili 400 milijonov dolarjev. No, partnerji se tedaj niso mogli sporazumeti glede financiranja, pa se je konzorcij potihoma razšel.

Zadeva se je v naslednjih letih čedalje bolj zapletala. Tuji strokovnjaki so takoj na začetku menda prvi opozorili da Jugoslavija ne potrebuje dveh naftovodov. Tako smo navsezadnje imeli poleg prvotno zamišljenega

še dva projekta. Tako so HENA, Energoinvest in HIP načrtovali »naftovod bratstva in enotnosti« od Neuma preko Bosanskega Broda do Pančeva, zamišljen pa je bil tudi naftovod od Soluna do Skopja.

Pot do spoznanja, da je škodljivo in ekonomsko neupravičeno graditi dva naftovoda v Jugoslaviji, je bila zelo dolga in vroča. Na to dejstvo sta najprej opozorili sindikalni organizaciji INE in Naftaplina pa sindikalni vodje naftnega gospodarstva v Opatiji (ki so zatrdili, da ima Jugoslavija za naslednjih 10 do 15 let dovolj en naftovod), komunisti naftnega gospodarstva na sestanku v Bosanskem Brodu, delavci, zaposleni v rafinerijah nafte in drugi. S tem sta se morala ukvarjati v začetku minulega leta tudi predsednik ZIS Džemal Bijedić ter izvršni biro predsedstva ZKJ na 54. seji, o odprtih problemih v zvezi z izgradnjo jugoslovanskega naftovoda pa so razpravljali še na sestanku predsednikov centralnih komitejev in IS BiH, Hrvaške in Vojvodine.

INA, Energoinvest in Naftagas so v lanskem juliju slednjič podpisali te-

meljno pogodbo o izgradnji naftovoda, katerega štart bo v Omišlju na Krku, sicer pa bo dolg 735 km. Razbistritev zadeva, predvsem pa sporazum predstavlja tako prav gotovo še eno in sicer dokaj pomembno potrdilo amandmanske politike.

Zdaj so v Haludovem na Krku, kjer je bila v tork slovesna seja iniciativnega odbora za izgradnjo jugoslovanskega naftovoda, podpisali sporazum o transportu črnega zlata poleg treh jugoslovanskih velikih (INA, Energoinvest, Naftagas) še mađarski Mineralimpex ter češkoslovaški Hemapol. V zvezi s tem je članica ZIS Mirjana Krstinić, izjavila, kako so realne možnosti, da bi naftovod v perspektivi speljali proti Romuniji, ter da se zanj zanima tudi Poljska.

Ko bo jugo-naftovod, ki ga bodo začeli graditi letos, 1976, v glavnem zgrajen, bo mogoče pošiljati po njem 25 milijonov ton nafte na leto, 24 mesecev kasneje, ko bo zgotovljena druga faza izgradnje, pa 34 milijonov ton. »Temprane« bo tako, da bi vsako leto lahko spustili po njem celo 50 milijonov ton nafte, za kar je potrebna majhna investicija, da bi povečali

moč pretoka. Bodimo za zdaj skromni in pogledimo, kam bo romalo načrtovanih 34 milijonov ton. Deset milijonov ton od tega bodo predelali v Sisku in Lendavi, pet milijonov v Energoinvestovi rafineriji v Bosanskem Brodu, 9 milijonov bo od potovalo do rafinerij v Novem Sadu in Pančevu (ki sta v sestavi Naftagasa), po pet milijonov ton pa na Mađarsko in Češkoslovaško.

Velikani v Omišlju

Štart naftovoda bo torej v omišljanskem zalivu na Krku, kjer naj bi od 1976, ko bo zgotovljen prva faza izgradnje naftovoda, pristalo po 364 milijonov ton nafte na leto. Ta zaliv je po mnenju strokovnjakov idealna lokacija. »Parkirane« je namreč na koncu reške industrijske cone ter na začetku velike in ambiciozne turistične cone Krka, je bilo tudi zaradi tega dosti križev. Položaj je skoraj idealen za zaščito. Dva polotoka namreč varujeta zaliv, v katerem bodo postavili vse instalacije in zgradili naprave za sprejem velikih tankerjev in pretovor nafte, pred vetrovi in tokovi Globina je že zdaj tolikšna, da lahko Omišljaj sprejme ladje z nosilnostjo 400 tisoč ton. V zalivu bo pet ladijskih navez: dve za ladje do 300 tisoč ton nosilnosti, druga pa za večje — do pol milijona ton. Luka bo zaprta s pnevmatskimi pasovi, ki jih bodo odpirali samo, ko bo ladja priplula oziroma odplula. Če bi se primerilo, da bi se nafta razlila, bi ostala v luki, ker bi jo ladje-sesalci naglo pobrale in odstranile.

Ni dvoma navsezadnje, čeprav so se nekateri ostro bojevali zoper terminal v Omišlju, da bo velik promet prinesel kraju in vsemu otoku dokajšnje dohodke, ki jim bodo prišli prav ne le za izgradnjo infrastrukture, temveč tudi za razvoj turizma.

Marjan Kunej

SMUČANJE

ZA ŽENSKI EP

NOGOMET

V 2. AMATERSKI LIGI

BOKS

DOMAČI ŠPORT

E. Matous v veleslalomu prepričljiva zmagovalka

Drugouvrščena Danouserjeva s sekundo zaostanka

COURMAYEUR, 15. — Elena Matous, ki tekmuje za San Marino, je po včerajšnjem porazu v slalomu zmagovala danes v veleslalomu v Courmayeurju. Tekmovanje je stelo za ženski evropski smučarski pokal. Matousova je zadala drugouvrščeni Švicarki Danouser kar sekundo zaostanka, pri tem pa preseneča, da je švicarska predstavnica startala komaj 26. in v drugi seriji. Še enkrat pa je razočarala Francozinja Agnes Vivet Gros, ki ji ni uspelo preko četrtega mesta, kljub včerajšnjim obljubam, da bo napadla in skušala zmagati.

Lesťica veleslalom:

1. Elena Matous (RSM)	1'18"94
2. Evi Dausser (Švi.)	1'19"35
3. Wilma Gatta (It.)	1'20"29
4. Agnes Vivet - Gros (Fr.)	1'20"34
5. Conchita Puig (Sp.)	1'20"47
6. Dorothea Danouser (Švi.)	1'20"53
7. Roberta Quaglia (RSM)	1'20"54
8. Germaine Michèle (Švi.)	1'21"07
9. Elena Locatelli (It.)	1'21"07
10. Valentina Iliffe (VB)	1'21"10

Lesťica kombinacije FIS:

1. Elena Matous (RSM)	4,88
2. Conchita Puig (Sp.)	13,24
3. Evi Dausser (Švi.)	40,77
4. Valentina Iliffe (VB)	45,36
5. Brigitte Jeandot (Fr.)	51,41

Lesťica za ženski evropski pokal:

1. Conchita Puig (Sp.)	134
2. Elena Matous (RSM)	106
3. Agnes Vivet-Gros (Fr.)	102
4. Ingrid Eberle (Av.)	93
5. Elfi Deufst (Av.)	81

(Od našega dopisnika)

BEograd, 15. — Danes se je na Jahorini pričelo 29. prvenstvo Jugoslavije v alpskih smučarskih disciplinah. Na startu v smuku je bilo okrog 100 najboljših jugoslovanskih alpskih smučarjev. Redna proga, dolga 2400 m, z višinsko razliko 600 m, je omogočila hitro vožnjo, zaradi česar so mnogi padli in odstopili. V moški konkurenci so prvi devet mest zavzeli slovenski smučarji, v konkurenci žensk pa so Slovenke zavzele vseh prvih deset mest.

V moški konkurenci je zmagal Andrej Koželj (Branik) 1'71"78, pred Jožetom Gavzdom (Branik) 1'52"38 in Gorazdom Bedračem, prav tako od Branika, 1'34"88. V ženski konkurenci je prva Tanja Svet (Branik) 1'42"54 pred Barbaro Pikon (Radovljica) 1'43"54 in Ireno Jež (Fuzinar) 1'44"65.

B. B.

NAMIZNI TENIS

JUTRI V GORICI

Kvalifikacije za državno prvenstvo

V nedeljo, 17. t.m. bodo v Gorici deželne namiznišne kvalifikacije za nastop na državnem prvenstvu v Fiumigiu. Tekmovanje se bo odvijalo v vseh možnih kategorijah in zmagovalci v posameznih starostnih in jakostnih skupinah si bodo zagotovili tudi naslov deželnega namizniškega prvaka.

V ženski konkurenci imajo že nekaj let predstavnice Krasa iz zgornje občine pravi monopol, ne le v deželnem merilu, temveč zasedajo vidno mesto tudi v vsedravnih krogi. Zato predvidevamo, da bodo skoraj v vseh kategorijah pospravile levi del zmag in si polnoletno vilno zagotovile vozovnico na državno prvenstvo, saj nimajo ena-

Bologna - Sampdoria	X
Foggia - Fiorentina	X
Genoa - LR Vicenza	X
Lazio - Juventus	1 X 2
Milan - Roma	1 X
Napoli - Inter	X 2
Torino - Cagliari	1
Verona - Cesena	1
Novara - Atalanta	1 X
Reggina - Brescia	1
Spal - Catania	X
Triestina - Venezia	1 X 2
Salernitana - Casertana	1 X

Bor bo danes gostoval pri Villesseju, ki je na zadnjem mestu na lestevici skupno z Borom in Kontovelom. Naloga naših košarkarjev bo dokaj težka. Villesse je namreč v zadnjih tednih zvrhano mero smole. Trije igralci so se poškodovali (Koren, Francia in Ražem), dva sta zbolela (Klobas in Kralj): skratka moštvo ni moglo trenirati s popolno postavbo.

Kontovelci pa bodo jutri igrali proti še nepremaganemu Libertasu iz Trsta. Tržačani so nedvomno favoriti za zmago, saj imajo precej izkušenih igralcev, ki so do sedaj dokazali, da jim ni nihče kos v tem prvenstvu. V zadnjih kolih so Kontovelci dobro igrali: starejši so bili zanesljivi, mladi pa so močno napredovali.

Kontovelci pa bodo jutri igrali proti še nepremaganemu Libertasu iz Trsta. Tržačani so nedvomno favoriti za zmago, saj imajo precej izkušenih igralcev, ki so do sedaj dokazali, da jim ni nihče kos v tem prvenstvu. V zadnjih kolih so Kontovelci dobro igrali: starejši so bili zanesljivi, mladi pa so močno napredovali.

Kontovelci pa bodo jutri igrali proti še nepremaganemu Libertasu iz Trsta. Tržačani so nedvomno favoriti za zmago, saj imajo precej izkušenih igralcev, ki so do sedaj dokazali, da jim ni nihče kos v tem prvenstvu. V zadnjih kolih so Kontovelci dobro igrali: starejši so bili zanesljivi, mladi pa so močno napredovali.

Kontovelci pa bodo jutri igrali proti še nepremaganemu Libertasu iz Trsta. Tržačani so nedvomno favoriti za zmago, saj imajo precej izkušenih igralcev, ki so do sedaj dokazali, da jim ni nihče kos v tem prvenstvu. V zadnjih kolih so Kontovelci dobro igrali: starejši so bili zanesljivi, mladi pa so močno napredovali.

Kontovelci pa bodo jutri igrali proti še nepremaganemu Libertasu iz Trsta. Tržačani so nedvomno favoriti za zmago, saj imajo precej izkušenih igralcev, ki so do sedaj dokazali, da jim ni nihče kos v tem prvenstvu. V zadnjih kolih so Kontovelci dobro igrali: starejši so bili zanesljivi, mladi pa so močno napredovali.

Kontovelci pa bodo jutri igrali proti še nepremaganemu Libertasu iz Trsta. Tržačani so nedvomno favoriti za zmago, saj imajo precej izkušenih igralcev, ki so do sedaj dokazali, da jim ni nihče kos v tem prvenstvu. V zadnjih kolih so Kontovelci dobro igrali: starejši so bili zanesljivi, mladi pa so močno napredovali.

Kontovelci pa bodo jutri igrali proti še nepremaganemu Libertasu iz Trsta. Tržačani so nedvomno favoriti za zmago, saj imajo precej izkušenih igralcev, ki so do sedaj dokazali, da jim ni nihče kos v tem prvenstvu. V zadnjih kolih so Kontovelci dobro igrali: starejši so bili zanesljivi, mladi pa so močno napredovali.

Razen Juventine bodo vsa naša moštva igrala doma

Štandrežci bodo nastopili v Dolini proti Bregu - V 3. AL derbi med Olimpijo in Primorcem

2. AMATERSKA LIGA

V nedeljo bodo odigrali četrto povratno kolo, v katerem bodo vse naše enajsterice, razen Juventine, igrala pred domačim občinstvom.

V Dolini bo na sporedu slovenski derbi med Bregom in Juventino. Zaradi slabega položaja Brežanov na lestevici ne vzbuja velikega zanimanja. Priznati pa je treba, da Juventina računa na obe točki, toda niti Brežani, pri katerih bo manjkal izključeni Mahnič, ne bodo igrali podrejene vloge. «Plavi» niso v tem prvenstvu osvojili na domačih tleh niti ene točke. S pomladitvijo moštva pa trener Kozina upa, da bo njegovim varovancem prej ali slej vendarle uspelo prebiti led.

Vesna je sprejela v goste ekipo Duina. Po štirih zaporednih porazih računajo Križani na celotni izkupiček, čeprav se zavedajo, da je nasprotnik v zadnjih šestih nastopih kljub le Muggesani in zbral kar 10 točk.

V goste k Jarji bo prišla S. Anna, ki je trenutno na petem mestu lestvice. Tržačani pa bodo morali na bazoviško igrišče brez izključene rešerije Iveja. Bazovci se morajo zavedati, da ima S. Anna v svojih vrstah tudi najboljšega strelca prvenstva (12 golov) Privilegija.

Primorje bo sprejelo v goste gorški Audax, ki ni še izgubil vseh upanj za napredovanje. Naloga Proščanov bo naporna, nikakor pa brezupna. Primorje ima še vedno možnost, da nadoknadi zamujeno, predvsem pa, da se izkaže proti močnejšemu nasprotniku.

3. AMATERSKA LIGA

Na Gorškem so v nedeljo odigrali drugo povratno kolo. Na lestevici

ni prišlo do bistvenih sprememb. Enajsterica Sovodnje je ohranila 3. mesto, Mladost pa je po porazu z Romano zdrnila na 5. mesto.

Na Tržaškem pa so odigrali četrto povratno kolo. Primorec solidno brani drugo mesto na lestevici, medtem ko sta Olimpija in Union spe: doživela hud poraz.

Skupina «N»

IZIDI: Mladost-Romana 1:3, Azura-Lib. Tržič 4:0, Borgo Fasuli-Falco 2:0, Sovodnje-Staranzano 2:0, Sudest-Isonzo 1:3, Lib. Montesanto-Vermigliano 0:3.

LESTVICA: Isonzo 25, Vermigliano 19, Sovodnje 16, Romana 15, Mladost in Staranzano 13, Lib. Montesanto 10, Sudest 9, Falco in Borgo Fasuli 8, Lib. Tržič 6.

PRIHODNJE KOLO: Vermigliano-Mladost, Romana-Azzura, Lib. Tržič-Sovodnje, Staranzano-Borgo Fasuli, Falco - Sudest, Isonzo - Lib. Montesanto.

Skupina «Q»

IZIDI: Virtus-Baxter 1:0, Lib. Prosek-Sampvito 1:0, Primorec-Bar Veneto 3:0, Lib. Barkovlje-Olimpija 4:1, Union-Costalunga 0:4.

LESTVICA: Costalunga 24, Lib. Barkovlje 20, Lib. Prosek 15, Virtus 13, Union in Sampvito 8, Baxter in Bar Veneto 7, Olimpija 6.

PRIHODNJE KOLO: Costalunga-Lib. Barkovlje, Olimpija-Primorec, Bar Veneto-Lib. Prosek, Sampvito-Virtus, Baxter-Union.

Danes popoldne bo na Gorškem Mladost šla v goste k drugouvrščenemu Vermiglianu, ki je v tem prvenstvu klonil le vodečemu Isonzu. Pozabiti pa ne smemo, da je Mladost prisiljena v Dobrodo Vermigliano na delitev točk. Tokrat pa bo za Dobrodo mnogo težje, saj je Vermigliano na domačih tleh v šestih tekmah zabil kar 18 golov, prejel pa le tri.

Lažjo nalogo bi morali imeti vsaj na papirju Sovodnje, ki bodo šli v goste k Libertasu iz Tržica, ki je v zadnjih šestih nastopih osvojil le točko in ima precej šibko obrambo. Marson in tovariši bi morali to izkoristiti in se vrniti v Sovodnje z obema točkama v žepu.

Na Tržaškem bodo odigrali peto povratno kolo z derbijem med Olimpijo in Primorcem. Upoštevajoč lestvico in trenutno formo obeh ekip predvidevamo zmago Primorca. Union bo šel v goste k enajsterici Baxterja. Podlignjerci si ne smejo dovoliti niti delnega spodrsila, če hočejo popraviti kolijavi položaj na lestevici.

B. R.

Kolesarstvo

za vsakoogar v Trstu

V nedeljo 3. marca bo kolesarski klub Cotur iz Trsta v sodelovanju z združenjem «Azzurri d'Italia» priredil tri ture.

Prva tura bo potekala po območju, ki ga bodo prevozili s kolesi, ki jih bodo dobili v dar od kolesarskega društva.

OBVESTILA

SPDT priredi jutri, 17. t. m. 6. ZIMSKI SPREHOD.

Zbirališče ob 9. uri pri končni postaji avtobusa št. 23 (pred tovarno Grandi Motori). Izletniki bodo nato krenili čez Maklovo in v Oso v dolino Ržane. Povratek preko Črnega klanca in Prebenege v Dolino. Udeleženci izleta morajo imeti s seboj prepuščnice.

Tržaško šahovsko društvo (SS Triestina - Ul. Giulia 4) in SD Kontovel prireja

1. moštveni šahovski turnir

Tržaške pokrajine

V Kulturnem domu na Proseku. Turnir se bo začel danes ob 16. uri. Vpisovanje do 15 minut pred začetkom. Udeleženci bodo prejeli spominske kolajne, ekipe pa pokale.

Glavni sodnik bo mojster dr. Božidar Filipovič.

SD Breg priredi jutri, 17. t.m. SMUČARSKI IZLET na Kravcev.

Smučarji bodo izšli iz Brega ob 8. uri. Izletniki bodo prejeli spominske kolajne, ekipe pa pokale.

Glavni sodnik bo mojster dr. Božidar Filipovič.

SD Breg priredi jutri, 17. t.m. SMUČARSKI IZLET na Kravcev.

Smučarji bodo izšli iz Brega ob 8. uri. Izletniki bodo prejeli spominske kolajne, ekipe pa pokale.

Glavni sodnik bo mojster dr. Božidar Filipovič.

SD Breg priredi jutri, 17. t.m. SMUČARSKI IZLET na Kravcev.

Smučarji bodo izšli iz Brega ob 8. uri. Izletniki bodo prejeli spominske kolajne, ekipe pa pokale.

Glavni sodnik bo mojster dr. Božidar Filipovič.

SD Breg priredi jutri, 17. t.m. SMUČARSKI IZLET na Kravcev.

Smučarji bodo izšli iz Brega ob 8. uri. Izletniki bodo prejeli spominske kolajne, ekipe pa pokale.

Glavni sodnik bo mojster dr. Božidar Filipovič.

SD Breg priredi jutri, 17. t.m. SMUČARSKI IZLET na Kravcev.

Smučarji bodo izšli iz Brega ob 8. uri. Izletniki bodo prejeli spominske kolajne, ekipe pa pokale.

Glavni sodnik bo mojster dr. Božidar Filipovič.

SD Breg priredi jutri, 17. t.m. SMUČARSKI IZLET na Kravcev.

DANES V TURINU

Arcari-Ortiz za naslov prvaka

TURIN, 15. — Jutri zvečer bo v Turinu Bruno Arcari že devetkrat branil svoj naslov svetovnega boksarskega prvaka welter junior kategorije. Njegov izzivalec je evropski prvak Španec Tony Ortiz. Arcari si je priporil naslov pred štirimi leti, ko je v Rimu premagal po točkah Filipina Adigueja.

HOUSTON, 15. — Boksarsko srečanje za naslov svetovnega prvaka med Nortonom in Foremanom bo, kot napovedano, 26. marca v Caracasu. Čeprav so krožile govorice, da bodo morali srečanje prenesti, je danes Foreman to zanimal.

Avtobus z jugoslovanskimi nogometnimi reprezentanti, po njihovem povratku v domovino, zaradi velike množice navdušenih navijačev, ki ga je obkrožila, skoraj ni mogel odpeljati z beogradskega letališča

ODBOJKA

Tudi v tem kolu je ekipa Bora pred zelo težko nalogo: gostovala bo namreč v Gorici proti domači ekipi AGI. Če zmaga Bora, je njegov obet v ligi praktično zagotovljen že dve koli pred koncem prvenstva: s to zmago pa bi na lestevici tudi dohitel gorškega predstavnika.

Težko je napovedati zmagovalca današnje tekme. Borovci niso brez možnosti za zmago, saj so se za srečanje dobro pripravili. Poleg tega pa tudi tradicija nekaj velja: v lanskem prvenstvu je zmagal Bora, v prvem srečanju letošnjega prvenstva pa je svoje nasprotince premagal s čistim 3:0. Poleg tega pa so tako prvenstvene tekme kot tudi turnirski pokazali, da igra Bora proti AGI vedno zelo zagrizeno in odločno.

Zmagati pa hoče tudi AGI: pred domačim občinstvom se hočejo igralci oddolžiti borovkam za pekoč poraz, poleg tega pa bi poraz zanje pomenil tudi vključitev med kandidate za nazadovanje.

INKA

MOŠKA C LIGA

V dvanajstem kolu moške odbojarske C lige bo šesterka Krasi nastopila pred svojimi navijači proti drugouvrščenemu ekipi Libertasa iz Padove. Proti takemu nasprotniku nima Krasi, po gladem porazu v Gorici, skoraj nobene možnosti, da izbojuje kaj več kot časten poraz. Čeprav manjkajo do zaključka tretjega sklopa prvenstva še tri kolo in bi se teoretično Krasova šesterka še lahko rešila pred najhujšim, pa menimo, da je s tako igro, kakršno je prikazala v prejšnjem prvenstvenem zavrtilju, že vnaprej obsojena na preddajo. Zanimivo je,

da sta pred štirimi leti skupno napredovali v C ligo prav šesterki Libertasa iz Padove in Krasi. Tako na kvalifikacijah kot v sedmih medsebojnih prvenstvenih srečanjih so odbojkarji iz Padove vedno slavili zmago, čeprav je bil Kras večkrat na robu zmagovalstva.

Drevi bodo skušali krasovici odpraviti ta tabu. Bodo zmogli tak podvig? Malo verjetno je, da bi ekipa dvakrat zaporedoma razočarala in čeprav ne bi z morebitno zmago popravila svojega skoraj brezupnega položaja na lestevici, bi vsaj nudila svojim številnim, zvestim navijačem nekaj zadoščenja.

-b-

MOŠKA C LIGA

Brežanke bodo drevi igrala doma, za nasprotnika pa bodo imele šesterko Sumana, ki je trenutno zadnja na lestevici. Tudi v zadnjem kolu je Sumano gladko izgubil srečanje s CUS iz Padove s čistim izidom 3:0, kar jasno kaže, da sodi med manj nevarne ekipe te skupine. Breg je torej v drevišnjem srečanju favorit za osvojeitev obeh točk.

1. MOŠKA DIVIZIJA

V okviru 4. kola prvenstva 1. divizije bo Bora drevi ob 18. uri sprejel v goste Trstano iz Gradišča. Današnji nasprotnik «plavih» je v dosedanjih treh prvenstvenih zavrtiljih zbral štiri točke in je tako v zlati sredini lestvice. Pred tednom dni so se borovi mladinci spoprijeli s sovrstniki iz Gradišča na deželnem mladinskem finalu in zmagali s 3:2. Ker pa mladi odbojkarji Trstane po vsej verjetnosti sestavljajo tudi grojše članskega moštva, so borovci favoriti za zmago tudi v nocojšnjem srečanju. Vsekakor pa bo treba tudi v to tekmo

HOKEJ NA KOTALKAH

Danes ob 12.30 bodo na sedežu UGG predstavili ekipo hokeja na kotalkah, ki se bo udeležila konca meseca prvenstva A lige. Letošnje ekipo sestavlja nekaj novih igralcev, ki se bodo skupno s stari rimi igralci borili za prva mesta na lestevici.

MOŠKA D LIGA

18.00 v Gorici Olympia — CSI

1. MOŠKA DIVIZIJA

18.00 v Trstu, stadion «1. maj» Bor — Torriana

21.15 v Gorici, telovadnica Strella Mattutina Dom — ASFJR

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

18.00 v Vilešah Villesse — Bor

MLADINCI

18.30 na Opčinah Polet — Lloyd Adriatico

PRVENSTVO POMLAD

19.00 v Trstu, Ul. Caravaggio Bor — Ricreatori

18.30 v Trstu, Elzejske poljane Inter 1904 — Polet

NOGOMET

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Vermiglianu Vermigliano — Mladost

15.00 v Tržiču Libertas Tržič — Sovodnje

ŠAH

1. MOŠTVENI TURNIR TRŽAŠKE POKRAJINE

16.00 na Proseku Nastopa tudi Kontovel

JUTRI

NEDELJA, 17. februarja 1974

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Križu Vesna — Duino

15.00 v Dolini Breg — Juventina

15.00 v Bazovici Zaria — S. Anna

15.00 na Proseku Primorje — Audax

3. AMATERSKA LIGA

10.30 na Proseku Olimpija — Primorec

10.30 v Križu Baxter — Union

NARASČAJNIKI

13.00 v Dolini Breg — Triestina B

8.30 v Trstu, stadion «1. maj» CGS — Union

13.15 na Proseku Primorje — Giarrizole

11.00 na Padričah Gaja — Zaulve

13.15 v Križu Vesna — Stock

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

11.00 v Trstu, Ul. Monte Gengio Libertas TS — Kontovel

KADETI

11.00 v Miljah Inter Milje — Bor

PLANINSTVO

6. ZIMSKI SPREHOD V RIZANO

9.00 v Boljuncu pred «Grandi Motori» Prireja SPDT

NAMIZNI TENIS

DEŽELNE KVALIFIKACIJE

9.00 v Gorici, Ul. Nizza Nastopa tudi Kras

18. Jug mu je povedal, da s Stenarja ogleduje Triglavsko steno, kje bi se dala najlažje preplezati. Cop mu je odgovoril, da tudi njega žene sem gor ta namen.

Jugu so začarale oči. V njih se je zrcalila barva neba, pomešana z zelenim trav in vedrino deroče vode.

«To me veseli. Prav je, da nas bo več. Poslušaj, Cop, mi se moramo združiti. Sami moramo osvojiti naše stene. Pokazati moramo svojo moč in sposobnost. Gotovo že veš, da se Nemci pripravljajo, da potegnejo novo smer čez steno. Če smo bili stoletja odvisni od njih, se jim zdaj ne smemo več pustiti!»

«Tako je. Mislim, da bi tako kot oni kmalu lahko plezali tudi mi. So predrzni in tudi pogumni.»

«Ne samo to, Cop. Drznosti in poguma bi jim še ne zameril. A tudi oholi so. Ne veš, kaj sta napisala Nemca, ki sta pred vojno prva preplezala Triglavsko steno?»

«Ne vem.»

«No, ti bom pa jaz povedal. Napisala sta dobesedno takole: Vi Slovenci lahko trdite, da je Triglav na vaših tleh, a nemška moč in nemški duh sta ga osvojila...»

Copu je v prvem hipu zastala sapa. Potlej pa je dejal zaničljivo:

FIDEL CASTRO O BLIŽNJEM ZASEDANJU OSA

Napredne sile v Latinski Ameriki razbijajo stoletne suženjske okove

Kubanski predsednik obsoja Organizacijo ameriških držav - Desničarska politika gen. Perona

CIUDAD DE MEXICO, 15. — Ne- kaj dni pred zasedanjem zunanjih ministrov držav Latinske Amerike v mehiški prestolnici, katerega se bo udeležil tudi ameriški državni tajnik Kissinger, je kubanski leader Fidel Castro potrdil svojo namero, da vključi Kubo v politični in go- spodarski in razvojni proces Latin- ske Amerike, vendar pa je ponovno obsodil organizacijo ameriških držav OSA.

V svojem intervjuju mehiškemu tedniku «Siempre» je Castro dobe- sedno izjavil: «Mi se hočemo vklju- čiti v Latinsko Ameriko, toda OSA je v vseh pogledih predgovodinska tvorba. Kadar mi neko govori o organizaciji OSA, se mi zdi kot da bi govoril o dinosaurusu — je dejal Fidel Castro.

Kubanski premier je še poudaril, da je Osa mrlji, ki ga ne bi bilo treba oživljati. Prav tako je deman- tiral Kissingerjev obisk na Kubi. V tej zvezi je dejal, da se z Ame- rikanci nikoli niso pogovarjali o tem vprašanju in da tudi Kissin- gerja niso povabili na Kubo. Vesti o morebitnem pobotanju med Kubo in ZDA so se pojavile v svetovni jav- nosti ob Gromikovem obisku v Wa- shingtonu. Vse pa kaže, da je na- daljnji politični razvoj preprečil po- dobne pobude.

Tu stopa v ospredje celotno vpra- šanje Južne Amerike. Castro je v svojem intervjuju zatrdil, da je tre- ba pričakovati v bližnji prihodnosti globoke politične spremembe na tem področju, ker so vsi režimi, zasno- vani na razrednih privilegijih, danes v krizi tako v razvitih kot tudi nerazvitih državah. Po Castrovem mnenju čilsko ljudstvo ne bo mo- glo več dolgo prenašati diktature vojaškega režima in da se bo prej ali slej uprlo. Nadalje je obsodil po- litiko brazilske vlade, za katero me- ni, da je vseskozi odkrito in sistema- tično imperialistična. Brazilija nima nobene potrebe po drugih ozemljih, toda kljub temu se skuša polastiti Paragvaja, Urugvaja, Bolivije ter

NADLECOVALA JE ZAROČENCA: ZAPRTA

Kaže, da tudi sveti Valentin, varuh zaljubljenec, včasih ni- ma dobro odprtihi oči. Tako je na včerajšnji dan, ki ga v Italiji proglasio za dan zaljub- lenih, popolnoma pozabil na vrtnarico Gisella Mazzoti iz Ra- venne. Dekle je sicer že neko- liko v letih (anagrafski urad jih ji pripisuje kar 35), a je kljub temu zaljubljeno do ušes v 32- letnega Marcella Pisciotto, ka- teremu pa ni bogve kaj do nje, rekli bi kar, da se je celo izogiba.

Kako omečati trdo fantovo srce? Gisella je mislila, da bo to najbolje opravila s pomočjo svetega Valentina in zato se je predvčeršnjim odpravila na dom bivega zaročenca. Dobesedno je vdrila v njegovo stanovanje in ga na vse krip- lje in pretege prepričevala, naj je ne zavrže. Fant pa se je ustrašil njene gorečnosti in se je zabarikadiriral v spalnico. Še sreča, da je imel tu telefon in da je lahko prošil za pomoč orožnike. «Pridite takoj — je rotil moze postavte — sicer bo Gisella podrla vrata spalnice!» Orožniki so se poslužili vse svoje potrpežljivosti, da so po- mirili vrtnarico in jo obkano odvedli v zapor. Sveti Valen- tin se včeraj res ni ozrl na Ravenno.

DOLGOLASCI

Poveljnik ameriškega korpusa «marines» general Robert E. Cushman je sporočil, da bo od- sled dovolil rezervistom, da imajo med periodičnim vežba- njem dolge lase, pod pogojem da si nadenejo lasuljo z na- kratko ostrizenimi lasmi.

Poveljstvo ameriške vojske je popustilo zahtevam rezervistov, ki niso hoteli k brivcu vsako- krat ko so jih poklicali na vežbanje, šele ko so se mu ti osto postavili po robu in se obrnili na sodno oblast za we- ljavitev svojih pravic.

sploh razširiti svoj vpliv na Gvajano in druga ozemlja. Castro je še pri- pomnil, da bi bilo treba v integri- rano Latinsko Ameriko vključiti tu- di karibske države ter sploh vse bivše angleške in francoske ko- lonije.

Če bežno pregledamo sedanje sta- nje v Latinski Ameriki, upoštevajoč posebno razne pobude, več ali manj uradne, od daljnega juga do praga Mehike, potem lahko zaključimo, da je Castrova zadržanost glede bližnje konference OSA v precejšnji meri upravičena. Toda pojdmjo mo vrsti.

njegovo ženo in še neko drugo po- lično osebnost, se je Peron lotil čiščenja v svojih vrstah, a predvsem v mladinski organizaciji. Včeraj je sprejel v svoji rezidenci množično zastopstvo tako imenovane «pravo- verne» mladine. Z njenimi predstavi- niki se je pogovarjal skoro dve uri. Splošno prevladuje mnenje, da bo Peron v kratkem skušal očistiti svo- je vrste ter izključiti vse tokove, ki so povezani z «justicializmom», z marksizmom in na koncu še z gverilo.

Zato je v teku kampanja proti vsem političnim osebnostim, za ka- tere sumijo, da so povezane z le- vičarskimi krogi. Tu je v prvi vrsti bivši 40-dnevni predsednik republi- ke Hector Campora, ki je sedaj naveden veleposlanik v Mehiki. «Pravoverni» krogi so že sprožili ostro kampanjo proti trem guver- nerjem tako imenovanih socialistič- nih pokrajin (Salta, Mendoza in Cor- doba). Mladinsko gibanje je v kri-

PRED ODHODOM V ZÜRICH

Sovjetski pisatelj oporečnik Aleksander Solženecyn, ki je bil pred ne- kaj dnevi izgnan iz SZ, je danes dopotoval v Zürich. V Švicjo je prišel kot turist, da bi se nekoliko odpočil, verjetno pa bo s svojim odvetni- kom preučil tudi svoj finančni položaj. Vsekakor pa kaže, da so mu avtorske pravice doslej nesle toliko, da se mu ni bilo revišče tudi v času skokovite inflacije. Na sliki: pisatelj na koelnski postaji pred odhodom v Zürich

VČERAJ V ŠKRUTOVEM Milko Matičetov o ljudskem slovstvu v Ben. Sloveniji

ČEDAD, 15. — V kot običajno polni dvorani je včeraj v okviru Benečanskih kulturnih dnevo v Škrutovem predaval dr. Milko Ma- tičetov. Predavatelj se je najprej ustavil pri vprašanju narodnostne opredelitve prebivalstva Beneške Slovenije, nato je prešel k orisu raziskovanj ljudskega slovstva v Beneški Sloveniji vse od napoleo- nske ankete iz leta 1811 preko Sred- njeveškega in Boudouin de Courte- naja in drugih domačih in tujih zbiralec vse do današnjih dni. Pre- šel je nato k orisu lastnega dela, oziroma k označevanju najpomemb- nejših pravičljarev in pevcev: Re- gina Cramaro Količesa - Podbardan, Lojz Kukovac - Fradel, Rozalija Di Lenardo Čunkina - Bila v Režiji in Tina Pielich Vajtova - Solbica v Režiji. Ob koncu je še pozval pri- stotne, naj se še sami lotijo razisko- vanja ljudskega slovstva. O preda- vanju samem bomo podrobneje še poročali.

Gvineja-Bissau bo prosila za sprejem v OZN

NOUAKCHOTT (Mavretanija), 15. — Generalni tajnik afriške stranke za neodvisnost Gvineje in Kapver- skih otokov Aristide Pereira je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da bo Gvineja - Bissau prihodnje leto zaprosila za sprejem v OZN. Kot je znano je začasna revolucio- narna vlada proglasila to državo za neodvisno, 6.

Pereira, ki je na uradnem obisku v Mavretaniji, je poudaril, da je doslej uradno priznalo novo državo 77 držav, 93 pa je to storilo «de facto».

KER STA ZAPLULI V SEVERNOKOREJSKE VODE

Izvidniška čolna S. Koreje napadla južnokorejski ladji

Ladja «Suwon 32» je bila potopljena
Prvi incident v zadnjih dveh letih

SEUL, 15. — Južnokorejsko o- brambno ministrstvo je sporočilo, da sta izvidnici severnokorejske vojsne mornarice danes zjutraj na- padli južnokorejski ribiški ladji «Suwon 32» in «Suwon 33», po- topili eno in hudo poškodovali drugo. Doslej se niso ugotovili, kaj se je pripetilo 12 mornarjem potopljene ladje.

Do incidenta je prišlo ob 10.15 po srednjeevropskem času kakih 30 milj od otoka Paengnyongdo, v višini ravnika, ki loči Koreji. Otok je pod južnokorejsko upravo, pred ne- davnim pa je Severna Koreja pro- glasila svojo suverenost nad oko- liškimi vodami. Pyongyanska vla- da je 1. decembra lani poudarila, da gre za severnokorejske terito- rialne vode in da bo strogo ukre- pala proti vsem ladjam, ki bodo zapule v te vode, ne da bi pro- silo za dovoljenje pristojne sever- nokorejske oblasti. Seul ni nikoli sprejel tega izvajanja in je vedno trdil, da gre za mednarodne vode. Od tu spor, ki je izbruhnil v da- našnji incident. Po spopadu je tudi Južna Koreja poslala v te vode svoje vojsne ladje.

Doslej je le Južna Koreja dala svojo verzijo o incidentu. Po tej se je ribiška ladja «Suwon 32» po- topila takoj po napadu, drugo ladj- jo pa sta severnokorejski izvidnici prisilili, da jima sledi v neko severnokorejsko pristanišče. Posad- ka te ladje je po radiu obvestila južnokorejsko mornarico o inci- dentu.

Današnji je prvi incident med Ko- rejama, odkar sta državi sredi le- ta 1972 začeli proces zблиževanja, ki naj bi se zaključil z združitvijo obeh držav. Pogajanja so v tem času zelo napredovala, pred nedav- nim pa se je nekaj zataknilo, ta- ko da so se odnosi ohladili. To po- trjuje tudi ton protestne note juž- nokorejskega obrambnega minist- rva, ki je prvič po dveh letih spet imenovalo Severno Korejo kot «Lutko s Severa». Pred začetkom popuščanja napetosti je južnokorej- ska propaganda stalno uporabljala ta izraz, pozneje pa ga je opu- stila.

Kljub napetosti, ki vlada na me- ji, pa je vsekakor razveseljivo de- jstvo, da sta se državi poslužili v reševanju spora diplomatskih ka- nalov, ki sta jih ustvarili v teh dveh letih zблиževanja. V zvezi z incidentom se je namreč sestal me- šani koordinacijski odbor, na kate- rem je južnokorejski predstavnik predložil severnokorejskemu kolegu protestno noto svoje vlade.

Aktivista ETA obsojena v Burĝosu zaradi žalitve vojaških oblasti

MADRID, 15. — Vojni svet v Bur- gosu je danes obsodil aktivista osvob- odilnega baskovskega gibanja ETA Joaquina Gorostodija Altola in An- gela Mario Belauzaraina na šest ozi- roma dve leti zaporne kazni zaradi žalitve vojaških oblasti.

PO USPESI STAVKI DRŽAVNIH USLUŽBENCEV

Oster razredni spopad v Zvezni republiki Nemčiji

Brandt med kladivom delavcev in nakovalom liberalcev - Premierov odstop?

BONN, 15. — Delna zmaga, ki so jo dosegli uslužbenci javnih u- prav (prevoz, pošta in javna čisto- ça) v Zvezni republiki Nemčiji, je povzročila pravcat potres v notra- nji politiki države. Stavkajoči u- službenci državne uprave niso do- segli vsega, kar so zahtevali, saj so se morali zadovoljiti z 11-od- stotnim zvišanjem plač, medtem ko so zahtevali 15 odst. zvišanja. Re- gina je tudi, da je bila vlada prisil- jena, da gre preko meje popušča- nja, ki ga je načrtovala. Brandto- va administracija si je namreč za- dala nalogo, da v nobenem prime- ru ne dovoli povikov, ki bi do- segli «dve številki». To pomeni, da je bil Brandt v začetku pripravljen, da popusti do poviška, ki bi bil za las nižji od 10 odst.

Zvišanje plač državnih uslužben- cev bo potegnilo v vrtnice narašča- nja osebnih prejemkov tudi delav- ce na področju zasebnih podjetij. V tem trenutku so v teku pogaja- nja kovinarjev z delodajalci za no- vo delovno pogodbo. Kovinarji za- tehtajo poviške, ki gredo do 18 odst. Neposredna pogajanja so se že iz- jalovila in sedaj se ta odvijajo na ravni posredovalnih komisij.

Za sprejem zahtev državnih usluž- bencev je spravlil v nevarnost ce- lotni državni finančni načrt, ki ga je pripravila Brandtova vlada. Mi- nister za finance Helmut Schmidt je izjavil, da je popuščanje na za- hteve državnih uslužbencev privedlo do hudih težav in da bo morala

Včeraj ponoči je v središču mesta Dungannon 50 km od Belfasta počila tri stote težka bomba. Na sliki: raz- dejanje, ki jo je povzročila eksplozija. Na srečo gre le za gmotno škodo

HEATHOVA ODLOČITEV POVZROČILA RADIKALIZACIJO POLITIČNEGA BOJA V ULSTRU

Predčasne volitve udarec sodelovanju med zmernimi protestanti in katoličani

V središču Dungannona eksplodirala 3 stote težka bomba: gmotna škoda velika, žrtev ni bilo

BELFAST, 15. — Tristodvajset kil- jo poslance deželne zbornice s- proporcionalni sistemom, je za pa- rlamentarne volitve še vedno v velja- vi večinski sistem, ki daje prednost protestantski večini. Največja pro- testantska stranka, unionistična, ki jo vodi Brian Faulkner pa je «de facto» razbita na dva dela. S Faulknerjem je potegnulo zmerno krilo, skrajneji pa so se pridružili najbolj zakrnej- nim reaktorjem Iana Paisleya in Williama Craigha, voditelja pol- no obvestil policijo. Agenti so odre- dili prebivalcem, naj nemudoma za- pustijo svoje hiše. Ko je bomba eks- plodirala, ni bilo v bližnjih poslo- pnih več nikogar. Eksplozija je uni- čila policijsko postajo in povzročila veliko materialno škodo na bližnjih poslopih. Sredi trga, kjer je bil parkiran avtomobil-bomba, je zaze- vala veliko žrelo.

Bolj kot zaradi atentatov pa se v Ulstru sponjuje napetost zaradi bliž- nji parlamentarnih volitev. Milijon severnoirskih volivcev ne bo volilo za ali proti gospodarski in sindikalni politiki britanske vlade, pač pa za ali proti šibkemu deželnemu upravne- mu odboru.

Britanski tisk upravičeno poudarja, da so politične volitve 28. februarja najbolj nezaželene volitve za ulstrske zmernе protestantske in katoliške zmernе, ker lahko spodnesejo tla pod nogami šibkega upravnega odbora, v katerem so zmerni unionisti in social- demokrati laburisti. Možna je nam- reč, da plaz glasov skrajnežem zruši kričev vez med katoličani in prote- stanti, ki so jo vzpostavili po dolgi letih političnega dela.

Za dvanajst poslanskih mest, kol- kor jih zakon dodeljuje Ulstru, se bo borilo od 35 do 40 kandidatov. V pravkar razpuščenem parlamentu so unionisti imeli sedem poslancev, katoličani tri, protestantski skrajne- ži enega (Ian Paisley) in zmerna mešana zveza Alliance enega.

Glasovi ulstrskih unionistov so bi- li za vlado odločilnega pomena, ko je Heath predlagal vstop Velike Britanije v evropsko gospodarsko skupnost. Vprašanje pa je, kakšne po- vračilne ugodnosti bi morala dati mo- rebita konservativna vlada prote- stantskim ultranizmom, da si ohrani njihovo potrebno podporo, zlasti še če bo na volitvah izgubila glasove, kot predvidevajo nekateri politični komentatorji.

PREISKAVA O PREVRATNIŠKEM DELOVANJU VETROVNICE

Policija preiskala stanovanje pokojnega ravskega duhovnika

PADOVA, 15. — Padovski pre- iskovalni sodnik dr. Tamburino, ki vodi preiskavo o prevratniškem de- lovanju fašistične skupine Vetrov- nice, je danes zabil Roberta Can- vallara, bivšega sindikalista CIS NAL, ki se je dal časa izdajal za tajnika vojaškega sodišča in je imel tako dostop tudi do tajnih vojaških dokumentov.

Cavallaro je dvakrat zavril po- govor, dejstvo pa, da so drugi kameradi skušali zvrniti nanj večji del krivde, mu je razvezalo jezik. Bivši sindikalist je pomembna pri- ča, ker je, kot vse kaže, upravl- jal velike vsote, ki so se stekale v blagajni Vetrovnice.

Na ukaz padovskega sodnika so danes orožniki preiskali sedež pa- dovskega gibanja «Opinione publi- ca», odsek bolj znanega gibanja «Maggioranza silenziosa». Agenti so zaplenili računovodske knjige in seznam članov parašastičnega združenja. Kot je znano je upra- vnik gibanja general Nardella, pro- bro poznali poslopje.

Kampanja kritike Linpiau in Konfuciju na Kitajskem

PEKING, 15. — Vse kaže, da je Šangaj postal središče velike ideo- loške kampanje, naperjene proti Linpiau in Konfuciju. Mesto je nam- reč postalo nedostopno za zahodno diplomatske predstavnike, ki nima- jo nujnih opravkov. Kitajske obla- sti so namreč zavrnile vizum ne- katerim diplomatom, ki so name- ravali obiskati Šangaj kot turisti, niso ga odreke gospodarskim ote- ratem, ki so morali na nujno poslovno potovanje v mesto.

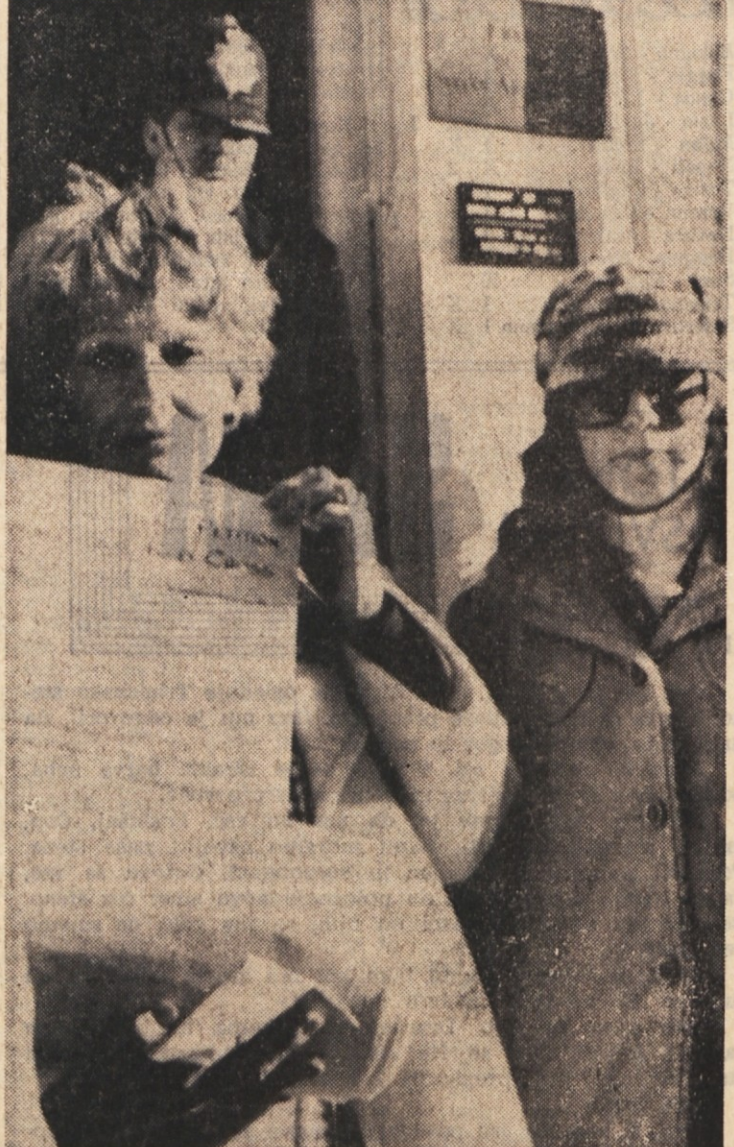
Po poročanju teh ljudi kaže, da so mesto preplavili letaki z ideo- loško vsebino (tazibao) in da je vzdušje politične mobilizacije ve- liko bolj občutno kot v Pekingju.

Razprave in debate so sprožili v začetku januarja pristaniški delav- ci z letakom, v katerem so pozivali vse naj bodo lastniki pristanišča, ne pa sužnji tonaže». Razprava o vprašanju, ki so ga dali na dnevi- ri red pristaniški delavci, je v polnem teku.

Povsod so na zatožni klopi revizi- onistični kadri, ki se upirajo nad- zorstvu delovnih ljudi in v upravi tovarni in trgovskih podjetij daje- jo prednost produktivnosti pred po- litično linijo. S tako politiko na, trdijo delavci, zavirajo prav pro- izvodnjo.

Z razliko od prejšnje kulturne revolucije kaže, da tokrat ne od- stavljajo kadrov, ki so osuženi revizionizma. Kaže, da so slednji pripravljeni na avtokritiko, čeprav nekateri listi poročajo o «trdovisti» skupnine razrednih sovražnikov.

Kampanja kritike Linpiau in Konfuciju je torej v bistvu kampan- ja za ideološko mobilizacijo in za vzvogo v socialističnem duhu, po- vezana pa vedno s konkretnimi vprašanji posameznih krajev in de- lovnihi mest.

Izraelsko 15-letno dekle Sharon pred sirskega veleposlanistvom v Lon- donu, kamor je prišlo po novice o bratu vojaku, ki je v ujetništvu v Siriji. Z njo je bila igralka Constance Cummings, ki kaže petico bri- tanskih solarjev sirske vladi, nanj sporoči čimprej imena ujetih izraelskih vojakov